Published November 26, 2003

Klapalekiana, **39**: 139-187, 2003
ISSN 1210-6100

Aktivita České společnosti entomologické v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá (střední Čechy, Česká republika)" – 2. část

Activities of the Czech Entomological Society in the case "Testing areas of the Škoda Auto company: proposed construction of a car-testing polygone in the former Military Training Area of Mladá (central Bohemia, Czech Republic)" – Part 2

Jan VITNER & Jan FARKAČ

Česká společnost entomologická, Viničná 7, CZ-128 00 Praha 2

Czech Entomological Society, Škoda Auto company, Volkswagen concern, nature conservation versus economic interests, former Military Training Area Mladá, Czech Republic, Central Europe

Abstract. The Military Training Area of Mladá (situated close to the town of Milovice, 50°14'N, 14°52'E, with the area of 58 km², 202-256 m a.s.l.) was established in 1904 and had been in use until 1990. Nowadays, it is in the state ownership. For almost a century, the area was free of any large-scale economic activities, including agrichemical impacts. Thanks to that, a mosaic of valuable woodland as well as open (forest steppe, meadow and steppe) habitats has been preserved here. From the biological point of view, it is a unique set of lowland habitats, the only one of its kind in the Czech Republic. The former Mladá MTA has been accessible only since 1991, after the withdrawal of the Soviet Army. So far, no systematic zoological research has been carried out here, with some exceptions. However, the available fragmentary data obtained during one decade give clear evidence that this area is – especially when considering its size – a supraregionally important refuge of environmentally sensitive species of animals. Of the Specially Protected Species listed in the Czech legislation, seven critically endangered, 17 severely endangered and more than 37 endangered animal species and five plant species have been recently found here, as well as 15 animal species and two plant species belonging to the "NATURA 2000 species". Some very important faunistic findings have also been made in this area, including two species known in the Czech Republic and nine species known in Bohemia only from the Mladá MTA. Following the update version of the national Red List of Vascular Plants, one critically threatened species, two strongly threatened species, ten threatened species, and ten rare or scattered species were found in the area, requiring further study and monitoring of their occurrence.

The Škoda Auto company, based in Mladá Boleslav and being a part of the Volkswagen concern, has been planing to construct a car-testing polygone of about 470 ha in the former Mladá MTA which would include large changes of public road network. The course of events concerning the case between August 2002 and November 2003 is reviewed. Activities of the Czech Entomological Society during the process are mentioned, all official documents issued by the Society dealing with the case in the above period are presented. These activities were concentrated on the effort to induce negotiation with the Ministry of Environment, on the process of permit granting (exceptions to the act concerning Specially Protected Species) and on the effort to achieve designation of a temporarily protected area. Attention is paid also to the results of mapping of NATURA 2000 habitat types in the former MTA of Mladá.

Česká společnost entomologická, v souladu se svým posláním, jímž je ochrana přírody a životního prostředí (§ 2, odst. 14 Stanov ČSE), se od roku 2001 oficiálně účastní kauzy „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.". Tato kauza se týká záměru firmy Škoda Auto postavit zkušební polygon pro testování osobních vozů na území, které je z přírodovědeckého hlediska velmi cenné – na území bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá u města

Milovice ve středních Čechách. Protože jsme výborem ČSE pověřeni zastupovat Společnost v této kauze, považujeme za svou povinnost podávat členům ČSE zprávy o své činnosti v této věci. Nyní předkládáme, v návaznosti na předchozí (Vitner & Farkač 2002), zprávu za období od 26.VII.2002 do 5.XI.2003.

V následujících odstavcích jsou stručně shrnuty základní aspekty předmětné kauzy z hlediska ochrany přírody. Konkrétní kroky, které ČSE podnikla, jsou dokumentovány v přílohách (Appendix 1-15); pokud k nim neexistují separátní písemná vyjádření ČSE, jsou alespoň stručně rekapitulovány v textu. Soupis literatury a pramenů obsahuje citace nových či nově publikovaných zjištění týkajících se hmyzu (Veselý et al. 2002, Zúber 2002a,b) a obratlovců (Zavadil 2002). Zařazeny jsou zde (viz níže) také citace písemných vyjádření účastníků správních řízení, a pro informaci o širších souvislostech i citace pramenů dokládajících výsledky botanického průzkumu. Jednotlivé součásti kauzy jsou pro větší přehlednost komentovány odděleně.

Vzhledem k tomu, že úroveň biologické části dokumentace o vlivu plánované stavby na životní prostředí (tzv. EIA – Environmental Impact Assessment) je značně pochybná a její závěry zavádějící (srovn. např. Vitner & Farkač 2002: 124, 157, 160), obrátila se ČSE 20.IX.2002 na ministra životního prostředí Dr. L. Ambrozka (viz Appendix 1) a poté 27.XI.2002 na jeho náměstka Dr. L. Mika (Appendix 2) s žádostí o revokaci stanoviska MŽP ČR k EIA (srovn. též Appendix 9). Této revokace se dosáhnout nepodařilo, ale MŽP projevilo o věc zájem a Dr. L. Miko svolal na 6.XI.2002 jednání (seznam dalších účastníků jednání viz Appendix 3: prvních 12 řádků rozdělovníku), na němž se většina účastníků včetně zástupců ČSE vyslovila proti stavbě zkušebního polygonu firmy Škoda Auto a.s. v bývalém Vojenském výcvikovém prostoru Mladá (VVP) na lokalitě Pozorovatelna a upozornila na možnost realizace kompromisní varianty u Luštěnic na severním okraji VVP. Na závěr jednání náměstek ministra účastníky informoval, že zahájí o luštěnické variantě jednání s Ministerstvem zemědělství a lesního hospodářství ČR a s firmou Škoda Auto. Projevil také zájem o výsledky mapování biotopů soustavy NATURA 2000 ve VVP. Bylo mu sděleno, že toto mapování nebylo dokončeno a jeho ucelené výsledky neexistují. Neměli jsme v té době o mapování jiné informace a vysvětlení jsme akceptovali; později jsme však zjistili, že skutečnost je jiná (viz dále).

Na tomto jednání prezentovali zástupci ekologických firem najatých firmou Škoda Auto tzv. „koncepci péče o přírodu (v rámci plánované výstavby zkušebních drah)". ČSE označila tento elaborát za zavádějící a jeho rozbor zaslala Dr. Mikovi (Appendix 3; srovn. též Appendix 5).

Dne 5.XII.2002 schválilo Krajské zastupitelstvo Středočeského kraje Návrh zadání změny č. 1 územního plánu velkého územního celku Mladá (srovn. Vitner & Farkač 2002: 144-146). Následkem tohoto politického rozhodnutí bylo, že Krajský úřad Středočeského kraje (KÚ) zahájil 15.VII.2003 správní řízení ve věci projednávání návrhu změny tohoto územního plánu.

Firma Škoda Auto podala 5.XII.2002 žádost o udělení výjimek z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů ve smyslu Vyhl. 395/92 Sb. na MŽP (kriticky ohrožené druhy, silně ohrožené druhy) a KÚ (ohrožené druhy). MŽP oznámilo zahájení správního řízení dne 8.I.2003, KÚ dne 10.II.2003.

ČSE zaslala MŽP stanovisko k žádosti o výjimky 27.I.2003 (viz Appendix 4). Záporné stanovisko zaujala také Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK) (viz AOPK ČR 2003a)

a Společnost pro ochranu motýlů (SOM)(viz Vrabec 2003a). MŽP na základě nedostatků žádosti přerušilo 10.II.2003 správní řízení a vyzvalo žadatele k doplnění žádosti.

Na KÚ zaslala ČSE stanovisko k žádosti o výjimky 1.III.2003 (viz Appendix 5), obdobné stanovisko zaujala také SOM (Vrabec 2003b). Dne 10.IV.2003 proběhlo na KÚ ústní jednání v této věci, na němž jsme poukazovali na základní nedostatky žádosti. Požadovali jsme přiložení zprávy V. Zavadila (Zavadil 2002) ke spisu. Zástupci firmy Škoda Auto předložili zprávu Dr. J. Boháče, která byla také přiložena ke spisu. Provedli jsme analýzu této zprávy a vzhledem k neudržitelnosti argumentace v ní obsažené jsme k ní vypracovali stanovisko a zaslali je KÚ (Appendix 7). Dne 22.IV.2003 přerušil KÚ pro nedostatky žádosti správní řízení a vyzval žadatele k doplnění žádosti. 14.VII.2003 rozeslal KÚ oznámení o doplnění žádosti. K tomuto doplnění zaslala ČSE stanovisko KÚ dne 30.VII.2003 (Appendix 14).

24.II.2003 ČSE požádala AOPK o zajištění mapování biotopů soustavy NATURA 2000 ve VVP. Odpověď byla překvapující: mapování je dokončeno, takže informace z jednání na MŽP 6.XI.2003 byla mylná. Požádali jsme proto 22.IV.2003 AOPK o interpretaci mapování, kterou jsme obdrželi 13.VI.2003. Z této interpretace (AOPK ČR 2003b) jasně vyplynulo, že z hlediska přítomnosti biotopů soustavy NATURA 2000 je z celého VVP nejcennější bezlesí Pozorovatelna, které mělo být nejvíce postiženo stavbou polygonu. O této skutečnosti, která je v příkrém rozporu se závěry zpracovatelů dokumentace EIA, jsme 19.VI.2003 informovali náměstka ministra ŽP Dr. L. Mika (Appendix 9). Vysokou hodnotu porostů na Pozorovatelně potvrdil také botanický průzkum (Vitner 2003a,b), provedený pro pozemkový spolek Občanského sdružení Mladá (OSM), založený za účelem péče o přírodu VVP.

Dne 2.IV.2003 podala ČSE Městskému úřadu v Lysé nad Labem (MěÚ) návrh na opatření k ochraně rostlin a živočichů na předmětném území (Appendix 6, viz též Appendix 8). MěÚ ve věci svolal ústní jednání, které se spolu s místním šetřením v terénu uskutečnilo 17.VI.2003. Na tomto jednání ČSE doporučila vyhlášení přechodně chráněné plochy na části předmětného území, která je ve správní kompetenci MěÚ. Oficiální písemný návrh na vyhlášení přechodně chráněné plochy podalo OSM a ČSE k němu zpracovala jako přílohu faktografický podklad (Appendix 13). 30.VII.2003 zahájil MěÚ správní řízení ve věci vyhlášení přechodně chráněné plochy. Ústní jednání v rámci tohoto řízení se konalo 21.VIII.2003 a přítomní zástupci ČSE a SOM návrh OSM podpořili. 5.XI.2003 vyhlásil MěÚ část lokality Pozorovatelna přechodně chráněnou plochou.

ČSE zaslala MŽP, KÚ a MěÚ zprávy o nových zjištěních výskytu druhů, které jsou předmětem výše uvedených správních řízení (Appendix 8, 10-12, 15). Tato zjištění spolu s interpretací mapování soustavy NATURA 2000, dalšími výsledky botanického průzkumu (Vitner 2003a,b) a údaji obsaženými v Appendixu 13 dokládají vysokou přírodovědeckou hodnotu VVP, upřesňují předchozí poznatky (srovn. Vitner & Farkač 2002: 128-135, 152-157) a zároveň ukazují potřebu dlouhodobého terénního průzkum, aby mohlo být dosaženo reprezentativní úrovně poznání přírody VVP.

16.X.2003 byla zveřejněna (v denním tisku, v rozhlase a Českou tiskovou kanceláří) zpráva, že firma Škoda Auto ustoupila od záměru postavit ve VVP zkušební polygon. Toto rozhodnutí bylo zdůvodněno odporem občanů – obyvatel regionu proti stavbě. Na veřejném projednávání Návrhu Změny č. 1 Velkého územního celku Mladá (z tohoto jednání nebyl pořízen písemný protokol), které se konalo 20.X.2003 v Benátkách nad Jizerou, sdělil zástupce odboru regionálního rozvoje KÚ, že Škoda Auto a.s. od svého záměru skutečně odstoupila, a že

převedení předmětného území (lokality Pozorovatelna) na rozvojovou plochu pro stavbu polygonu a s tím související změny silniční sítě jsou z návrhu změny územního plánu vypuštěny a nebudou v jeho rámci projednávány. 28.X.2003 pak vydal odbor životního prostředí a zemědělství KÚ oficiální oznámení o zastavení správního řízení ve věci žádosti o udělení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů. Oznámil, že důvodem zastavení řízení je skutečnost, že firma Škoda Auto a.s. zaslala KÚ podání, doručené na KÚ dne 21.X.2003, jímž vzala zpět svoji žádost o udělení výjimky, protože odstupuje od záměru realizovat v bývalém VVP Mladá stavbu „Zkušební plocha technického vývoje Škoda Auto a.s." v lokalitě Milovice, Pozorovatelna-Mladá.

Takový je tedy stav kauzy k 5. listopadu 2003. Budeme se nadále v souladu se svým pověřením snažit účinně přispět k tomu, aby přírodní hodnoty bývalého VVP Mladá zůstaly zachovány pro budoucí generace a aby zůstaly trvale přístupné odborné i laické veřejnosti. Zároveň si dovolujeme požádat ty členy ČSE, kteří mají z předmětného území doklady o výskytu vzácných, chráněných či jinak významných taxonů a jejich populací, o laskavé sdělení faunistických, popř. dalších doplňujících dat. Předem děkujeme.

PODĚKOVÁNÍ. Ing. Michaelu Hoškovi a Mgr. Petru Karlíkovi jsme zavázáni za poskytnutí interpretace výsledků mapování biotopů soustavy NATURA 2000, Dr. Vítu Zavadilovi (všichni AOPK ČR, Praha) za poskytnutí výsledků výzkumu obratlovců. Mgr. P. Karlíkovi a Ing. Čestmíru Vitnerovi (Horní Cerekev) děkujeme za informace o výskytu rostlin. Za zpřístupnění výsledků botanického průzkumu jsme zavázáni OSM (Milovice), zastoupenému předsedou Ing. Josefem Matoušem a jednateli Ing. Zdenou Skálovou a Ing. Milošem Malcem. Děkujeme Bc. Martinu Fikáčkovi a Mgr. Petru Kmentovi (oba PřF UK, Praha) za svolení zveřejnit výsledky jejich průzkumu, a p. Pavlu Moravcovi (Litoměřice), Dr. Jiřímu Vávrovi (Praha) a Mgr. Vladimíru Vrabcovi (Kolín) za informace o výskytu brouků a motýlů.

LITERATURA A NEPUBLIKOVANÉ PRAMENY
LITERATURE AND UNPUBLISHED SOURCES

AOPK ČR 2003a: *Stanovisko k udělení výjimek ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů pro Škoda Auto a.s. v souvislosti s projekční přípravou a následujícím záměrem stavby „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s. – polygon: varianta Pozorovatelna – Mladá".* Unpubl. msc. Depon in: OOP MŽP ČR, Praha, 3 pp (in Czech).

AOPK ČR 2003b: *Interpretace mapování ve VVP Mladá.* Unpubl. msc. Depon in: archiv ČSE, Praha, 2 pp. + 2 pls (in Czech).

VESELÝ P., RESL K. & TĚŤÁL I. 2002: Zajímavé nálezy střevlíkovitých brouků (Coleoptera: Carabidae) z České republiky v letech 1997-2001 a doplněk údajů o sběrech z předcházejícího období. (Interesting findings of ground beetles (Coleoptera: Carabidae) from the Czech Republic in the years 1997-2001 with supplementary pre-1997 data). *Klapalekiana*, 38: 85-109 (in Czech, English summary).

VITNER Č. 2003a: *Botanický průzkum vybraných lokalit bývalého vojenského prostoru Mladá severně od obce Milovice ve Středočeském kraji, Česká republika. Předběžná zpráva.* Unpubl. msc. Depon in: archiv Obč. sdružení Mladá, Milovice, 22 pp. + 3 pls (in Czech).

VITNER Č. 2003b: *Botanický průzkum vybraných lokalit bývalého vojenského prostoru Mladá severně od obce Milovice ve Středočeském kraji, Česká republika. Závěrečná zpráva.* Depon in: archiv Obč. sdružení Mladá, Milovice, 66 pp. + 8 pls. + 2 appendices (in Czech).

VITNER J. & FARKAČ J. 2002: Aktivita České společnosti entomologické v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá (střední Čechy, Česká republika)". (Activities of the Czech Entomological Society in the case "Testing areas of the Škoda Auto company: proposed construction of a car-testing

polygone in the former Military Training Area of Mladá (central Bohemia, Czech Republic)". *Klapalekiana*, 38: 123-162 (in Czech, English abstr.).

VRABEC V. 2003a: *Předběžné stanovisko SOM k zahájení správního řízení ve věci udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů dotčených výstavbou polygonu Škoda Auto, a. s. v bývalém VVP Milovice – Mladá.* Unpubl msc. Depon. in: OOP MŽP ČR, Praha, 2 pp (in Czech).

VRABEC V. 2003b: *Stanovisko Společnosti pro ochranu motýlů k žádosti o udělení výjimky ze zákazů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů pro stavbu „Zkušební plocha technického vývoje Škoda Auto a. s.".* Unpubl msc. Depon. in: OŽPZ KÚ Středočes. kraje, Praha, 2 pp (in Czech).

ZAVADIL V. 2002: *Zpráva ze zoologického průzkumu na území plánovaného zkušebního polygonu – varianta Mladá-Milovice.* Unpubl. msc. Depon. in: archiv ČSE, Praha, 5 pp. + 1 pl (in Czech).

ZÚBER M. 2002a: Mandelinkovití (Coleoptera: Chrysomelidae s. l.) bývalého vojenského prostoru Milovice–Mladá. (Leaf-beetles (Coleoptera) from the former military ranges at Milovice-Mladá). *Vlastivědný Zpravodaj Polabí* (Poděbrady), 36: 229-243 (in Czech, English summary).

ZÚBER M. 2002b: Nález roháčka Aesalus scarabaeoides (Coleoptera: Scarabaeoidea: Lucanidae) v bývalém vojenském výcvikovém prostoru Milovice–Mladá. (The hornbeetle Aesalus scarabaeoides from the former military ranges at Milovice-Mladá). *Vlastivědný Zpravodaj Polabí* (Poděbrady), 36: 244-245 (in Czech, English summary).

SEZNAM PŘÍLOH – LIST OF APPENDICES

APPENDIX 1. **20.IX.2002**: Žádost o revokaci stanoviska MŽP ČR v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá, varianta 2.1.3 – Pozorovatelna-Mladá". **Pro:** ministra životního prostředí ČR RNDr. Libora Ambrozka. [20 September 2002: Request for revocation of the position statement of the Ministry of Environment of the Czech Republic in the case "Testing areas of the Škoda Auto company: proposed construction of a car-testing polygone in the former Military Training Area of Mladá, alternative 2.1.3 – Pozorovatelna-Mladá". To: Dr. Libor Ambrozek, minister of environment.]

APPENDIX 2. **27.XI.2002**: Žádost o revokaci stanoviska MŽP ČR v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá, varianta 2.1.3 – Pozorovatelna-Mladá" a námět k možnostem volby náhradní varianty umístění stavby výše uvedených zkušebních ploch. **Pro:** náměstka ministra životního prostředí RNDr. Ladislava Mika, Dr. [27 November 2002: Request for revocation of the position statement of the Ministry of Environment of the Czech Republic in the case "Testing areas of the Škoda Auto company: proposed construction of a car-testing polygone in the former Military Training Area of Mladá, alternative 2.1.3 – Pozorovatelna-Mladá" and proposal of a potential alternative to the location of testing areas. To: Dr. Ladislav Miko, deputy minister.]

APPENDIX 3. **2.XII.2002**: Stanovisko k materiálu firmy Škoda Auto a.s. „Koncepce péče o přírodu (V rámci plánované výstavby zkušebních drah)". **Pro:** náměstka ministra životního prostředí RNDr. Ladislava Mika, Dr. [2 December 2002: Position statement to the document produced by the Škoda Auto company "Strategy of care of the nature (within the planned construction of the testing area)". To: Dr. Ladislav Miko, deputy minister.]

APPENDIX 4. **27.I.2003**: Stanovisko České společnosti entomologické ke věci udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů v souvislosti se záměrem stavby „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.". **Pro:** odbor ochrany přírody Ministerstva životního prostředí ČR. [27 January 2003: Position statement of the Czech Entomological Society to granting of a permit (exception from the law concerning specially protected animal species) for the purpose of the proposed construction of the "Testing areas of the Škoda Auto company". To: Department of Nature Conservation, Ministry of Environment of the Czech Republic.]

APPENDIX 5. **1.III.2003**: Stanovisko České společnosti entomologické ke věci udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů v souvislosti se záměrem stavby „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s" [stanovisko k žádosti]. **Pro:** odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Středočeského kraje. [1 March 2003: Position statement of the Czech Entomological Society to granting of a permit (exception from the law concerning specially protected animal species) for

the purpose of the proposed construction of the "Testing areas of the Škoda Auto company". To: Department of Environment and Agriculture, Central-Bohemian Regional Office.]

APPENDIX 6. **2.IV.2003**: Návrh na opatření k ochraně planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů. **Pro:** odbor ochrany životního prostředí Městského úřadu Lysá nad Labem. [2 April 2003: Proposal of measures to protect wild flora and fauna. To: Department of Environment Protection, Municipality of Lysá nad Labem.]

APPENDIX 7. **14.V.2003**: Stanovisko České společnosti entomologické (ČSE) k materiálu „Boháč J.: Vyjádření k entomologickému průzkumu a posouzení rizik ohrožení fauny bezobratlých bývalého VVP Milovice – Mladá v souvislosti s předpokládanou výstavbou zkušebního polygonu Škoda Auto a.s.". **Pro:** odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Středočeského kraje. [14 May 2003: Position statement of the Czech Entomological Society to the document "Boháč J.: Opinion on the entomological survey and assessment of threats to invertebrate fauna of the former military area of Milovice – Mladá concerning the planned construction of the testing polygon of the Škoda Auto company". To: Department of Environment and Agriculture, Central-Bohemian Regional Office.]

APPENDIX 8. **23.V.2003**: Doplněk návrhu na opatření k ochraně planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů. **Pro:** odbor ochrany životního prostředí Městského úřadu Lysá nad Labem. [23 May 2003: Supplement to the proposal of measures to protect wild flora and fauna. To: Department of Environment Protection, Municipality of Lysá nad Labem.]

APPENDIX 9. **19.VI.2003**: Mapování stanovišť soustavy NATURA 2000 v bývalém VVP Mladá. **Pro:** náměstka ministra životního prostředí RNDr. Ladislava Mika, Dr. [19 June 2003: Mapping of NATURA 2000 habitat types in the former military area of Mladá. To: Dr. Ladislav Miko, deputy minister.]

APPENDIX 10. **21.VII.2003**: Nová terénní zjištění. **Pro:** odbor ochrany přírody Ministerstva životního prostředí ČR. [21 July 2003: New results of field studies. To: Department of Nature Conservation, Ministry of Environment of the Czech Republic.]

APPENDIX 11. **21.VII.2003**: Nová terénní zjištění. **Pro:** odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Středočeského kraje. [21 July 2003: New results of field studies. To: Department of Environment and Agriculture, Central-Bohemian Regional Office.]

APPENDIX 12. **21.VII.2003**: Nová terénní zjištění. **Pro:** odbor ochrany životního prostředí Městského úřadu Lysá nad Labem. [21 July 2003: New results of field studies. To: Department of Environment Protection, Municipality of Lysá nad Labem.]

APPENDIX 13. **27.VII.2003**: Podklady k návrhu na vyhlášení přecodně chráněné plochy ve VVP Mladá. **Pro:** odbor ochrany životního prostředí Městského úřadu Lysá nad Labem. [27 July 2003: Background information to the proposal of designation of a temporarily protected area in the former military area of Mladá. To: Department of Environment Protection, Municipality of Lysá nad Labem.]

APPENDIX 14. **30.VII.2003**: Stanovisko České společnosti entomologické ke věci udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů v souvislosti se záměrem stavby „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s" [stanovisko k doplnění podkladů žádosti]. **Pro:** odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Středočeského kraje. [30 July 2003: Position statement of the Czech Entomological Society to granting of a permit (exception from the law concerning specially protected animal species) for the purpose of the proposed construction of the "Testing areas of the Škoda Auto company" (position statement to the supplement to documents submitted by the applicant). To: Department of Environment and Agriculture, Central-Bohemian Regional Office.]

APPENDIX 15. **18.VIII.2003**: Zpráva o průzkumu vodních brouků bývalého VVP Mladá. **Pro:** odbor ochrany životního prostředí Městského úřadu Lysá nad Labem. [18 August 2003: Report on the survey of water beetles of the former military area of Mladá. To: Department of Environment Protection, Municipality of Lysá nad Labem.]

APPENDIX 1

[Text dokumentuje snahu ČSE dosáhnout revokace stanoviska MŽP ČR k EIA a glosuje také způsob, jakým byla vyřízena předchozí stížnost ČSE adresovaná MŽP (srovn. Vitner & Farkač 2002: 144-148).]

Česká společnost entomologická
Viničná 7, 128 00 Praha 2

Ministerstvo životního prostředí
k rukám ministra životního prostředí
RNDr. Libora Ambrozka
Vršovická 65
20.9.2002 101 00 Praha 10

Věc: žádost o revokaci stanoviska MŽP ČR v kauze *Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá, varianta 2.1.3 – Pozorovatelna-Mladá.*

Vážený pane ministře,

obracíme se na Vás ohledně výše uvedené kauzy, v níž se Česká společnost entomologická (ČSE) již více než rok angažuje. Máme na mysli především hledisko přírodovědecké a hledisko ochrany životního prostředí ve vztahu k předmětnému území bývalého VVP Mladá, i když jsme si vědomi toho, že celá věc zahrnuje podstatně širší dimenze a souvislosti. Vzhledem k Vaší působnosti nám jde zejména o některé kroky MŽP v dosavadním průběhu kauzy:

ČSE opakovaně poukazovala na nedostatečnost obsahu i úrovně biologické části dokumentace EIA a na jednostrannost posuzování této dokumentace, které bylo ze strany MŽP uzavřeno souhlasným stanoviskem se záměrem investora ze dne 6.5.2002, vydaným náměstkyní ministra Ing. A. Tylovou. ČSE podala MŽP dne 4.6.2002 stížnost na proces EIA. Na tuto stížnost jsme obdrželi odpověď náměstkyně Ing. Tylové, datovanou 25.7.2002. S argumentací uváděnou v této odpovědi (která v podstatě opakuje argumentaci z citovaného stanoviska z 6.5.2002) (kopie obou dokumentů přikládáme) nemůžeme souhlasit. Obsahuje řadu zjevných nesrovnalostí, z nichž nejmarkantnější je tvrzení, že „botanický a zoologický průzkum ... byl vzhledem k běžné praxi v procesu EIA zpracován na nadstandardní úrovni". Mimo to – z procedurálního hlediska – považujeme za absurdní ten fakt, že naši stížnost vyřizovala táž pracovnice MŽP, na jejíž postup byla stížnost podána.

ČSE proto i nadále trvá na svém stanovisku, které je vůči záměru investora postavit na předmětném území zkušební polygon negativní, a vyjadřuje obavu z hrozící nenahraditelné ztráty významných přírodních hodnot, která by realizací záměru investora vznikla. (Podrobnou argumentaci obsahují dosavadní vyjádření ČSE k této kauze, která kompletně přikládáme v elektronické podobě). Máme za to, že dosavadní kroky MŽP v této kauze obsahují vážné pochybení, a proto Vás žádáme o revokaci stávajícího rozhodnutí MŽP, to jest o zrušení výše uvedeného souhlasného stanoviska z 6.5.2002.

Děkujeme za pochopení.

S pozdravem

RNDr. Jan Vitner, PhD., a PaedDr. Jan Farkač, CSc.,
řádní členové ČSE pověření výborem ČSE jejím zastupováním v této kauze

Přehled písemných stanovisek České společnosti entomologické ke kauze *„Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá"*. [Není zde pro stručnost uveden, kopie stanovisek ČSE k příslušnému datu obsahuje předchozí (Vitner & Farkač 2002) příspěvek.]

Na vědomí:
Město Benátky nad Jizerou, k rukám pana starosty, Zámek 49, 294 71 Benátky nad Jizerou
Město Lysá nad Labem, k rukám pana starosty, 289 22 Lysá nad Labem

Město Milovice, k rukám paní starostky, 5. května 71, 289 23 Milovice
Obec Jiřice, k rukám pana starosty, Jiřice 56, 289 22 Lysá nad Labem
Obec Lipník, k rukám paní starostky, Lipník 456, 294 43 Čachovice
Obec Luštěnice, k rukám pana starosty, 294 42 Luštěnice
Obec Straky, k rukám pana starosty, 289 25 Straky
Obec Zbožíčko, k rukám pana starosty, 289 25 Straky
Společnost pro ochranu motýlů, Mgr. Vladimír Vrabec, Na Magistrále 768, 280 02 Kolín
Občanské sdružení Mladá, Věra Dlouhá, Lipník 25, 294 43 Čachovice

---

APPENDIX 2

[Týká se téhož tématu jako Appendix 1. ČSE zde podala i námět na jiný způsob řešení problému v souvislosti s plánovaným rušením vojenských posádek.]

Česká společnost entomologická
Viničná 7, 128 00 Praha 2

Pan
RNDr. Ladislav Miko, Dr.
náměstek ministra
Ministerstvo životního prostředí ČR
Vršovická 65
27.11.2002 100 10 Praha 10

Věc: žádost o revokaci stanoviska MŽP ČR v kauze *Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá, varianta 2.1.3 – Pozorovatelna-Mladá*

a

námět k možnostem volby náhradní varianty umístění stavby výše uvedených zkušebních ploch

Vážený pane doktore,

obracíme se na Vás jakožto na kompetentního činitele MŽP ve dvou záležitostech týkajících se předmětné kauzy.

Dne 20.9.2002 jsme zaslali ministru ŽP Dr. L. Ambrozkovi žádost o revokaci stanoviska MŽP k EIA v této kauze. K této žádosti jsme obdrželi odpověď pana ministra, datovanou 31.10.2002.

Ve své odpovědi ze dne 31.10.2002 (č.j.: M/27784/NM700/2678/4674/OPVŽP/02) na žádost ČSE o revokaci stanoviska MŽP o hodnocení vlivů ze dne 6.5.2002 (č.j.: NM700/1356/2092/OPVŽP/02 e.o.) v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto, a. s." pan ministr uvádí, že na základě závěrů legislativní komise MŽP ze dne 31.3.1999 nemá takové stanovisko, vydané podle § 11 zákona č. 244/1992 Sb., povahu správního rozhodnutí a proto dříve vydané stanovisko není třeba zvláštním postupem rušit, ale lze nahradit stanovisko již vydané, pokud došlo k procesnímu popř. věcnému pochybení, které mohlo mít vliv na vydané stanovisko.

Dále pan ministr uvádí, že k takovýmto skutečnostem nedošlo a dokládá to na základě přezkoumání procesu EIA ve zmíněné kauze, provedeném veřejným ochráncem práv Dr. O. Motejlem (které je jako Příloha č. 1 k odpovědi přiloženo). Připomíná, že stanovisko EIA není rozhodnutím o realizaci či nerealizaci záměru, ale je pouze jedním z nezbytných podkladů pro následná rozhodnutí v územním a stavebním řízení, kde se o konečné realizaci rozhoduje.

Vážíme si toho, že se pan ministr záležitosti osobně věnoval, avšak máme za to, že jeho odpověď obsahuje jistou nikoli nepodstatnou nesrovnalost:

Ve výše zmíněném dokumentu vypracovaném ochráncem veřejných práv ze dne 26.8.2002 („Závěrečná zpráva ve věci podnětu p. Karla Procházky (občanské aktivity regionu Mladá)"), Sp. zn.: 2430/2002/VOP/JC) je výslovně uvedeno (bod D, str. 5, 1. odst., poslední věta), že: „Posouzení odborné úrovně zpracování dokumentace a posudku je již nad rámec možností veřejného ochránce práv". Z toho vyplývá, že veřejný ochránce práv nezkoumal, zda v procesu EIA došlo či nedošlo k panem ministrem ŽP zmiňovanému věcnému pochybení ve smyslu výše citovaného závěru legislativní rady MŽP.

ČSE opakovaně upozorňuje (cf. kompletní soubor kopií stanovisek ČSE, které jsme Vám předali, a veřejně vyjádřené stanovisko ČSE na jednání 6.11.2002, které jste osobně řídil) na naprosto nedostatečnou věcnou i metodickou úroveň biologické části dokumentace EIA. Máme proto za to, že ke skutečnosti „závažného věcného pochybení, které mohlo mít vliv na vydané stanovisko" skutečně došlo, a tudíž nastala situace, která opravňuje MŽP „nahradit stanovisko již vydané" ve smyslu citovaného závěru legislativní rady MŽP ze dne 31.3.1999. Na základě výše uvedených skutečností Vás žádáme, abyste takový krok podnikl.

V této souvislosti si Vás dovolujeme upozornit na praktický aspekt této věci: ačkoli stanovisko MŽP k procesu EIA nemá povahu správního rozhodnutí, je nezbytným podkladem k tomu, aby takové rozhodnutí mohlo být vydáno. Zanedlouho dojde k praktické aplikaci: dne 5.12.2002 bude Krajské zastupitelstvo Středočeského kraje rozhodovat o „Návrhu zadání změny č. 1 územního plánu velkého územního celku Mladá", to jest změny, která má legalizovat záměr firmy Škoda postavit zkušební polygon na předmětném území.

Při jednání dne 6.11.2002 jste vyjádřil snahu nalézt takové kompromisní řešení, které by jednak vyloučilo nebezpečí zničení nebo těžkého poškození unikátních přírodních hodnot bývalého VVP Mladá, a zároveň umožnilo firmě Škoda Auto postavit zkušební polygon v méně konfliktní lokalitě. Dovolujeme si proto uvést tento konstruktivní námět: Ministerstvo obrany ČR (cf. např. Lidové noviny, 15.11.2002, str. 1 a 2) rozhodlo o zrušení 92 vojenských posádek v poměrně krátkém časovém horizontu. Domníváme se, že se tím otevírá jedinečná možnost: mezi desítkami vojenských újezdů, které budou armádou opuštěny, bude jistě možno najít takový, který by svými technickými parametry vyhovoval pro stavbu zkušebního polygonu a zároveň by z hlediska ochrany přírody a životního prostředí představoval méně konfiktní variantu, než je bývalý VVP Mladá.

Děkujeme za pochopení.

S pozdravem

RNDr. Jan Vitner, PhD., a PaedDr. Jan Farkač, CSc.,
řádní členové ČSE pověření výborem ČSE jejím zastupováním v této kauze

Přílohy:

1.: kopie dopisu ministra životního prostředí ze dne 31.10.2002 (č.j.: M/27784/NM700/2678/4674/OPVŽP/02), adresovaného ČSE.

2.: kopie závěrečné zprávy veřejného ochránce práv ze dne 26.8.2002 (Sp. zn.: 2430/2002/VOP/JC) ve věci podnětu p. Karla Procházky.

Na vědomí:

Město Milovice, k rukám pana starosty, 5. května 71, 289 23 Milovice
Obec Jiřice, k rukám pana starosty, Jiřice 56, 289 22 Lysá nad Labem
Obec Lipník, k rukám paní starostky, Lipník 456, 294 43 Čachovice
Obec Straky, k rukám pana starosty, 289 25 Straky
Obec Zbožíčko, k rukám pana starosty, 289 25 Straky
Společnost pro ochranu motýlů, Mgr. Vladimír Vrabec, Na Magistrále 768, 280 02 Kolín
Občanské sdružení Mladá, Ing. Josef Matouš, Družstevní 22, 289 23 Milovice

APPENDIX 3

[Toto stanovisko podává rozbor materiálu zpracovaného na objednávku firmy Škoda Auto a předloženého MŽP ČR.]

Česká společnost entomologická
Viničná 7, 128 00 Praha 2

Pan
RNDr. Ladislav Miko, Dr.
náměstek ministra
Ministerstvo životního prostředí ČR
Vršovická 65
2.12.2002 100 10 Praha 10

Věc: Stanovisko k materiálu firmy Škoda Auto a.s. „Koncepce péče o přírodu (V rámci plánované výstavby zkušebních drah)"

Vážený pane doktore,

Na jednání dne 6. listopadu 2002, které jste svolal v kauze zkušebního polygonu firmy Škoda Auto a.s., jsme obdrželi materiál „Koncepce péče o přírodu (V rámci plánované výstavby zkušebních drah)", vydaný firmou Škoda Auto a.s., který pro tuto firmu zpracovali RNDr. P. Anděl, CSc., RNDr. E. Pecharová, CSc. a RNDr. M. Macháček. Na tento materiál, který jsme na výše zmíněném jednání viděli poprvé, jsme nemohli samozřejmě (bohužel) reagovat okamžitě; proto Vám po jeho prostudování zasíláme písemné stanovisko ČSE k tomuto materiálu. Rozebíráme zde pouze nejmarkantnější nedostatky a nesrovnalosti; okrajové nedostatky ponecháváme zatím stranou.

Předně je nutné konstatovat, že předložená „Koncepce péče o přírodu ..." je veskrze obecným, to jest věcně nekonkrétním pojednáním, které naprosto ignoruje veškeré dnes známé informace o území, a to i přes to, že jsou autorům známé [máme na mysli např. vyjádření ČSE k biologické výjimečnosti předmětného území bývalého VVP Mladá (kompletní přehled stanovisek ČSE přikládáme) a také práci V. Vrabce (viz dále)]. V textu se opakuje řada nesrovnalostí a nejasností, které ve výsledném kontextu nutně budou čtenáře, a to zejména takového, jenž není s věcí podrobně obeznámen, uvádět v omyl. Čtenář se může následně mylně domnívat, že je vše v nejlepším pořádku.

Z nepřehlédnutelných nedostatků uvádíme:

1. str. 2-3 (tabulka): 2000, březen 2001, duben 2001, srpen 2001 – citované „záznamy z jednání" nebyly nikdy zveřejněny, čtenář materiálu nemá možnost se seznámit s jejich obsahem a z materiálu nezíská žádnou informaci o tom, kde se s nimi (pokud vůbec) může seznámit (viz také dále).
2. str. 3: rešeršní entomologická studie V. Vrabce byla odevzdána před veřejným projednáváním posudku EIA, nikoli až po něm, jak je v tabulce chybně uvedeno (na zmíněném projednávání Mgr. V. Vrabec navíc tuto studii veřejně prezentoval).
3. str. 3: „... podrobný biologický průzkum v rámci dokumentace EIA a i jinými subjekty ... např. pracovníky entomologické společnosti, ..., studenty ČZU ..." - o jaké materiály se jedná? Byly tvořeny synergicky, nebo jako protiváha proti špatně zpracovanému biologického hodnocení v rámci dokumentace EIA (včetně jejích doplňků)?
4. str. 4: úsek "II" – tvrzení o sukcesi je zavádějící a nepodložené dlouhodobým detailním sledováním. Pokud je nám známo, k sukcesi na předmětném území dochází mozaikovitě, nikoli plošně (J. Matouš, J. Vitner, V. Vrabec observ. in part.). Za současného – nedostatečného – stavu znalostí si nemůže žádný odborník dovolit prezentovat takovéto nepodložené generalizující závěry.
5. str. 4: („Základní rizika") bod „a)" - zdůvodnění je nelogické: jak lze minimalizovat vliv na nejcennější plochy, který by spočíval v zarovnání terénu, to znamená v přímém zničení soustavy unikátních mikrobiotopů, citlivých na jakékoli vnější zásahy? Dtto, bod „b)": chybí vysvětlení, jak je „otázka

fragmentace populací ve spolupráci s odborníky u většiny dotčených druhů řešitelná", taktéž není jasné, co je to „většina" (nelze vyjmenovat postižené druhy?).

6. str. 5: bod „c)" - není jasné, jak minimalizace pohybu osob, vystřídaná automobilovým a s ním souvisejícím provozem areálu „pomůže území z hlediska ochrany přírody". Dále: není pravdou, že „ ... pro hmyz ... není areál významnou migrační bariérou". A posléze: tvrzení, že areál oploceného polygonu se „ ... z hlediska hnízdního prostředí může stát významným klidovým územím" je vzhledem k plánovanému intenzivnímu provozu polygonu zcela absurdní.
7. str. 5 („Optimalizace zkušebních ploch"): „splnění (rozuměj podmínek kontroverzního stanoviska MŽP ze dne 6.5.2002) bude hodnoceno v rámci územního řízení" ... kdo to bude hodnotit a kdo rozhodne o kvalitě splnění podmínek? (viz také náš dopis Vám ze dne 27.11.2002).
8. str. 6: mapa: vymapovaná pozice plánovaného polygonu je v rozporu s pozicí vymapovanou na titulní straně materiálu a na str. 8, a navíc navrhovaná rezervace Traviny je co do pozice a plošného rozsahu vymapována nepravdivě. Dále: „Zájmové území – přírodní komplex ..." – tento přírodní komplex už existuje a není třeba jej tvořit, a realizací záměru firmy Škoda Auto by byl nenávratně a nekontrolovatelně těžce poškozen.
9. str. 6-7: náplň projektu a výzkumný plán jsou pouze nekonkrétní slovní exhibicí s použitím termínů z odborného žargonu: ve své podstatě je pouze konstatováno, že se navrhuje jakési obecné zkoumání vlivu stavby a provozu polygonu na okolí !
10. str. 7: odborný dozor (resp. tzv. „vědecký poradní orgán") – nejsou jasné jeho pravomoci, natož zajištěna jeho objektivita; ze seznamu (viz str. 14) mj. nevyplývá, jestli tam jmenované osoby zastupují odborná pracoviště (viz uvedené adresy) nebo jen samy sebe, resp. svou odbornost. V seznamu je zřejmě omylem (?) uveden MUDr. Vít Zavadil, který podle našich informací účast ve „vědeckém poradní orgánu" odmítl a v seznamu byl uveden bez svého souhlasu.
11. str. 8: tabulka – řádek „4": nízkostébelná step má daleko větší rozsah a v zakreslené pozici by byla zlikvidována valy hlavních drah polygonu.
12. str. 9: „Doplňující činnosti v rámci zkvalitnění biologických přístupů" jsou opět jen prázdnou slovní ekvilibristikou bez konkrétního obsahu.
13. str. 10: v kapitole „Optimalizace managementu krajiny" (část „Úvod") je uvedeno, že „revitalizací krajiny" se myslí její opětovné oživení člověkem: toto tvrzení je v přímém rozporu s tvrzením na str. 4, kde autoři uvádějí, že právě oplocení a s tím související omezení pohybu lidí pomůže území z hlediska ochrany přírody.
14. str. 11: (plochy) – [plocha č.] 6 – zalesněním by bylo území uzavřeno ze tří stran a zvýšila by se možnost sukcese, vliv na mesoklima, 14 – plocha, určená k zalesnění, je přímo v pozici pojezdových drah, 4 – v této pozici existuje kvalitní volné vřesoviště mimo les, nač je zalesňovat?, [linie] 2-4-5: „rekonstrukce či výsadba alejí" – alej tam už existuje, a nač by tam měla být, když většina její trasy by měla být okrajem nově vybudovaných lesů?
15. chybí přehled použitých pramenů a místo jejich uložení – tvrzení autorů nelze za pomoci tohoto materiálu nijak ověřit.

Na základě výše uvedených skutečností upozorňujeme, že **materiál „Koncepce péče o přírodu" je zpracován** pouze v souladu s biologickou částí dokumentace E.I.A., resp. jejími doplňky - tedy **naprosto nedostatečně,** a **může ve svých důsledcích umožnit nenávratnou likvidaci významných přírodních hodnot území bývalého VVP Mladá** (v této souvislosti je třeba zohlednit také zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin, jichž se na předmětném území vyskytuje více než 100 – viz přehled stanovisek ČSE a citovaná studie V. Vrabce; a přítomnost biotopů soustavy NATURA 2000, kodifikované Evropskou unií), **a navíc může rozhodující orgány na všech úrovních uvádět v zásadní omyl.**

Děkujeme za pochopení.

S pozdravem

RNDr. Jan Vitner, PhD., a PaedDr. Jan Farkač, CSc.,
řádní členové ČSE pověření výborem ČSE jejím zastupováním v této kauze

Přehled písemných stanovisek České společnosti entomologické ke kauze *„Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá“*. [Není zde pro stručnost uveden, kopie stanovisek ČSE k příslušnému datu obsahuje tento i předchozí (Vitner & Farkač 2002) příspěvek.]

Na vědomí:
Ing. Alois Pavlíčko, PhD., Ministerstvo životního prostředí ČR, Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Mgr. Radko Samek, Ministerstvo životního prostředí ČR, Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Ing. Tomáš Staněk, Ministerstvo životního prostředí ČR, Vršovická 65, 100 10 Praha 10
RNDr. Petr Anděl, CSc., fa. EVERNIA s.r.o., 1. máje 97, 460 01 Liberec
RNDr. Jaroslav Boháč, DrSc., Ústav ekologie krajiny AV ČR, Na Sádkách 7, 370 05 České Budějovice
RNDr. Milan Macháček, fa. EKOEX, Žižkova 93, 586 01 Jihlava
RNDr. Emilie Pecharová, CSc., fa. ENKI o.p.s., Dukelská 145, 379 02 Třeboň
RNDr. Václav Petříček, AOPK ČR, Kališnická 2-4, 130 00 Praha 3
RNDr. Jan Plesník, CSc., AOPK ČR, Kališnická 2-4, 130 00 Praha 3
Mgr. Vladimír Vrabec, Společnost pro ochranu motýlů, Na Magistrále 768, 280 02 Kolín
Ing. Josef Matouš, Občanské sdružení Mladá, Družstevní 22, 289 23 Milovice
Ing. Zdena Skálová, Občanské sdružení Mladá, Dukelská 345, 289 23 Milovice
Krajský úřad Středočeského kraje, k rukám hejtmana, Zborovská 11, 152 52 Praha 5
Město Milovice, k rukám pana starosty, 5. května 71, 289 23 Milovice
Obec Jiřice, k rukám pana starosty, Jiřice 56, 289 22 Lysá nad Labem
Obec Lipník, k rukám paní starostky, Lipník 456, 294 43 Čachovice
Obec Straky, k rukám pana starosty, 289 25 Straky
Obec Zbožíčko, k rukám pana starosty, 289 25 Straky

APPENDIX 4

[Text obsahuje stanovisko ČSE k žádosti o udělení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů z kategorií kriticky a silně ohrožených druhů ve smyslu Vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb.]

Česká společnost entomologická
Viničná 7, 128 00 Praha 2

Ministerstvo životního prostředí České republiky
odbor ochrany přírody
k rukám Ing. Petra Pařízka
Vršovická 65
100 10 Praha 10

Věc: Stanovisko České společnosti entomologické ke věci udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů v souvislosti se záměrem stavby „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.“

Česká společnost entomologická, jako účastník správního řízení ve věci udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů v souvislosti se záměrem stavby „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.“ (žádost o rozsahu 20 str., datovaná 5.12.2002, cf. oznámení MŽP z 8.1.2003, č.j. 37773/OOP/9224a/02) konstatuje, že po prostudování všech předložených materálů k této kauze, s udělením výjimky ze základních podmínek ochrany v žádosti uvedených zvláště chráněných živočichů **nesouhlasí.**

Odůvodnění

K jednoznačně zápornému stanovisku nás vede skutečnost, na kterou Česká společnost entomologická opakovaně upozorňovala [viz stanoviska ČSE z 20.6.2001 (pro: MŽP, oddělení projektové E.I.A. a odbor

posuzování vlivu na životní prostředí), z 14.2.2002 (pro: Občanské sdružení Mladá, AOPK ČR, MŽP (ing. Přílepek)), 17.2.2002 (pro: Občanské sdružení Mladá, AOPK ČR, MŽP (ing. Přílepek)), z 3.5.2002 (pro: OÚ Nymburk, OÚ Mladá Boleslav a KÚ Středočeského kraje), ze 17.5.2002 (pro: OÚ Nymburk, OÚ Mladá Boleslav a KÚ Středočeského kraje, na vědomí také: MŽP, oddělení projektové E.I.A.), z 4.6.2002 (pro: MŽP), 25.7.2002 (pro: Margot Wallström, European Commissioner for Environment, Brussels a „mailing list" příloha č. 1, str. 158) pro jednotlivé stupně jednání] a kterou jsme souhrnně také publikovali (Vitner & Farkač 2002, zde příloha č. 1; viz též příloha č. 2), totiž že zoologický průzkum (především bezobratlí) je zpracován velmi povrchně a z hlediska zájmů ochrany přírody naprosto nedostatečně (srovn. též Vitner & Farkač 2002: 157, 161) a není tudíž relevantním podkladem pro odpovědné vyhodnocení vlivu stavby a následného provozu díla na jedince, populace a jejich biotopy kriticky a silně ohrožených (i ohrožených) druhů podle současných platných zákonů a na ně navazujících vyhlášek. Navíc předložené materiály k udělení výjimky neodpovídají údajům z E.I.A. a jejich doplňkům (zakreslení v mapě neodpovídá situaci v E.I.A. a nebyla tedy tato situace logicky v E.I.A. posuzována).

Ačkoliv s hodnocením E.I.A., jehož jsou výsledky kontroverzního zoologického průzkumu součástí, vyjádřilo MŽP souhlasné stanovisko, nelze s udělením výjimek souhlasit. A to především z hlediska výjimečnosti, vzácnosti a kritickému ohrožení uváděných živočichů z hlediska jejich rozšíření na území České republiky (v území nebude dotčen žádný kriticky či silně ohrožený druh rostliny ?). Zvláště za situace, kdy žádost uvádí jen druhy některé a další duhy zjištěné ve sporném území (záměrně ?) zamlčuje (srovn. Vitner & Farkač 2002: 152-153) a nehovoří o míře ovlivnění (omezení či likvidaci jedinců, celých populací, či devastaci biotopu) předmětných druhů.

Komentář k jednotlivým druhům v žádosti uvedených bezobratlých živočichů

Modrásek hořcový (*Maculinea alcon rebeli*) – kriticky ohrožený druh sledovaný i soustavou NATURA 2000 – jediná lokalita v Čechách (!) (jádrová populace; velká plocha s výskytem umožňuje existenci metapopulační struktury druhu; zůstává tak zachována určitá genetická variabilita a částečná izolovanost jednotlivých kolonií motýla, naopak prostřednictvím toku genů mezi jednotlivými subpopulacemi je zabráněno degeneraci, což zajišťuje dlouhodobou perspektivu přežití modrásků *Maculinea alcon rebeli* v tomto území). Druh vázaný vývojem na *Gentiana cruciata* a *Pneumonanthe vulgaris* a mravence rodu *Myrmica* (*M. schencki*, *M. ruginodis*) a který z hlediska velmi složitých mezidruhových vazeb je bez jakékoliv možnosti záchranného transferu; druh a struktura populace navíc zásadně ovlivnitelné plánovanými zemními úpravami a provozem díla. Výjimku pro možnost zásadního ovlivnění jediné české populace nedoporučujeme.

Listonoh letní (*Triops cancriformis*) – kriticky ohrožený druh – velmi vzácný druh periodických vod zachovalých stepních a lesostepních nížinných formací; terénní úpravy související se stavbou poškodí jejich biotopy; druh bez možnosti záchranného transferu. Výjimku nedoporučujeme.

Žábronožka letní (*Branchipus schaefferi*) – kriticky ohrožený druh – velmi vzácný druh periodických vod zachovalých stepních a lesostepních nížinných formací, terénní úpravy související se stavbou poškodí jejich biotopy; druh bez možnosti záchranného transferu. Výjimku nedoporučujeme.

Zlatohlávek huňatý (*Tropinota hirta*) – silně ohrožený druh – ve VVP Mladá žije nejpočetnější známá populace v Čechách - z hlediska přežití druhu v Čechách lokalita prioritního významu (jádrová plocha); druh bez možnosti záchranného transferu; druh i populace výrazně negativně ovlivnitelné plánovanými zemními úpravami. Vysoce pravděpodobný je výrazný negativní vliv depozice zplodin provozu stavby ve vývojových stádiích, žijících ve svrchní vrstvě půdy. Výjimku pro možnost zásadního ovlivnění českých populací nedoporučujeme.

Předmětné území je nezbytné vyhodnotit jako celek, tedy mozaiku velmi cenných a v Čechách ojedinělých biotopů s vysokou diverzitou vzájemně vztahově provázaných organismů a výskytem nadstandardně velkého množství chráněných (všechny tři kategorie ochrany; ohrožených - 3. kategorie - bezobratlých se na předmětném území vyskytuje více než 25 druhů – (viz Vitner & Farkač 2002: 153) a dále řady reliktních, v Čechách jedinečných či indikačně velmi významných druhů živočichů (Vitner & Farkač 2002: 128-135, 152-156) a rostlin.

V předložených materiálech je nedostatečně vyhodnocen vliv plánovaných terénních úprav na jedince a populace kriticky a silně ohrožených druhů. Vliv chemických zplodin z provozu stavby není vůbec zmíněn.

Dále: otázka transferů není v materiálu vůbec konkrétně řešena –je pojednána obecně a nekonkrétně (viz též dále), což platí i pro další elaborát na toto téma (Pecharová & Macháček 2002). Navíc: transfery výše uvedených druhů bezobratlých nejsou odzkoušeny – byly by to nezodpovědné a riskantní experimenty bez reálné naděje na úspěch.

Ve všech materiálech také postrádáme vyhodnocení vlivu tzv. světelného znečištění při provozu díla na letuschopné a světlem hromadně lákané druhy bezobratlých (zvláště na stepních biotopech nebo dalších biotopech v bezlesí), včetně druhů chráněných. (V tomto ohledu nebyli hodnoceni ani obratlovci).

To nás při praktických zkušenostech (lov na světený zdroj je jednou ze základních metod sběru dat pro zjištění diverzity řady skupin bezobratlých – např. brouků (Coleoptera), motýlů (Lepidoptera), ploštic (Heteroptera), síťokřídlých (Neuroptera) atd. – je s podivem, že tato běžná standardní metoda nebyla při zoologickém průzkumu v rámci E.I.A. vůbec použita a tudíž ani případné ovlivnění spektra postižených živočichů není nijak hodnoceno) s tímto pro bezobratlé velmi nebezpečným fenoménem utvrzuje, že zde nebyla snaha vyčerpat všechny možnosti nalézt řešení, za které by se nebylo nutno před našimi následníky stydět.

Nulová varianta nebyla zkoumána. Lze ale předpokládat, že sukcesní změny nebudou tak rychlé, jak tvrdí řada materiálů zpracovaných na objednávku firmy Škoda Auto. Lze také předpokládat, že při minimálním, avšak trvalém managementu lokalit s výskytem kriticky a silně ohrožených druhů zůstanou jejich biotopy a tím také jejich populace dlouhodobě udržitelné.

Procesní připomínky

1. MŽP vydalo 6.5.2002 na základě veřejného projednání posudku EIA dne 16.4.2002 souhlasné stanovisko k variantě 2.1.3.4. V posudku EIA, který byl předmětem tohoto veřejného projednání, je tato varianta vymapována mezi str. 6 a 7, v širším měřítku pak mezi str. 64 a 65 a mezi str. 67 a 67. Při srovnání s mapovou dokumentací v žádosti o udělení výjimek, projednávané v tomto správním řízení, je na první pohled jasně patrné, že projekt uvedený v této žádosti je zcela jiný než ten, ke kterému MŽP vydalo výše citované stanovisko. Radikální změny se týkají především řešení vnitřního uspořádání zkušební plochy: z dokumentace v žádosti (str. 8 a dal.) mj. vyplývá, že by došlo k daleko větší přímé devastaci zejména v západní části přírodovědecky nejcennější plochy – biotopů bezlesí Pozorovatelna (viz Vrabec et al. 2002).
2. V žádosti není uvedeno 7 druhů z kategorie silně ohrožených z celkového počtu 16 druhů této kategorie na předmětném území v posledních dvou letech doložených. Přítomnost nejméně 6 z těchto 7 druhů přitom musela být žadateli známa: zjištění 1 druhu uvádí dokonce doplněk dokumentace EIA (*Hyla arborea*), zjištění dalšího druhu bylo publikováno (*Zootoca vivipara*, cf. Vitner & Farkač 2002: 125, 152), a výskyt 5 druhů byl potvrzen výzkumem, provedeným na objednávku žadatele resp. fy. ENKI (*Triturus vulgaris*, *Rana dalmatina*, *Pernis apivorus*, *Circus pygargus* a *Lullula arborea*: viz Zavadil 2002). (Tato studie V. Zavadila je sice v žádosti citována – takže byla v době zpracovávání textu žádosti žadateli zcela nesporně známa, ale podstatná část jejích výsledků, týkajících se tohoto správního řízení, byla zamlčena, stejně tak jako závěry autora, které jsou pro záměr investora jednoznačně nepříznivé). Uvedený postup žadatele nelze označit jinak než jako úmyslné zamlčení skutečností z hlediska tohoto správního řízení důležitých a podstatných, a za nesplnění bodu 1 podmínek výše uvedeného stanoviska MŽP z 6.5.2002.
3. Toto správní řízení má projednávat žádost o výjimky z ochranných podmínek zcela konkrétních druhů. Žádost však neobsahuje žádný návrh záchranného transferu konkrétních druhů živočichů: pasáž věnovaná transferu (str. 19) je naprosto obecná, vzhledem k meritu věci bezobsažná a nic neřešící, stejně tak jako materiál Pecharové & Macháčka (2002). Proto je nutno konstatovat, že žadatel nesplnil bod 9 výše uvedeného stanoviska MŽP z 6.5.2002, který mu připravit způsoby těchto transferů pro fázi tohoto správního řízení výslovně ukládá.

Žádáme, aby se všechny podklady zaslané Českou společností entomologickou Ministerstvu životního prostředí ČR, týkající se uvedených kriticky a silně ohrožených druhů, včetně příloh tohoto dopisu, staly součástí spisu.

V souladu s § 3 odst. 2 Zákona 71/1967 Sb. Správního řádu žádáme o svolání ústního jednání a místního šetření na dotčené lokalitě.

Literatura a prameny

PECHAROVÁ E. & MACHÁČEK M. 2002: *Návrh metodiky transferů významných druhů rostlin a živočichů, popř. jejich společenstev jako záchranného a podpůrného programu zvláště chráněných (ohrožených)*

druhů v lokalitě Milovice – Mladá v souvislosti s výstavbou Zkušebních drah Škoda Auto a.s. Msc. Depon. in: MŽP ČR, Praha, 5 pp.

VITNER J. & FARKAČ J. 2002: Aktivita České společnosti entomologické v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá (střední Čechy, Česká republika). (Activities of the Czech Entomological Society in the case „Testing areas of the Škoda Auto company: proposed construction of a car-testing polygone in the former Military Training Area of Mladá (central Bohemia, Czech Republic). *Klapalekiana*, 38: 123-162.

VRABEC V. (editor), ELSNER G., LIŠKA J., MORAVEC P., NOVÁK V., PETRŮ M., SKYVA J. & VONIČKA P. 2002: *Podklady pro posouzení rizik ohrožení významné fauny bývalého VVP Milovice – Mladá v souvislosti s předpokládanou výstavbou zkušebního polygonu Škoda Auto a.s.* Unpubl. msc. Depon in: ENKI, Jihlava, coll. V. Vrabec, Kolín, 46 pp. + [79] append.

ZAVADIL V. 2002: *Zpráva ze zoologického průzkumu na území plánovaného zkušebního polygonu – varianta Mladá-Milovice*. Msc. Kopie depon. in: archiv ČSE, Praha, 5 pp.

27. ledna 2003

RNDr. Jan Vitner, Ph.D. a PaedDr. Jan Farkač, CSc.
řádní členové ČSE pověření výborem ČSE jejím zastupováním v této kauze

Příloha 1. Separát práce: Vitner J. & Farkač J. 2002: Aktivita České společnosti entomologické v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá (střední Čechy, Česká republika)". (Activities of the Czech Entomological Society in the case "Testing areas of the Škoda Auto company: proposed construction of a car-testing polygone in the former Military Training Area of Mladá (central Bohemia, Czech Republic) . *Klapalekiana*, 38: 123-162.

Příloha 2. Žádost o revokaci stanoviska MŽP ČR v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá, varianta 2.1.3 – Pozorovatelna-Mladá" a námět k možnostem volby náhradní varianty umístění stavby výše uvedených zkušebních ploch. Datováno: 27.XI.2002. Pro: náměstka ministra životního prostředí RNDr. Ladislava Mika, Dr.

APPENDIX 5

[Stanovisko ČSE k žádosti o udělení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů z kategorie ohrožených druhů ve smyslu Vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb. Text obsahuje opravenou verzi (původní verze obsahovala u druhů *Meloe proscarabaeus* a *M. violaceus* chybné údaje) – oprava byla KÚ zaslána 10.III.2003.]

Česká společnost entomologická
Viničná 7, 128 00 Praha 2

Krajský úřad Středočeského kraje
k rukám Ing. Štuklové
odbor životního prostředí a zemědělství
Zborovská 11
150 21 Praha 5

1. března 2003

Věc: Stanovisko České společnosti entomologické ke věci udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů v souvislosti se záměrem stavby "Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s"

Česká společnost entomologická, jako účastník správního řízení ve věci udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů v souvislosti se záměrem stavby „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s." (žádost o rozsahu 25 str., datovaná 5.12.2002, cf. oznámení KÚ Středočeského kraje

z 10.2.2003, č.j. 1076/OP-6436/03/Št) konstatuje, že po prostudování všech předložených materálů k této kauze, s udělením výjimky ze základních podmínek ochrany v žádosti uvedených zvláště chráněných živočichů **nesouhlasí**.

Odůvodnění

K jednoznačně zápornému stanovisku nás vede skutečnost, na kterou Česká společnost entomologická opakovaně upozorňovala [viz stanoviska ČSE z 20.6.2001 (pro: MŽP, oddělení projektové E.I.A. a odbor posuzování vlivu na životní prostředí), z 14.2.2002 (pro: Občanské sdružení Mladá, AOPK ČR, MŽP (ing. Přílepek)), 17.2.2002 (pro: Občanské sdružení Mladá, AOPK ČR, MŽP (ing. Přílepek)), z 3.5.2002 (pro: OÚ Nymburk, OÚ Mladá Boleslav a KÚ Středočeského kraje), ze 17.5.2002 (pro: OÚ Nymburk, OÚ Mladá Boleslav a KÚ Středočeského kraje, na vědomí také: MŽP, oddělení projektové E.I.A.), z 4.6.2002 (pro: MŽP), 25.7.2002 (pro: Margot Wallström, European Commissioner for Environment, Brussels a "mailing list" (viz Vitner & Farkač 2002: 158)) pro jednotlivé stupně jednání] a kterou jsme souhrnně také publikovali (Vitner & Farkač 2002), totiž že zoologický průzkum (především bezobratlí) je zpracován velmi povrchně a z hlediska zájmů ochrany přírody naprosto nedostatečně (srovn. též Vitner & Farkač 2002: 157, 161) a není tudíž relevantním podkladem pro odpovědné vyhodnocení vlivu stavby a následného provozu díla na jedince, populace a jejich biotopy kriticky ohrožených, silně ohrožených a ohrožených druhů podle současných platných zákonů a na ně navazujících vyhlášek. Navíc předložené materiály k udělení výjimky neodpovídají údajům z E.I.A. a jejich doplňkům (zakreslení v mapě neodpovídá situaci v E.I.A. a nebyla tedy tato situace logicky v E.I.A. posuzována).

Ačkoliv s hodnocením E.I.A., jehož jsou výsledky kontroverzního zoologického průzkumu součástí, vyjádřilo MŽP souhlasné stanovisko (viz č.j. NM700/1356/2092/OPVŽP/02 e.o. z 6.5.2002), nelze s udělením výjimek souhlasit. A to především z hlediska výjimečnosti, vzácnosti a vysokému až kritickému stupni ohrožení uváděných živočichů z hlediska jejich rozšíření na území Čech resp. České republiky (viz dále). Zvláště za situace, kdy žádost uvádí jen druhy některé a další druhy zjištěné v předmětném území (záměrně ?) zamlčuje (viz dále: Procesní připomínky) a nehovoří o konkrétní míře ovlivnění (omezení či likvidaci jedinců, celých populací, či devastaci biotopu) těchto druhů.

Komentář k jednotlivým druhům v žádosti uvedených rostlin a živočichů

Rostliny:

Gentiana cruciata: ohrožení v případě realizace stavby: pro existenci populace hořce je důležitá existence ploch bez vegetace v dostatečné vzdálenosti od generačních rostlin. Zánikem určitých ploch s výskytem hořce se výrazně naruší vznik nových populací této rostliny a dojde k porušení mozaiky jednotlivých kolonií. Fragmentace sice nepovede v první fázi k úplnému vymizení hořců s výjimkou některých přímo likvidovaných ploch, ale minimálně ztíží šíření jejich diaspor. Jakékoliv omezení populace hořců je na principu zpětné vazby kritické pro na ně vázané organismy (*Maculinea alcon rebeli* a mravenci nezbytní pro dokončení ontogenetického vývoje tohoto modráska, *Adela violaria*).

Verbascum phoeniceum: ohrožení v případě realizace stavby: roztroušené populace v nejteplejších krajích (sušší louky a pastviny, světlé háje a křovinaté skalnaté stráně, lesní lemy s vysychavými a výhřevnými substráty, písčiny) jsou všeobecně ohrožené antropickým tlakem na tato stanoviště, především zemními úpravami a s tím souvisejícími změnami kvality substrátu a změnami mikroklimatických podmínek a následnými změnami struktury vegetace.

Živočichové:

Pro všechny insektivorní a karnivorní obratlovce je velmi vážným nebezpečím vysoká depozice zplodin provozu stavby v těle – postupně se zvyšující koncentrace zplodin, nejvyšší u příslušníků koncových článků potravního řetězce. Totéž nebezpečí depozice zplodin platí pro hmyz, zejména pro nedospělá stádia (především larvy). (U jednotlivých druhů není pro stručnost znovu uváděno).

***Bombus* spp.** a ***Formica* spp.**: ohrožení v případě realizace stavby: poškození biotopů nadregionálně významných populací, porušení ekologických vazeb (zejména u mravenců). Tyto skupiny nebyly na předmětném území

seriózně zkoumány, úroveň znalostí (včetně nezbytného prostého zjištění výskytu konkrétních druhů) je zcela nedostatečná.

Cicindela germanica: ohrožení v případě realizace stavby: devastace biotopu přímým zničením a vlivem následků stavby valů (viz dále). Předmětné území představuje jedinou známou recentní lokalitu v Čechách – na druh se vztahuje §5 Zák. 114/92 Sb.

Cicindela campestris a ***Cicindela sylvatica***: ohrožení v případě realizace stavby: jako u *C. germanica.*

Calosoma inquisitor: ohrožení v případě realizace stavby: fragmentace biotopu a omezení potravní nabídky v důsledku kácení lesa.

Carabus scheidleri: ohrožení v případě realizace stavby: částečná destrukce biotopů, podstatné ztížení až znemožnění disperze překážkami (nelétavý druh).

Carabus ullrichi: ohrožení v případě realizace stavby: obdobně jako u *C. scheidleri.* Není to převážně lesní druh, jak se uvádí v žádosti (viz Hůrka 1996), takže „možnosti řešení" uváděné v žádosti vycházejí z nekompetentních podkladů.

Brachinus explodens: ohrožení v případě realizace stavby: destrukce biotopu, vzhledem k trofickým vazbám larev, které jsou parazitoidy granivorních střevlíkovitých (Saska & Honěk 2003) s velmi vážnými následky pro celou populaci.

Odonteus armiger: ohrožení v případě realizace stavby: drastický vliv přímé destrukce biotopu na životní podmínky druhu, znemožnění disperze imag po vystavení valů (viz Vitner & Farkač 2002: 138-139), degradace zbytků biotopu v důsledku větrolamového efektu valů. Tvrzení obsažené v žádosti, že těžiště výskytu je mimo projektované oblasti výstavby, je zcela nepravdivé.

Oxythyrea funesta: druh se na předmětném území nevyskytuje, z kontextu (v doplňku dokumentace E.I.A se uvádí jako na předmětném území podstatně početnější než silně ohrožený druh *Tropinota hirta*) vyplývá, že jde o záměnu s *Tropinota hirta* (srovn. Vitner & Farkač 2002: 136, 139). Doklad odborné nekompetentnosti zpracovatele žádosti. **Projednávání výjimky z ochranných podmínek *Oxythyrea funesta* v tomto správním řízení je bezpředmětné.**

Meloe proscarabeus: ohrožení v případě realizace stavby: destrukce biotopu, vzhledem ke složitému způsobu vývoje (parazitoid blanokřídlého hmyzu) s velmi vážnými následky pro tuto nadregionálně významnou populaci. Recentně ve středních Čechách doložen pouze na předmětném území a snad v Žehuňské oboře, v níž byl naposledy nalezen r. 1994, další nálezy po r. 1990 dosud známy v rámci Čech jen z okolí Strakonic (V. Vrabec, osobní sdělení) – na druh se vztahuje §5 Zák. 114/92 Sb.

Meloe violaceus: ohrožení v případě realizace stavby: jako u *M. proscarabeus.* Po roce 1990 ve středních Čechách doložen pouze v předmětném území a jeho nejtěsnější okolí (V. Vrabec, osobní sdělení).

Meloe scabriusculus: ohrožení v případě realizace stavby: jako u předchozích dvou druhů (viz též Vrabec et al. 2002). V Polabí znám recentně pouze ze 3 lokalit (V. Vrabec, osobní sdělení).

Limenitis populi, ***Apatura iris*** a ***Apatura ilia***: ohrožení v případě realizace stavby: částečná destrukce a fragmentace životního prostředí druhů, housenky citlivé na prašný spad a znečištění ovzduší.

Bufo viridis a ***Bufo bufo***: ohrožení v případě realizace stavby: částečná přímá destrukce biotopu a velmi vážné nebezpečí zániku lokality syntopického výskytu všech tří druhů rodu (spolu s kriticky ohroženým druhem *B. calamita*) – takovéto lokality jsou v ČR ojedinělé. Likvidace dospělých ropuch přejížděním auty. V žádosti je u argumentace k těmto druhům („možnosti řešení", „návrh ochrany, managementu") zcela ignorována terestrická fáze života (zaujímající velkou většinu jeho trvání).

Saxicola rubetra, ***Saxicola torquata*** a ***Lanius collurio***: ohrožení v případě realizace stavby: vážné poškození hnízdišť ohrožující udržení populací. Střety s jedoucími vozy (loví na zemi a v letu nízko při zemi).

Luscinia megarhynchos: ohrožení v případě realizace stavby: druh vyžaduje hustý křovinný a stromový porost: hrozí vážné poškození biotopu, který (les Mejtko) je v doplňku dokumentace E.I.A uveden jako „plocha C", tedy „zničitelná" – příklad možného důsledku nesprávné jednostranné „kategorizace" biotopu.

Cricetus cricetus: ohrožení v případě realizace stavby: úhyn jedinců při střetech s jedoucími vozy.

Předmětné území je nezbytné vyhodnotit jako celek, tedy mozaiku velmi cenných a v Čechách ojedinělých biotopů s vysokou diverzitou vzájemně vztahově provázaných organismů a výskytem nadstandardně velkého množství chráněných (všechny tři kategorie ochrany, celkem přes 50 recentně doložených druhů; z kategorie ohrožených se v současnosti na předmětném území vyskytuje více než 35 druhů – (viz též Vitner & Farkač 2002: 152-154) druhů a dále řada reliktních, v Čechách jedinečných či indikačně velmi významných druhů živočichů (Vitner & Farkač 2002: 128-135, 154-156) a rostlin (srovn. Procházka 2001).

V předložených materiálech je nedostatečně vyhodnocen vliv plánovaných terénních úprav na jedince a populace kriticky a silně ohrožených druhů. Vliv chemických zplodin z provozu stavby není vůbec zmíněn. Dále: otázka transferů není v materiálu vůbec konkrétně řešena – je pojednána obecně a nekonkrétně (viz též dále), což platí i pro další elaborát na toto téma (Pecharová & Macháček 2002). Navíc: transfery výše uvedených druhů bezobratlých nejsou odzkoušeny – byly by to nezodpovědné a riskantní experimenty bez reálné naděje na úspěch.

Dalším důležitým faktorem, který není zmíněn v žádosti ani v dalších materiálech, jejichž projednávání je součástí tohoto správního řízení (Anděl et al. 2002, Pecharová & Macháček 2002), je vliv stavby valů na charakter lučních a stepních biotopů centrálního bezlesí Pozorovatelna, které tvoří podstatnou část předmětného území. Tyto valy by působily jako větrolamy, takže je nutno s vysokou mírou pravděpodobnosti předpokládat, že na závětrné straně, tedy uvnitř oválu ohraničeného valy, by bylo zamezeno (přinejmenším velice výrazně omezeno) horizontální proudění vzduchu. To by vedlo k humidizaci mesoklimatu a s tím souvisejícím abiotickým a biotickým změnám. Jejich důsledkem by byl zánik stepního charakteru nejcennějších biocenóz bezlesí a zánik populací rostlinných a živočišných druhů na tyto habitaty vázaných včetně těch, které jsou předmětem tohoto řízení.

Ve všech materiálech také postrádáme vyhodnocení vlivu tzv. světelného znečištění při provozu díla na letuschopné a světlem hromadně lákané druhy bezobratlých (zvláště na stepních biotopech nebo dalších biotopech v bezlesí), včetně druhů chráněných. V tomto ohledu nebyli hodnoceni ani obratlovci.

To nás při praktických zkušenostech (lov na světelný zdroj je jednou ze základních metod sběru dat pro zjištění diverzity řady skupin bezobratlých – např. brouků (Coleoptera), motýlů (Lepidoptera), ploštic (Heteroptera), síťokřídlých (Neuroptera) atd. – je s podivem, že tato běžná standardní metoda nebyla při zoologickém průzkumu v rámci E.I.A. vůbec použita a tudíž ani případné ovlivnění spektra postižených živočichů není nijak hodnoceno) s tímto pro bezobratlé velmi nebezpečným fenoménem utvrzuje, že zde nebyla snaha vyčerpat všechny možnosti nalézt řešení, za které by se nebylo nutno před našimi následníky stydět.

Nulová varianta nebyla zkoumána. Lze ale předpokládat, že sukcesní změny nebudou tak rychlé, jak tvrdí řada materiálů zpracovaných na objednávku firmy Škoda Auto. Lze také předpokládat, že při minimálním, avšak trvalém managementu lokalit s výskytem kriticky, silně ohrožených a ohrožených druhů zůstanou jejich biotopy a tím také jejich populace dlouhodobě udržitelné.

Procesní připomínky

1. MŽP vydalo 6.5.2002 na základě veřejného projednání posudku E.I.A dne 16.4.2002 souhlasné stanovisko k variantě 2.1.3.4. V posudku E.I.A, který byl předmětem tohoto veřejného projednání, je tato varianta vymapována mezi str. 6 a 7, v širším měřítku pak mezi str. 64 a 65 a mezi str. 67 a 67. Při srovnání s mapovou dokumentací v žádosti o udělení výjimek, projednávané v tomto správním řízení, je na první pohled jasně patrné, že projekt uvedený v této žádosti je zcela jiný než ten, ke kterému MŽP vydalo výše citované stanovisko. Radikální změny se týkají především řešení vnitřního uspořádání zkušební plochy: z dokumentace v žádosti (str. 5 a dal.) mj. vyplývá, že by došlo k daleko větší přímé devastaci zejména přírodovědecky nejcennějších ploch – biotopů bezlesí Pozorovatelna (srovn. Vrabec et al. 2002).
2. V žádosti není uvedeno 10 ohrožených druhů (***Carabus arvensis***, ***Chalcophora mariana***, ***Natrix natrix***, ***Circus aeruginosus***, ***Accipiter gentilis***, ***Dendrocopos medius***, ***Muscicapa striata***, ***Lanius excubitor***, ***Corvus corax***, ***Sciurus vulgaris***) z celkového počtu 34 druhů této kategorie (ve smyslu Vyhl. 395/92 Sb.) na předmětném území v současnosti doložených – 2 z 19 druhů resp. taxonů hmyzu a 8 z 15 (!!!) druhů obratlovců (navíc je nutné připomenout, že nebyl zkoumán řád letounů (Chiroptera), a tudíž postižené zvláště chráněné druhy nemohou být ani hodnoceny). Přítomnost všech těchto 10 druhů přitom musela být žadateli známa: jejich zjištění uvádí jednak doplněk dokumentace E.I.A, jednak výsledky výzkumu, provedeného na objednávku žadatele resp. fy. ENKI (viz Zavadil 2002). (Tato studie V. Zavadila je sice v žádosti citována – takže byla v době zpracovávání textu žádosti žadateli zcela nesporně známa, ale podstatná část jejích výsledků, týkajících se tohoto správního řízení, byla zamlčena, stejně tak jako závěry autora, které jsou pro záměr investora jednoznačně nepříznivé). Uvedený postup žadatele nelze označit jinak než jako úmyslné zamlčení skutečností z hlediska tohoto správního řízení důležitých a podstatných, a za nesplnění bodu 1 podmínek výše uvedeného stanoviska MŽP z 6.5.2002.
3. Toto správní řízení má projednávat žádost o výjimky z ochranných podmínek zcela konkrétních druhů. Žádost však neobsahuje žádný návrh záchranného transferu konkrétních druhů živočichů: pasáž věnovaná

transferu (str. 24) je naprosto obecná, vzhledem k meritu věci bezobsažná a nic neřešící, stejně tak jako materiál Pecharové & Macháčka (2002). Proto je nutno konstatovat, že žadatel nesplnil bod 9 výše uvedeného stanoviska MŽP z 6.5.2002, který mu připravit způsoby těchto transferů pro fázi tohoto správního řízení výslovně ukládá.

Konstatujeme, že **výše uvedené nedostatky** žádosti jsou totožné jako v případě žádosti o výjimky z ochranných podmínek kriticky a silně ohrožených druhů (ve smyslu Vyhl. 395/92 Sb.) a **byly příčinou přerušení uvedeného správního řízení Ministerstvem ŽP** (č.j. 37773/OOP/9224d/02).

4. Dále požadujeme, aby do tohoto správního řízení bylo zařazeno projednávání 3 ohrožených druhů (ve smyslu Vyhl. 395/92 Sb.) zjištěných na jižním okraji předmětného území (les Kateřina): ***Quercus pubescens*** (doplněk dokumentace E.I.A) a ***Bombycilla garrulus*** (Zavadil et al. 2001) resp. těsně mimo něj: ***Oryctes nasicornis*** (jižní okraj lesa Mejtko, J. Vitner observ. – vzhledem k trofickým nárokům druhu – vývoj v trouchnivějícím dřevě dubů je zřejmé, že výskyt do předmětného území zasahuje).
5. Ve smyslu §5 Zák. 114/92 Sb., a dále ve smyslu bodu 9 podmínek Stanoviska MŽP k E.I.A ze dne 6.5.2002 požadujeme, aby předmětem tohoto správního řízení byly i následující druhy zjištěné v předmětném území:

- ***Aira caryopyllea*** (ovsíček obecný) – kriticky ohrožený druh podle aktuálního vydání Červeného seznamu cévnatých rostlin (Procházka 2001) (1 druh).
- ***Teesdalia nudicaulis*** (nahopruta písečná) – silně ohrožený druh podle aktuálního vydání Červeného seznamu cévnatých rostlin (Procházka 2001) (1 druh).
- ***Filago minima*** (bělolist menší), ***Limosella aquatica*** (blatěnka vodní), ***Ornithogalum umbellatum*** (snědek chocholičnatý), ***Prunella grandiflora*** (černohlávek dřípatý), ***Silene otites*** (= *Otites cuneifolius*)(silenka ušnice), ***Tetragonolobus maritimus*** (ledenec přímořský) – ohrožené druhy podle aktuálního vydání Červeného seznamu cévnatých rostlin (Procházka 2001) (6 druhů).
- ***Armeria vulgaris*** (trávnička obecná), ***Centaurium erythraea*** (zeměžluč hořká), ***Cirsium acaule*** (pcháč bezlodyžný), ***Galium boreale*** (svízel severní), ***Inula salicina*** (oman vrbolistý), ***Potentilla recta*** (mochna přímá), ***Thymus praecox*** (mateřídouška časná) – vzácnější druhy vyžadující další pozornost podle aktuálního vydání Červeného seznamu cévnatých rostlin (Procházka 2001) (7 druhů).

Centrum výskytu výše uvedených druhů je centrální bezlesí Pozorovatelna, které má být podle záměru žadatele o výjimky v nejvyšší míře a rozsahu vystaveno přímému ničení biotopů.

Dále konstatujeme ve smyslu výše citovaných dokumentů, že: ***Gentiana cruciata*** (hořec křížatý) je silně ohrožený druh podle aktuálního vydání Červeného seznamu cévnatých rostlin (Procházka 2001) a připomínáme, že ***Quercus pubescens*** (dub šípák) a ***Verbascum phoeniceum*** (divizna brunátná) jsou druhy evidované programem EU NATURA 2000.

6. Ve smyslu §5 Zák. 114/92 Sb., a dále ve smyslu bodu 9 podmínek Stanoviska MŽP k E.I.A ze dne 6.5.2002 požadujeme, aby předmětem správního řízení byly i následující druhy zjištěné v předmětném území:

- ***Amphimallon ruficorne*** [Coleoptera] a ***Pelochrista obscura*** [Lepidoptera] – v předmětném území jediná známá lokalita výskytu v České republice (2 druhy).
- ***Ochodaeus chrysomeloides*** [Coleoptera], ***Agapanthiola leucaspis*** [Coleoptera], ***Eriocrania sangii*** [Lepidoptera], ***Adela violaria*** [Lepidoptera], ***Coleophora brevipalpella*** [Lepidoptera], ***Coleophora ramosella*** [Lepidoptera], ***Monochroa elongella*** [Lepidoptera], ***Eucosma aemulana*** [Lepidoptera] – v předmětném území jediná známá lokalita výskytu v Čechách (8 druhů).
- ***Stictopleurus pictus*** [Heteroptera], ***Enteucha acetosae*** [Lepidoptera], ***Coleophora artemisiella*** [Lepidoptera], ***Metzneria ehikeela*** [Lepidoptera], ***Helcystogramma lineolellum*** [Lepidoptera], ***Stegania cararia*** [Lepidoptera], ***Atethmia centrago*** [Lepidoptera] – z předmětného území pocházejí prvonálezy pro území Čech. Tyto velmi vzácné druhy jsou z Čech známy z 2-7 lokalit a předmětné území má prioritní význam pro jejich přežití v Čechách (7 druhů).
- [Coleoptera: Carabidae]: ***Dyschirius angustatus***, ***Bembidion pygmaeum***, ***Ophonus tenebrosus centralis***, ***Harpalus picipennis*** – reliktní druhy střevlíkovitých brouků, u nichž je zcela spolehlivě doložen současný výskyt na předmětném území – vzácné druhy s nejvyšší indikační hodnotou pro zachovalost přírodního prostředí (viz Hůrka et al. 1996) (4 druhy).

Se zřetelem na §5 Zák. 114/92 Sb. konstatujeme, že jediná známá recentní lokalita výskytu druhu ***Cicindela germanica*** [Coleoptera] v Čechách se nachází na předmětném území.

Materiály „Koncepce péče o přírodu (V rámci plánované výstavby zkušebních drah)" a „Návrh metodiky transferů významných druhů rostlin a živočichů, popř. jejich společenstev jako záchranného a podpůrného programu zvláště chráněných (ohrožených) druhů v lokalitě Milovice – Mladá v souvislosti s výstavbou Zkušebních drah Škoda Auto a.s."

Tyto materiály jsou součástí tohoto správního řízení. K prvnímu z nich („Koncepce péče ...") již ČSE zaujala záporné stanovisko (viz Příloha) a trvá na něm (vyjma bodu 10). Ke druhému z nich je naše stanovisko totožné. Pro ilustraci zde vybíráme několik markantních příkladů nesrovnalostí v „Návrhu metodiky transferů ...":

- str. 3: ("I-III") – obojživelníci a plazi – nejde o druhy se stacionárním výskytem, uvedená „metoda" nic neřeší, „některé druhy bezobratlých" – zcela nekonkrétní výraz, transfer rostlin by byl nejistý a riskantní, živočichy zasažených ploch by čekala likvidace přímá nebo zničením biotopu, ptáci – by měli být podle této metodiky de facto vytěsněni z území;
- str. 4 – transfery: rostliny – nejisté, riskantní, nekontrolovatelné, živočichové – pofidérní i v případě „vegetačních bloků" – porušení původních abio- i biotických vazeb, „vytvoření jádrového bloku" – dtto;
- str. 5 – tvrzení, že „v mnoha případech živočišné druhy samy vyhledají a osídlí vhodný připravený biotop" je zcela bezobsažné;
- str. 5 – operuje se zde jakousi „Návrhovou částí programu předkládaného MŽP" a „Způsobem řešení a návrhu opatření předkládaného MŽP" – dotazem na příslušném odboru MŽP, řešícím analogickou žádost o výjimky (srovn. výše), jsme zjistili, že žádné takové materiály MŽP předloženy nebyly.

Žádáme, aby se všechny podklady předložené Českou společností entomologickou, týkající se tohoto správního řízení, včetně přílohy tohoto stanoviska, staly součástí spisu.

V souladu s § 3 odst. 2 Zákona 71/1967 Sb. Správního řádu žádáme o svolání ústního jednání a místního šetření na předmětném území a vyhrazujeme si právo průběžně naše stanovisko doplňovat podle dostupných podkladů, jimiž bude možné zjistit a objasnit skutečný stav.

Literatura a prameny

ANDĚL P., PECHAROVÁ E. & MACHÁČEK M. 2002: *Koncepce péče o přírodu (V rámci plánované výstavby zkušebních drah).* Msc. Depon in: KÚ StK, Praha, 13 pp.

HŮRKA K: 1996: *Carabidae of the Czech and Slovak Republics.* Kabourek, Zlín, 565 pp.

HŮRKA K., VESELÝ P. & FARKAČ J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. (Die Nutzung der Laufkäfer (Coleoptera: Carabidae) zur Indikation der Umweltqualität). *Klapalekiana*, 32: 15-26.

PECHAROVÁ E. & MACHÁČEK M. 2002: *Návrh metodiky transferů významných druhů rostlin a živočichů, popř. jejich společenstev jako záchranného a podpůrného programu zvláště chráněných (ohrožených) druhů v lokalitě Milovice – Mladá v souvislosti s výstavbou Zkušebních drah Škoda Auto a.s.* Msc. Depon. in: KÚ StK, Praha, 5 pp.

PROCHÁZKA F. (ed.) 2001: Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). *Příroda* (AOPK ČR, Praha), 18: 1-166.

SASKA P. & HONĚK A. 2003: Vývoj prskavců (Coleoptera: Carabidae: Brachinus), broučích parazitoidů – záhada rozluštěna, p. 96. In: BRYJA J. & ZUKAL J. (ed.): *Zoologické dny 2003. Sborník abstraktů z konference 13.-14. února 2003.* Ústav biologie obratlovců AV ČR, Brno, 244 pp.

VITNER J. & FARKAČ J. 2002: Aktivita České společnosti entomologické v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá (střední Čechy, Česká republika)". (Activities of the Czech Entomological Society in the case "Testing areas of the Škoda Auto company: proposed construction of a car-testing polygone in the former Military Training Area of Mladá (central Bohemia, Czech Republic)". *Klapalekiana*, 38: 123-162.

VRABEC V. (ed.), ELSNER G., LIŠKA J., MORAVEC P., NOVÁK V., PETRŮ M., SKYVA J. & VONIČKA P. 2002: *Podklady pro posouzení rizik ohrožení významné fauny bývalého VVP Milovice – Mladá v souvislosti s předpokládanou výstavbou zkušebního polygonu Škoda Auto a.s.* Msc. Depon in: ENKI, Jihlava, coll. V. Vrabec, Kolín, 46 pp. + [79] append.

ZAVADIL V. 2002: *Zpráva ze zoologického průzkumu na území plánovaného zkušebního polygonu – varianta Mladá-Milovice*. Msc. Kopie depon. in: archiv ČSE, Praha, 5 pp.
ZAVADIL V., BREJŠKOVÁ L., PLESNÍK J. & VOLF O. 2001: Kvalitativní výzkum avifauny bývalého VVP Mladá. (Qualitative research on birds in the Mladá former military training area). *Příroda* (AOPK ČR, Praha), 8: 97-121.

RNDr. Jan Vitner, Ph.D. a PaedDr. Jan Farkač, CSc.
řádní členové ČSE pověření výborem ČSE jejím zastupováním v této kauze

Příloha: Stanovisko [České společnosti entomologické] k materiálu firmy Škoda Auto a.s. „Koncepce péče o přírodu (V rámci plánované výstavby zkušebních drah)". Datováno 2.XII.2002. Pro: náměstka ministra životního prostředí RNDr. Ladislava Mika, Dr.

APPENDIX 6

[První verze, zatím nespecifikovaná, návrhu, který později vyústil v zahájení správního řízení ve věci vyhlášení přechodně chráněné plochy na předmětném území.]

Česká společnost entomologická
Viničná 7, 128 00 Praha 2

Městský úřad Lysá nad Labem
odbor životního prostředí
k rukám Ing. Jiřiny ČÍŽKOVÉ
Husovo náměstí 23
289 22 Lysá nad Labem

2.4.2003

Věc: návrh na opatření k ochraně planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů

S odvoláním na §5 zák. č. 114/1992 Sb. a se zřetelem na bod 9 podmínek Stanoviska MŽP ČR k hodnocení dokumentace E.I.A. v kauze „Zkušební plochy Škoda Auto a.s. – varianta Pozorovatelna-Mladá" podáváme Vašemu úřadu návrh na realizaci opatření k ochraně příslušných taxonů rostlin a živočichů včetně takových, které nejsou zahrnuty ve Vyhl. č. 395/1992 Sb. Náš návrh se týká části předmětného území, které spadá do územní kompetence Vašeho úřadu. Soupis taxonů, na které se náš návrh vztahuje, podáváme níže v příloze.

Kopii tohoto návrhu zasíláme na vědomí dalším účastníkům správních řízení v rámci výše uvedené kauzy. Děkujeme za pochopení.

S pozdravem

RNDr. Jan Vitner, Ph.D. a PaedDr. Jan Farkač, CSc.
řádní členové ČSE pověření výborem ČSE jejím zastupováním v této kauze

Na vědomí:
Mgr. Vladimír Vrabec, předseda, Společnost pro ochranu motýlů, Na Magistrále 768, 280 02 Kolín
Ing. Josef Matouš, předseda, Občanské sdružení Mladá, Družstevní 22, 289 23 Milovice

---

PŘÍLOHA

A. Druhy rostlin nalezené na předmětném území (lokalita Pozorovatelna ve VVP Mladá) dotčeném záměrem stavby zkušebních drah fy. Škoda Auto, které jsou zařazeny do Červené knihy cévnatých rostlin ČR (19 druhů).

B. Druhy živočichů, na něž se vztahuje §5 zák. 114/1992 Sb., nalezené v předmětném území nebo v jeho těsné blízkosti (24 druhů).

[Příloha zde není pro stručnost uvedena, příslušné druhy jsou označeny v Appendixu 13.]

PRAMENY

KŮRKA A. 1994: Pavouci (Araneida) lokality Benátecký vrch u Milovic. (Spiders (Araneida) of the Benátecký vrch near Milovice). *Práce Muzea v Kolíně, Řada Přírodověd.*, 1: 59-67.

PECHAROVÁ E. & MACHÁČEK M. 2002: *Doplnění dokumentace E.I.A. Hodnocení vlivů na přírodu a krajinu.* Msc., depon. in: MŽP ČR, Praha, 76 pp.

PROCHÁZKA F. (ed.) 2001: Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). *Příroda* (AOPK Praha), 18: 1-166.

VITNER J. & FARKAČ J. 2002: Aktivita České společnosti entomologické v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá (střední Čechy, Česká republika)". (Activities of the Czech Entomological Society in the case "Testing areas of the Škoda Auto company: proposed construction of a car-testing polygone in the former Military Training Area of Mladá (central Bohemia, Czech Republic)". *Klapalekiana*, 38: 123-162.

VRABEC V. (ed.), ELSNER G., LIŠKA J., MORAVEC P., NOVÁK V., PETRŮ M., SKYVA J. & VONIČKA P. 2002: *Podklady pro posouzení rizik ohrožení významné fauny bývalého VVP Milovice – Mladá v souvislosti s předpokládanou výstavbou zkušebního polygonu Škoda Auto a.s.* Msc. Depon in: ENKI, Jihlava, coll. V. Vrabec, Kolín, 46 pp. + [79] append.

ZAVADIL V. 2002: *Zpráva ze zoologického průzkumu na území plánovaného zkušebního polygonu – varianta Mladá-Milovice.* Msc., kopie depon. in: archiv ČSE, Praha, 5 pp.

APPENDIX 7

[Text obsahuje analýzu materiálu, předloženého zástupci firmy Škoda Auto na ústním jednání na KÚ v rámci správního řízení o výjimkách.]

Česká společnost entomologická
Viničná 7, 128 00 Praha 2

Krajský úřad Středočeského kraje
k rukám Ing. J. Štuklové
odbor životního prostředí a zemědělství
Zborovská 11
150 21 Praha 5

14. května 2003

Věc: Stanovisko České společnosti entomologické (ČSE) k materiálu „Boháč J.: Vyjádření k entomologickému průzkumu a posouzení rizik ohrožení fauny bezobratlých bývalého VVP Milovice – Mladá v souvislosti s předpokládanou výstavbou zkušebního polygonu Škoda Auto a.s."

Výše uvedený materiál byl předložen dne 10.4.2003 při ústním jednání na Krajském úřadě Středočeského kraje ve věci žádosti firmy Škoda Auto a.s. o udělení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů z kategorie ohrožených druhů ve smyslu Vyhl. 395/1992 Sb. a na žádost pověřených zástupců této firmy byl téhož dne přiložen ke spisu.

Považujeme za svoji povinnost se se k tomuto materiálu vyjádřit. Připomínky a komentáře k němu jsou v následujícím textu řazeny chronologicky:

1) **str. 1, bod 2, 1. odst.:** k pochybné „hodnotě" zmiňovaného „základního průzkumu" viz materiály ČSE včetně zveřejněných (srovn. Vitner & Farkač 2002).
2) **str. 1, bod 2, 1. odst.:** regionální a specializovaná periodika obsahují téměř všechnny publikované údaje, jejich neexcerpování je zásadní chybou a odporuje tvrzení autora z téhož odstavce, že Doplněk dokumentace EIA byl zpracován standardním způsobem.
3) **str. 1, bod 2, 2. odst.:** tvrzení, že území patří k jednomu z nejlépe entomologicky prozkoumaných v ČR, není v kontextu tohoto správního řízení relevantní a není ani pravdivé (viz Vitner & Farkač 2002: 157, 161) – srovn. minimálně řádově lepší prozkoumanost např. území Hl. m. Prahy a BR Pálava (viz Číla & Skyva 1993; Juřičková 1995; Kocian 1993; Pádr 1990, 1993; Strejček 2001a,b; Šťáhlavský 2001; Veselý 2002; Laštůvka 1994; Opravilová et al. 1999; Rozkošný & Vaňhara 1995a,b, 1996, 1998, 1999).
4) **tamtéž:** není pravda, že epigeičtí a hemiedafičtí brouci, brouci žijící v trusu, v kořenech trav, nadzemních částech rostlin a houbách byli podrobně zkoumáni, taktéž nebyl proveden podrobný systematický průzkum majkovitých brouků. Buď totiž šlo o inventarizační, jen částečně z vlastních výsledků vycházející synopsi (Carabidae in part., Scarabaeoidea, Meloidae, Tenebrionidae [střevlíkovití, listorozí, majkovití a potemníkovití brouci] (Novák 2001; Rejsek 1998, 1999; Vrabec 2001)) nebo o bodové vzorky získané selektivní semikvantitativní metodou zemních pastí doplněné individuálním sběrem (viz též ad 10)) a nepokrývající reprezentativně předmětné území (Carabidae in part. [střevlíkovití brouci] (Moravec & Vonička 2000)). Tvrzení týkající se čeledi Mordellidae [hrotaříkovití brouci] je absurdní: veškeré publikované výstupy vycházejí z publikovaného katalogu sbírky této čeledi jediného regionálního muzea (Horák & Novák 1999) a nejsou výsledkem cíleného výzkumu této skupiny. Totéž platí o čeledi Chrysomelidae [mandelinkovití brouci] (Zúber & Novák 2001). [Ani po zveřejnění souborné práce o této čeledi (Zúber in press a) nelze čeleď považovat za dostatečně prozkoumanou: autor této práce předpokládá rezervy v prozkoumanosti početné podčeledi Alticinae [dřepčíci]]. Srovnáme-li známé výstupy dosavadních poznatků (viz výše a soupis pramenů in Vitner et al. (2001), Vitner & Farkač (2002) a Vrabec (2002)) s počtem druhů některých skupin (např. těch, jejichž vývoj je, jak píše autor, vázán na kořeny trav, trouch stromů nebo houby) žijících v Čechách, je tvrzení autora o důkladném prozkoumání VVP Mladá neudržitelné. Metodika, intenzita zkoumání a jeho časový rozsah u Staphylinidae [drabčíkovití brouci] nejsou z textu zřejmé (Boháč (2002), viz Boháč (2003: 13)) a nemůžeme je tudíž posoudit. Autor uvádí, že na předmětném území nalezl 93 druhů drabčíků, Tuto skupinu lze proto jen velmi těžko označit za dostatečně prozkoumanou (v ČR žije přes 1000 druhů drabčíkovitých brouků), zejména srovnáme-li míru prozkoumanosti fauny této čeledi s výsledky výzkumu skupin, o nichž jsou z VVP Mladá k dispozici podstatně reprezentativnější soubory údajů (např. Carabidae [střevlíkovití brouci] a Scarabaeoidea [listorozí brouci], srovn. Vitner & Farkač (2002: 157, 161)).
5) **str. 2, 2. odst: bod 2:** tvrzení o vysvětlení vysokého počtu prvonálezů „mikrolepidopter" [„drobných" motýlů] nedostatečným personálním obsazením těchto skupin odborníky je tendenčně zkreslující. Území je po této stránce dlouhodobě sledováno prvotřídními, mezinárodně renomovanými odborníky (J. Vávra, J. Liška, G. Elsner, M. Petrů, J. Skyva – viz též Vrabec (2002)). Tvrzení, že průzkum těchto skupin byl podpořen firmou Škoda Auto, je zcela nepravdivé, což muselo být autorovi dobře známo.
6) **str. 2, 3. odst.: bod 2:** tvrzení o dostatečné prozkoumanosti z hlediska posouzení antropogenního ovlivnění území – nesouhlas (viz dále ad 16)). Je podivné, že se autor vyhýbá pokusu o hodnocení z hlediska výskytu druhů s vysokými nároky na zachovalost prostředí, o němž je dokladů značný počet, a dokonce se pokouší tento aspekt do jisté míry dehonestovat (viz předchozí odstavec).
7) **str. 2, bod 3:** kterých druhů se týká autorovo tvrzení, že „u mnoha z těchto druhů, které se vyskytují často v metapopulacích a dobře migrují, lze s velkou pravděpodobností předpokládat jejich výskyt v okolní kulturní krajině"? – v textu to není uvedeno. U druhů stenoekních (tj. např. u většiny zvláště chráněných druhů, reliktních druhů střevlíků a pavouků, unikátních druhů listorohých brouků *Amphimallon ruficorne* a *Ochodaeus chrysomeloides*) to evidentně není pravda. U ostatních (lesních druhů – *Calosoma inquisitor*, *Cicindela sylvatica*, *Limenitis populi*, *Apatura iris*, *A. ilia*, i druhů otevřených ploch – *Brachinus explodens*, *Cicindela campestris*) je reálná situace taková, že vhodné enklávy jsou vzájemně značně vzdáleny a realizací stavby by došlo k výrazné disturbanci. Střevlíci rodů *Brachinus* a (v ještě výraznější míře) *Cicindela* jsou sice letuschopní, ale jejich populace se drží svého stanoviště a nemají žádnou výraznější tendenci k aktivní migraci pronikáním biotopy odlišného typu.
8) **tamtéž, str. 2-3:** autor flexibilně argumentuje střídavě pomocí chráněných a ne-chráněných druhů (ve smyslu vyhl. 395/92 Sb.) tak, aby z úvah byly eliminovány „nenápadné" druhy (srovn. výše ad 5)) k výskytu tzv. mikrolepidopter).

9) **str. 3-5, bod 3.1.:** tato část je ukázkovým příkladem účelové manipulace, založené na srovnávání nesrovnatelných souborů údajů, zamlčování faktů a dokonce i na úmyslném uvádění nepravdivých údajů. Text se týká čeledí Carabidae [střevlíkovití brouci] a Staphylinidae [drabčíkovití brouci]. K oběma skupinám se vyjádříme odděleně:

10) **str. 3-4, bod 3.1.: Carabidae:** autor uvádí, že pro srovnání s faunou VVP Mladá vybral stepní biotopy chráněné v Praze a některé nelesní antropogenní biotopy (pramen údajů z těchto biotopů není v elaborátu (str. 4, Tabulka 1) korektně citován nebo není citován vůbec; jedná se však o údaje převzaté z práce Hůrky et al. (1996) – viz Příloha 1). Tyto autorem vybrané stepní biotopy mají charakter skalních stepí, tedy charakter naprosto odlišný od biotopů na předmětném území ve VVP Mladá. Seriózní by bylo ke srovnání použít výsledky (publikované výstupy či zprávy deponované v příslušných institucích) výzkumů na nížinných lučních či stepních a lesních biotopech srovnatelného typu a situovaných na reliéfu krajiny srovnatelném s VVP Mladá. Autor tak neučinil. (Že zdroje takovýchto souborů informací existují, dokládá např. velmi důkladná bibliografie ve Veselého (2002: 113-123) monografii, která zahrnuje i obsáhlý soupis nepublikovaných pramenů, uložených v institucích ochrany přírody a krajiny (Veselý 2002: 119-123)).

Z metodického hlediska zde autor srovnává nesrovnatelné: údaje uvedené v Tabulce 1 byly získány vzájemně nekompatibilním způsobem (různá metodika, délka trvání výzkumu, frekvence výzkumných akcí – srovn. práce citované Hůrkou et al. (1996: 24 (tab. 4)), a zejména jsou naprosto nekompatibilní s pramenem údajů z předmětného území, s nímž autor operuje (Moravec & Vonička 2000, viz Příloha 2): tento výzkum probíhal formou kombinace expozice malého počtu zemních pastí a individuálního sběru (pouze 5 exkursí: čtyři jednodenní a jedna dvoudenní) po dobu jen cca 2 měsíců, a jarní aspekt byl sledován za extrémně suchého počasí, takže byla vyloučena možnost zachytit značnou část druhového spektra (Moravec & Vonička 2000: 2, 5). Proto tvrzení (viz str. 1, poslední odst.) – s odvoláním na výzkum P. Moravce a P. Voničky – že střevlíkovití brouci byli na předmětném území podrobně prozkoumáni, vyznívá v této souvislosti značně groteskně. [Pro argumentaci užívanou v tomto elaborátu je ostatně příznačné, že se autor vůbec nezmiňuje o souborné Rejskově (1999) práci o střevlíkovitých broucích VVP Mladá (viz Příloha 3), i když mu její existence nutně musela být známa: Moravec & Vonička (2000) ji citují jako základní pramen.]

Autor na základě seznamu 78 druhů střevlíkovitých brouků zjištěných Moravcem & Voničkou (2000) uvádí (str. 4, Tabulka 1, poslední řádek), že z bioindikačního hlediska je podíl reliktních (R), adaptabilních (A) a eurytopních (E) druhů následující: R = 2,3%, A = 31,4%, E = 66,3%. **Z toho vyvozuje** (str. 3, 2. odst. a str. 5, 1. odst.) **že předmětné území je spíše blíže rekultivované skládce než chráněným stepním biotopům, a že je silně antropogenně ovlivněno podobně jako u biotopů typu agroekosystémů či výsypek** (a to, že se zde vyskytují reliktní druhy, přičítá dlouhodobé absenci zemědělského hospodaření ve VVP Mladá – str. 5, 1. odst.). To je jeden z hlavních autorových závěrů (srovn. bod 1, str. 1, kde autor stanovuje své hlavní cíle; a Závěr, odst. 1, str. 11-12). **Tento závěr je však zcela nesprávný a vychází z nepravdivých údajů, čehož si autor musel být bezpochyby vědom** – poměr R : A : E druhů je totiž ve skutečnosti zcela jiný, a to: R = 3,8%, A = 52,6%, E = 43,6% (3 R druhy, 41 A, 34 E), viz Moravec & Vonička (2000: 5). Dále: vzhledem k nedostatečnosti (jak uvádějí sami autoři, viz Moravec & Vonička (2000: 2, 5)) průzkumu by k objektivnějšímu posouzení stavu bylo potřeba provést výpočty i pro výsledky Rejska (1999) a pro kombinaci výsledků obou výzkumů (t.j. k Rejskovu (1999) soupisu recentně – tj. po r. 1990 – nalezených druhů přičíst ty druhy nalezené Moravcem & Voničkou (2000), jejichž recentní výskyt Rejsek (1999) nezjistil). Sice by se výsledky netýkaly striktně jen území plánovaného polygonu, ale přinesly by daleko objektivnější pohled na míru zachovalosti bývalého VVP Mladá jako celku. Provedeme-li tyto výpočty, zjistíme, že: Rejsek (1999) zjistil recentní výskyt 152 druhů (z toho 5 R, 86 A, 61 E) a poměr zastoupení indikačních skupin je: R = 3,3%, A = 56,5%, E = 40,1%. Moravec & Vonička (2000) zjistili dalších 19 druhů (2 R, 13 A, 4 E), takže recentně byl ve VVP Mladá zjištěn výskyt celkem 171 druhů (7 R, 99 A, 65 E), a poměrné zastoupení je: R = 4,1%, A = 57,9%, E = 38,0%. A to není poměr odpovídající rekultivované skládce, ale poměr těsně se blížící (u R druhů dokonce téměř totožný, poměr A : E je ve VVP Mladá o necelých 9% nepříznivější) výsledkům výzkumu nesporně velice zachovalých přechodových rašelinišť v CHKO Třeboňsko (viz Hůrka et al. 1996: 23). Vzhledem k tomu, a také vzhledem ke skutečnosti, že zachovalost biotopu indikuje jak podíl R druhů, tak poměr A : E (čím vyšší je ve prospěch A druhů, tím zachovalejší prostředí), viz Hůrka et al.

(1996: 24), **je třeba konstatovat, že jak předmětné území, tak území bývalého VVP Mladá jako celek vykazují**, i vzhledem k dalším okolnostem (reliéf, z charakteru krajiny vyplývající nízký počet typů extrémních habitatů*)– srovn. Hůrka et al. (1996: 16 [charakteristika druhů skupiny R])), v rámci objektivně daných a neovlivnitelných omezení (viz *) z hlediska bioindikační analýzy fauny střevlíkovitých brouků **vysoký stupeň zachovalosti a nízký stupeň antropogenního ovlivnění.**

11) **str. 5, bod 3.1.: Staphylinidae:** autor se odvolává na vlastní metodu bioindikace pomocí hodnocení výskytu drabčíkovitých brouků. Její principy vypracovány byly (Boháč 1988), avšak na rozdíl od střevlíkovitých brouků (viz Hůrka et al. 1996) neexistuje takový publikovaný soupis všech druhů drabčíků žijících v ČR, v němž by každému druhu byla přiřazena příslušnost ke konkrétní indikační kategorii (nepochybujeme o dostatečnosti autorovy erudice k sestavení tohoto soupisu) a nevíme, zda tento soupis existuje alespoň v rukopisné podobě. Základní pramen pro tento aspekt zkoumání fauny drabčíkovitých brouků je tedy, i pokud existuje, odborné veřejnosti nedostupný. Autor uvádí v Tabulce 2 (str. 5) číselné údaje pro bioindikační hodnocení drabčíkovitých brouků předmětného území s odvoláním na svůj manuskript (Boháč 2002). Ten však není přiložen ke spisu a i nám je nedostupný – na naši žádost o jeho poskytnutí autor nereagoval. O metodice svého průzkumu neuvádí autor v textu nic. V Tabulce 2 jsou buď neúplné nebo žádné odkazy na prameny údajů k ostatním srovnávaným lokalitám, takže je nelze dohledat (dohledatelné by pravděpodobně byly jen pro specialistu na tuto skupinu brouků, vlastnícího detailní databázi publikovaných i nepublikovaných pramenů). Vzhledem k výše uvedenému není tato část elaborátu seriózním podkladem, ale jakousi „černou skříňkou", která je nutně jak pro nás, tak zejména pro správní orgány činné v tomto řízení, věcně naprosto irelevantní.

12) **str. 5, bod 3.2.:** autor má zjevnou snahu vyhnout se serióznímu rozboru s odkazem na to, že je vhodné se zabývat pouze velkými nápadnými druhy (!) a odkazem na údajnou neprozkoumanost některých skupin (k tomu viz výše ad 5)). Řešení k záchraně populací chráněných a stenotopních druhů spatřuje v tom, že je třeba „zejména vyhnout se místu výskytu těchto druhů". Podle plánu stavby však (bereme-li v úvahu jen taxony zmíněné v tomto úseku textu) má být podstatná část lokalit výskytu druhů *Amphimallon ruficorne* a *Ochodaeus chrysomeloides* (srovn. též Zúber (in press b)) a majkovitých brouků, a část lokality výskytu druhu *Maculinea alcon* přímo zničena stavbou.

13) **str. 6-7, bod 4:** autor zde na téměř dvaceti řádcích sděluje pouze to, že k tématu není s to nic konkrétního říci.

14) **str. 7-8, bod 4.1:** bariérový efekt bude pro řadu druhů fatální (srovn. Vitner & Farkač 2002, viz Příloha 4) a tvrzení o tom, že nebude zásadní překážkou pro migraci, je tudíž zavádějící. Týká se to též střevlíků rodu *Carabus* (nelétavé druhy), tedy velkých druhů, na něž autor doporučuje zaměřit pozornost. Autor se nijak nezabývá problémem vlivu těchto bariér na mesoklima a následné negativní změny rostlinných společenstev, tedy životního prostředí bezobratlých – srovn. též str. 4, 2. odst. stanoviska ČSE z 1.3.2003 ve věci tohoto správního řízení, [Autor nevěnuje (v celém textu elaborátu) pozornost zásadně důležitému tématu: konkrétní seriózní analýze vlivu plánované stavby na stanoviště bezobratlých živočichů z hlediska udržení stability jejich populací.]

15) **str. 9-11, body 4.2., 4.3., 4.4. a 4.5:** dtto ad 13): autor zde na téměř třech stránkách sděluje pouze to, že k tématu není s to nic konkrétního říci.

16) **str. 11-13, Závěr:** Bod 1/: **průzkum bezobratlých živočichů na předmětném území není z hlediska komplexního posouzení antropogenního ovlivnění biotopů** (k míře ovlivnění biotopů a populací epigeických brouků čeledí Carabidae a Staphylinidae viz ad 9)-11)) **dostatečný** (viz ad 3) a 4)); **je však dostatečný k vyslovení závěru, že realizace stavby by z hlediska zachování stanovišť chráněných či jinak z hlediska ochrany přírody významných druhů bezobratlých živočichů a přežití jejich populací znamenala naprosto neúnosné riziko zničení unikátního souboru biocenóz (jejichž nedílnou a charakteristickou součástí jsou právě druhy, jichž se týká toto správní řízení).** Bod 2/: **tvrzení o silném antropogenním ovlivnění je nesprávné** a vychází z nepravdivých nebo neověřitelných výchozích dat (viz ad 10) a 11)). Bod 3/ je v „závěru" bezobsažný (viz ad 8)). K bodu 4/ srovn. ad 12); k bodu 5/ viz ad 5); k bodu 6/ viz ad 14). Bod 7/: autor ignoruje jak fakt, že část nejcennějších biotopů by měla být podle plánu stavby přímo zničena (lze těžko uvěřit, že poznámku o oplocení významných biotopů v průběhu stavby myslel vážně), tak negativní vlivy provozu stavby; k migračním cestám viz ad 14).

S h r n u t í:

Komentovaný text je dílem zavádějící, dílem bezobsažný. Míra účelové manipulace s výchozími daty a fakt, že klíčové údaje o čeledi Carabidae jsou dokonce uváděny vědomě nepravdivě, staví autora do přímého rozporu se zásadami vědecké etiky.

Požadujeme, aby při rozhodování v tomto správním řízení nebyl tento elaborát brán v úvahu.

Konstatujeme, že ČSE trvá na svém výše citovaném stanovisku z 1.3.2003 a s udělením výjimky ze základních podmínek ochrany ve výše uvedené žádosti uvedených druhů zvláště chráněných živočichů **zásadně nesouhlasí**.

Žádáme, aby toto stanovisko včetně příloh bylo přiloženo ke spisu.

Poznámka: kopii tohoto stanoviska postupujeme dalším účastníkům tohoto správního řízení. Vzhledem k tomu, že analogické řízení probíhá také na MŽP ČR, zasíláme MŽP toto stanovisko na vědomí.

LITERATURA A PRAMENY

BOHÁČ J. 1988: Využití společenstev drabčíkovitých (Coleoptera, Staphylinidae) k bioindikaci kvality životního prostředí. *Zprávy Čs. Společ. Entomol. ČSAV*, 24: 33-42.

BOHÁČ J. 2002: *Fauna drabčíkovitých bývalého VVP Milovice a její antropogenní ovlivnění.* Msc. (rozsah a uložení neuvedeno, ex Boháč (2003)).

BOHÁČ J. 2003: *Vyjádření k entomologickému průzkumu a posouzení rizik ohrožení fauny bezobratlých vývalého VVP Milovice – Mladá v souvislosti s předpokládanou výstavbou zkušebního polygonu Škoda Auto a.s.* Msc. Depon in: KÚ Středočeského kraje, Praha, 14 pp.

ČÍLA P. & SKYVA J. 1993: Výsledky faunistického průzkumu motýlů (Lepidoptera) na území Prahy – 1. část. *Klapalekiana*, 29: 71-86.

HORÁK J. & NOVÁK V. 1999: Z přírodovědných sbírek muzea V – Brouci (Coleoptera) 4 – Mordellidae, Scraptiidae. *Studie a Zprávy Okres. Muzea Praha-východ* (Brandýs nad Labem – Stará Boleslav), 13: 3-8.

HŮRKA K., VESELÝ P. & FARKAČ J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. *Klapalekiana*, 32: 15-26.

JUŘIČKOVÁ L. 1995: Měkkýší fauna Velké Prahy a její vývoj pod vlivem urbanizace. *Natura Pragensis*, 12: 1-212.

KOCIAN M. 1993: Drabčíkovití brouci Prahy (Coleoptera: Staphylinidae). *Klapalekiana*, 29: 91-98.

LAŠTŮVKA Z. 1994: *Motýli rozšířeného území CHKO Pálava.* VŠZ Brno, Brno, 119 pp.

MORAVEC P. & VONIČKA P. 2000: *Průzkum střevlíkovitých brouků (Coleoptera, Carabidae) na lokalitě Pozorovatelna v bývalém VVP Mladá.* Msc. Depon. in: Správa CHKO České Středohoří, Litoměřice, 6 pp.

NOVÁK V. 2001: Potemníkovití (Coleoptera, Tenebrionidae) bývalého vojenského prostoru Milovice–Mladá. *Vlastivědný Zpravodaj Polabí* (Poděbrady), 35: 207-217.

OPRAVILOVÁ V., VAŇHARA J. & SUKOP I. (eds) 1999: Aquatic invertebrates of the Pálava Biosphere Reserve of UNESCO. *Fol. Fac. Sci. Natur. Univ. Masaryk. Brunensis*, 101: 1-279.

PÁDR Z. 1990: Studie výskytu žahadlovýcjh blanokřídlých (Hymenoptera-Aculeata) na území Prahy. *Natura Pragensis*, 7: 1-179.

PÁDR Z. 1993: Studie výskytu blanokřídlého hmyzu podřádu širopasých-pilatkovitých (Insecta: Hymenoptera Symphyta) na území Prahy. *Natura Pragensis*, 9: 1-70.

REJSEK J. 1998: Listorozí brouci (Coleoptera, Scarabaeoidea) bývalého vojenského výcvikového prostoru Milovice–Mladá. *Vlastivědný Zpravodaj Polabí* (Poděbrady), 32: 203-220.

REJSEK J. 1999: Střevlíkovití (Coleoptera, Carabidae) bývalého vojenského výcvikového prostoru Milovice–Mladá. *Vlastivědný Zpravodaj Polabí* (Poděbrady), 33: 170-192.

ROZKOŠNÝ R. & VAŇHARA J. (eds) 1995, 1996: Terrestrial invertebrates of the Pálava Biosphere Reserve of UNESCO. I, II, III. *Fol. Fac. Sci. Natur. Univ. Masaryk. Brunensis*, 92 (1995): 1-208, 93 (1995): 209-408, 94 (1996): 409-630.

ROZKOŠNÝ R. & VAŇHARA J. (eds) 1998, 1999: Diptera of the Pálava Biosphere Reserve of UNESCO. I, II. *Fol. Fac. Sci. Natur. Univ. Masaryk. Brunensis*, 99 (1998): 1-219, 100 (1999): 221-458.

STREJČEK J. 2001a: *Katalog brouků (Coleoptera) Prahy. 1 – Chrysomelidae (s. lato), Bruchidae, Urodontidae.* Praha, 100 pp.

STREJČEK J. 2001b: *Katalog brouků (Coleoptera) Prahy. 2. – Anthribidae, Curculionidae.* Praha, 138 pp.

ŠŤÁHLAVSKÝ F. 2001: Štírci (Arachnida: Pseudoscorpiones) Prahy. *Klapalekiana*, 37: 73-121.
VESELÝ P. 2002: *Střevlíkovití brouci Prahy (Coleoptera: Carabidae)*. Praha, 167 pp.
VITNER J. & FARKAČ J. 2002: Aktivita České společnosti entomologické v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá (střední Čechy, Česká republika)". *Klapalekiana*, 38: 123-162.
VITNER J., VRABEC V. & MATOUŠ J. 2001: Předběžný soupis druhů členovců (Arthropoda: Crustacea, Araneida, Insecta) významných z hlediska ochrany přírody bývalého VVP Mladá, pp. 65-74. In: NĚMEC V., PETŘÍČEK V. & PLESNÍK J. (eds): Příroda bývalých vojenských výcvikových prostorů Mladá a Ralsko. 10 let od konverze. *Příroda* (Praha), 8: 1-160.
VRABEC V. 2001: Majkovití brouci (Coleoptera: Meloidae) bývalého vojenského výcvikového prostoru Milovice–Mladá. *Vlastivědný Zpravodaj Polabí* (Poděbrady), 34 (2000): 207-216.
VRABEC V. (ed.), ELSNER G., LIŠKA J., MORAVEC P., NOVÁK V., PETRŮ M., SKYVA J. & VONIČKA P. [2002]: *Podklady pro posouzení rizik ohrožení významné fauny bývalého VVP Milovice – Mladá v souvislosti s předpokládanou výstavbou zkušebního polygonu Škoda Auto a.s.* Msc. Depon in: ENKI, Jihlava, coll. V. Vrabec, Kolín, 46 pp. + [79] příl.
ZÚBER M. (in press a): Mandelinkovití (Coleoptera: Chrysomelidae s. l.) bývalého vojenského prostoru Milovice–Mladá. *Vlastivědný Zpravodaj Polabí* (Poděbrady).
ZÚBER M. (in press b): Nález roháčka Aesalus scarabaeoides (Coleoptera: Scarabaeoidea: Lucanidae) v bývalém vojenském výcvikovém prostoru Milovice–Mladá. *Vlastivědný Zpravodaj Polabí* (Poděbrady)
ZÚBER M. & NOVÁK V. 2001: Z přírodovědných sbírek muzea VIII – Brouci (Coleoptera) 6 – Chrysomelidae. *Studie a Zprávy Okresního Muzea Praha-východ* (Brandýs nad Labem – Stará Boleslav), 14: 179-201.

RNDr. Jan Vitner, PhD. a PaedDr. Jan Farkač, CSc.
řádní členové ČSE pověření výborem ČSE jejím zastupováním v této kauze

Přílohy:

Příloha 1: kopie práce: HŮRKA K., VESELÝ P. & FARKAČ J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. *Klapalekiana*, 32: 15-26.
Příloha 2: kopie zprávy: MORAVEC P. & VONIČKA P. 2000: *Průzkum střevlíkovitých brouků (Coleoptera, Carabidae) na lokalitě Pozorovatelna v bývalém VVP Mladá.* Msc. Depon. in: Správa CHKO České Středohoří, Litoměřice, 6 pp.
Příloha 3: kopie práce: REJSEK J. 1999: Střevlíkovití (Coleoptera, Carabidae) bývalého vojenského výcvikového prostoru Milovice–Mladá. *Vlastivědný Zpravodaj Polabí* (Poděbrady), 33: 170-192.
Příloha 4: kopie práce: VITNER J. & FARKAČ J. 2002: Aktivita České společnosti entomologické v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá (střední Čechy, Česká republika)". *Klapalekiana*, 38: 123-162.

Na vědomí:

Občanské sdružení Mladá, Lipník 25, 294 43 Čachovice
Společnost pro ochranu motýlů, Mgr. Vladimír Vrabec, Na Magistrále 768, 280 02 Kolín II
Arnika – Centrum pro podporu občanů, Chlumova 17, 130 00 Praha 3
Ministerstvo životního prostředí ČR, odbor ochrany přírody, Mgr. Radko Samek, Vršovická 65, 100 10 Praha 10

APPENDIX 8

[Údaje o nových zjištěních, zaslané MěÚ jako doplněk k návrhu z 2.IV.2003 (viz Appendix 6).]

Česká společnost entomologická
Viničná 7, 128 00 Praha 2

Městský úřad Lysá nad Labem
odbor životního prostředí
k rukám Ing. Stanislava Svobody
Husovo náměstí 23
23.5.2003 289 22 Lysá nad Labem

Věc: doplněk návrhu na opatření k ochraně planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů

Na základě nových zjištění Vám zasíláme doplňující údaje k našemu výše uvedenému návrhu ze dne 2. dubna 2003. Tyto údaje se týkají výskytu dalších druhů rostlin a živočichů na území bývalého VVP Mladá, jichž se týká §5 zák. č. 114/1992 Sb. a Vyhl. č. 395/1992 Sb.

Na předmětném území byly zjištěny tyto taxony:

R o s t l i n y :

***Anthericum* sp.** (bělozářka) – zjištěna na západním okraji lesa Kateřina včetně jeho severního cípu (8.5.2003, Mgr. P. Karlík observ. et det.; 18.5.2003, Ing. Č. Vitner observ. et det.). Celkem bylo nalezeno cca 50 dosud nekvetoucích rostlin. Identifikace do druhu bude provedena v době kvetení, tj. v červnu. Jedná-li se o druh *Anthericum liliago* (bělozářka liliovitá), je to ohrožený druh ve smyslu Vyhl. č. 395/1992 Sb. i Červeného seznamu cévnatých rostlin ČR (Procházka 2001). Jedná-li se o *A. ramosum* (bělozářka větvitá), náleží ve smyslu Červeného seznamu do kategorie vzácnějších taxonů vyžadujících další pozornost.

Astragalus danicus (kozinec dánský) – čtyři kvetoucí porosty (dva o cca 50 rostlinách, dva o 100-200 rostlinách) byly nalezeny v jihozápadní části bezlesí Pozorovatelna (17.-18.5.2003, Ing. Č. Vitner observ. et det.). Jde o ohrožený druh ve smyslu Vyhl. č. 395/1992 Sb. i Červeného seznamu.

Ž i v o č i c h o v é (informace o výskytu v Čechách: Mgr. P. Kment, PřF UK Praha, osobní sdělení):

Isometopus intrusus (Herrich-Schaeffer, 1842) [Heteroptera: Miridae: Isometopinae] (ploštice, čeleď klopuškovití) – recentní výskyt na předmětném území doložen sbírkovým materiálem (coll. Oblastní muzeum Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, Ing. Z. Jindra det.). Kromě tohoto nálezu je znám jediný údaj o výskytu tohoto druhu v Čechách (Štusák & Štys 1959).

Placochilus seladonicus (Fallén, 1807) [Heteroptera: Miridae: Phylinae] (ploštice, čeleď klopuškovití) – recentní výskyt na předmětném území doložen sbírkovým materiálem (coll. Oblastní muzeum Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, Ing. O. Kubík det.). Kromě tohoto nálezu je znám jediný údaj o výskytu tohoto druhu v Čechách (Štys 1976).

Žádáme, aby tyto údaje byly zohledněny v souvislosti s naším návrhem z 2.4.2003. Děkujeme za pochopení.

S pozdravem

za ČSE

RNDr. Jan Vitner, Ph.D.
řádný člen ČSE pověřený výborem ČSE jejím zastupováním
v kauze „Zkušební plochy Škoda-Auto a.s."

LITERATURA

PROCHÁZKA F. (ed.) 2001: Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). *Příroda* (AOPK Praha), 18: 1-166.

ŠTUSÁK J. M. & ŠTYS P. 1959: První nález čeledi Isometopidae v Čechách. *Musejní Zprávy Pražského Kraje*, 3: 17-18.
ŠTYS P. 1976: Ploštice Státní přírodní rezervace Kopeč v Čechách. *Bohemia Centralis*, 5: 165-172.

Na vědomí:
Mgr. Vladimír Vrabec, předseda, Společnost pro ochranu motýlů, Na Magistrále 768, 280 02 Kolín
Ing. Josef Matouš, předseda, Občanské sdružení Mladá, Družstevní 22, 289 23 Milovice

---

APPENDIX 9

[Zpráva pro náměstka ministra životního prostředí ČR, týkající se skutečností, vyplývajících z interpretace mapování biotopů soustavy NATURA 2002.]

Česká společnost entomologická
Viničná 7, 128 00 Praha 2

Pan
RNDr. Ladislav Miko, Dr.
náměstek ministra
Ministerstvo životního prostředí ČR
Vršovická 65
100 10 Praha 10

19.6.2003

Věc: mapování stanovišť soustavy NATURA 2000 v bývalém VVP Mladá

Vážený pane doktore,

víme, že ve věci záměru stavby zkušebního polygonu firmy Škoda Auto a.s. v bývalém Vojenském výcvikovém prostoru Mladá, varianta 2.1.3 Pozorovatelna – Mladá, přikládáte značnou důležitost otázce přítomnosti biotopů soustavy NATURA 2000 na tomto území. Na jednání na MŽP dne 6.11.2002, které jste řídil, bylo řečeno, že mapování naturových stanovišť bylo přerušeno, a tudíž jeho ucelené výsledky nejsou k dispozici.

Podařilo se nám zjistit, že toto sdělení neodpovídá skutečnosti, a že mapování předmětného území dokončeno bylo. Požádali jsme AOPK ČR o poskytnutí interpretace tohoto mapování. Tuto interpretaci, podepsanou náměstkem ředitele AOPK ČR RNDr. F. Pojerem, jsme obdrželi 13.6.2003. Zasíláme Vám její kopii spolu s upřesněním legendy k její mapové části, které jsme si vyžádali od kompetentního pracovníka AOPK Ing. M. Hoška, jenž naši žádost vyřizoval.

Z interpretace jasně vyplývá, že na předmětném území, tj. na lokalitě Pozorovatelna, plošně převažuje mozaika naturových biotopů (tzn. že v každém segmentu mapy naturové biotopy zaujímají více než 50% plochy) a že se zde vyskytují i segmenty tvořené výhradně naturovými biotopy. Na bezlesí Pozorovatelna, které má být nejvíce zasaženo výstavbou zkušebních drah polygonu, je zastoupení mozaiky naturových biotopů dokonce téměř stoprocentní.

Tento fakt, vycházející z výše uvedeného oficiálního dokumentu, je v příkrém rozporu s tvrzením zpracovatelů doplňku dokumentace EIA, že bezlesí Pozorovatelna je málo hodnotné – doplněk dokumentace EIA kategorizuje téměř celé bezlesí jako „plochu D", tedy málo hodnotnou a zastavitelnou. Je tedy zřejmé, že se zpracovatelé doplňku neřídili skutečným stavem porostů.

Žádáme Vás proto, abyste znovu zvážil naši žádost o revokaci stanoviska MŽP ČR k EIA z 27.11.2002 a abyste tyto informace o výsledcích mapování stanovišť soustavy NATURA 2000 zohlednil při dalším jednání v této kauze.

Děkujeme za pochopení.

S pozdravem

RNDr. Jan Vitner, PhD. a PaedDr. Jan Farkač, CSc.
řádní členové ČSE pověření výborem ČSE jejím zastupováním
v kauze "Zkušební plochy Škoda Auto a.s."

Přílohy:
Příloha č. 1: Interpretace mapování ve VVP Mladá – textová část.
Příloha č. 2: Interpretace mapování ve VVP Mladá – mapová část.
Příloha č. 3: Upřesnění legendy k mapové části interpretace.

Na vědomí:
Ministerstvo životního prostředí ČR, odbor ochrany přírody, Mgr. R. Samek, Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Krajský úřad Středočeského kraje, Ing. J. Štuklová, odbor životního prostředí a zemědělství, Zborovská 11, 150 21 Praha 5
Agentura ochrany přírody a krajiny, MUDr. V. Zavadil, Kališnická 4-6, 130 00 Praha 3
Městský úřad Lysá nad Labem, referát životního prostředí, Ing. J. Čížková, Husovo nám. 23, 289 22 Lysá nad Labem
Mgr. V. Vrabec, předseda, Společnost pro ochranu motýlů, Na Magistrále 768, 280 02 Kolín
Ing. J. Matouš, předseda, Občanské sdružení Mladá, Družstevní 22, 289 23 Milovice

---

APPENDIX 10

[Údaje o nových zjištěních, zaslané MŽP v rámci správního řízení o výjimkách.]

Česká společnost entomologická
Viničná 7, 128 00 Praha 2

Ministerstvo životního prostředí České republiky
odbor ochrany přírody
k rukám Mgr. Radko Samka
Vršovická 65
100 10 Praha 10

21.7.2003

Věc: nová terénní zjištění

Vážený pane magistře,

v souladu s § 3 odst. 2 zák. č. 71/1967 Správního řádu doplňujeme naše stanovisko ve věci správního řízení vedeného Vaším úřadem, týkajícího se žádosti firmy Škoda Auto a.s. o udělení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů ve smyslu vyhl. č. 395/92Sb. na lokalitě Pozorovatelna – Mladá.

V přílohách Vám zasíláme nová zjištění o výskytu zvláště chráněných druhů ve smyslu citované vyhlášky na předmětném území. Žádáme, aby toto naše sdělení bylo přiloženo ke spisu a aby se fakta v něm uvedená stala předmětem tohoto správního řízení. V této souvislosti upozorňujeme zvláště na výskyt druhu *Crex crex* (chřástal polní), nově potvrzený na předmětném území, a žádáme o zařazení tohoto druhu do uvedeného správního řízení.

Děkujeme za pochopení.

S pozdravem

za ČSE

RNDr. Jan Vitner, Ph.D.
řádný člen ČSE pověřeníý výborem ČSE jejím zastupováním
v kauze „Zkušební plochy Škoda-Auto a.s."

Přílohy: Příloha 1: Nová terénní zjištění z 1. pol. r. 2003 (text).
Příloha 2: Nová terénní zjištění z 1. pol. r. 2003 (mapová dokumentace [není zde pro stručnost reprodukována]).

Na vědomí:
Městský úřad Lysá nad Labem, referát životního prostředí, Ing. J. Čížková, Husovo nám. 23, 289 22 Lysá nad Labem
Mgr. V. Vrabec, předseda, Společnost pro ochranu motýlů, Na Magistrále 768, 280 02 Kolín
Ing. J. Matouš, předseda, Občanské sdružení Mladá, Družstevní 22, 289 23 Milovice

---

Příloha 1: Nová terénní zjištění z 1. pol. r. 2003.

Uvedeny jsou pouze takové druhy resp. místa výskytu, které neuvádí ani doplněk dokumentace EIA (Pecharová & Macháček 2002), ani Vrabcova (2002) či Zavadilova (2002) zpráva.

Lacerta agilis (ještěrka obecná) – stovky ex. po celém bezlesí Pozorovatelna, V.-VI. (více exkursí), J. Vitner observ. et det.
Status: vyhl. 395/92Sb. – silně ohrožený druh.
Nemapováno, pokrývá celou plochu bezlesí.

Anguis fragilis (slepýš křehký) – betonová cesta „U lípy" 28.5., 1 ex., J. Vitner observ. et det.
Status: vyhl. 395/92Sb. – silně ohrožený druh.
Legenda k mapě: AF.

Coronella austriaca (užovka hladká) – (1) severní část „bílé stráně" na bezlesí Pozorovatelna vlevo od silnice Milovice – Lipník, 28.6., 1 ex., J. Vitner observ. et det.; (2) na bezlesí Pozorovatelna těsně severně od betonové cesty v cca polovině její délky, 6.7.2003, 1 ex., J. Vitner observ. et det.
Status: vyhl. 395/92Sb. – silně ohrožený druh.
Legenda k mapě: CA.

Crex crex (chřástal polní) – (1) severovýchodní část bezlesí Pozorovatelna, noc 10./11.6., J. Vitner observ. et det. (akusticky, dohledána přesná lokalizace v terénu); (2) tamtéž, noc 14./15.6., J. Vitner & J. Matouš observ. et det. (akusticky). Verifikace akustického určení: V. Zavadil.
Status: vyhl. 395/92Sb. – silně ohrožený druh.
Legenda k mapě: CC. Pozorování z 10./11.6. vymapováno bodově, přibližná lokalizace pozorování z 14./15.6. vyšrafována.

PRAMENY

PECHAROVÁ E. & MACHÁČEK M. 2002: *Doplnění dokumentace E.I.A. Hodnocení vlivů na přírodu a krajinu.* Msc., depon. in: MŽP ČR, Praha, 76 pp.

VRABEC V. (ed.), ELSNER G., LIŠKA J., MORAVEC P., NOVÁK V., PETRŮ M., SKYVA J. & VONIČKA P. 2002: *Podklady pro posouzení rizik ohrožení významné fauny bývalého VVP Milovice – Mladá v souvislosti s předpokládanou výstavbou zkušebního polygonu Škoda Auto a.s.* Msc. Depon in: ENKI, Jihlava, coll. V. Vrabec, Kolín, 46 pp. + [79] append.

ZAVADIL V. 2002: *Zpráva ze zoologického průzkumu na území plánovaného zkušebního polygonu – varianta Mladá-Milovice.* Msc. Kopie depon. in: archiv ČSE, Praha, 5 pp.

APPENDIX 11

[Údaje o nových zjištěních, zaslané KÚ v rámci správního řízení o výjimkách.]

Česká společnost entomologická
Viničná 7, 128 00 Praha 2

Krajský úřad Středočeského kraje
k rukám Ing. J. Štuklové
odbor životního prostředí a zemědělství
Zborovská 11
150 21 Praha 5

21.7.2003

Věc: nová terénní zjištění

Vážená paní inženýrko,

v souladu s § 3 odst. 2 zák. č. 71/1967 Správního řádu doplňujeme naše stanovisko ve věci správního řízení vedeného Vaším úřadem, týkajícího se žádosti firmy Škoda Auto a.s. o udělení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů ve smyslu vyhl. č. 395/92Sb. na lokalitě Pozorovatelna – Mladá.

V přílohách Vám zasíláme nová zjištění o výskytu zvláště chráněných druhů ve smyslu citované vyhlášky na předmětném území. Žádáme, aby toto naše sdělení bylo přiloženo ke spisu a aby se fakta v něm uvedená stala předmětem tohoto správního řízení.

Děkujeme za pochopení.

S pozdravem

za ČSE

RNDr. Jan Vitner, Ph.D.
řádný člen ČSE pověřený výborem ČSE jejím zastupováním
v kauze „Zkušební plochy Škoda-Auto a.s."

Přílohy: Příloha 1: Nová terénní zjištění z 1. pol. r. 2003 (text).
Příloha 2: Nová terénní zjištění z 1. pol. r. 2003 (mapová dokumentace [není zde pro stručnost reprodukována]).

Na vědomí:
Ministerstvo životního prostředí ČR, odbor ochrany přírody, Mgr. R. Samek, Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Městský úřad Lysá nad Labem, referát životního prostředí, Ing. J. Čížková, Husovo nám. 23, 289 22 Lysá nad Labem
Mgr. V. Vrabec, předseda, Společnost pro ochranu motýlů, Na Magistrále 768, 280 02 Kolín
Ing. J. Matouš, předseda, Občanské sdružení Mladá, Družstevní 22, 289 23 Milovice

---

Příloha 1: Nová terénní zjištění z 1. pol. r. 2003.

Uvedeny jsou pouze takové druhy resp. místa výskytu, které neuvádí ani doplněk dokumentace EIA (Pecharová & Macháček 2002), ani Vrabcova (2002) či Zavadilova (2002) zpráva.

Meloe proscarabaeus (majka) – jihozápadní část bezlesí Pozorovatelna, 18.5., 1 ex., J. Vitner & V. Vrabec observ., V. Vrabec det.
Status: vyhl. 395/92Sb. – ohrožený druh.
Legenda k mapě: MP.

Apatura iris (batolec duhový) – (1) severní okraj lesa Mýtko, 8.6., 1 ex., J. Vitner observ. et det.; (2) jihovýchodní část bezlesí Pozorovatelna, – louže na cestě k řídící věži, 14.6., 5 ex., J. Vitner observ. et det.
Status: vyhl. 395/92Sb. – ohrožený druh.
Legenda k mapě: IR.

Apatura ilia (batolec červený) – jihovýchodní část bezlesí Pozorovatelna – louže na cestě k řídící věži, 14.6., 1 ex., J. Vitner observ. et det.
Status: vyhl. 395/92Sb. – ohrožený druh.
Legenda k mapě: IL.

PRAMENY

PECHAROVÁ E. & MACHÁČEK M. 2002: *Doplnění dokumentace E.I.A. Hodnocení vlivů na přírodu a krajinu.* Msc., depon. in: MŽP ČR, Praha, 76 pp.

VRABEC V. (ed.), ELSNER G., LIŠKA J., MORAVEC P., NOVÁK V., PETRŮ M., SKYVA J. & VONIČKA P. 2002: *Podklady pro posouzení rizik ohrožení významné fauny bývalého VVP Milovice – Mladá v souvislosti s předpokládanou výstavbou zkušebního polygonu Škoda Auto a.s.* Msc. Depon in: ENKI, Jihlava, coll. V. Vrabec, Kolín, 46 pp. + [79] append.

ZAVADIL V. 2002: *Zpráva ze zoologického průzkumu na území plánovaného zkušebního polygonu – varianta Mladá-Milovice.* Msc. Kopie depon. in: archiv ČSE, Praha, 5 pp.

APPENDIX 12

[Údaje o nových zjištěních, zaslané MěÚ jako doplněk návrhu z 2.IV.2003 (viz Appendix 6).]

Česká společnost entomologická
Viničná 7, 128 00 Praha 2

Městský úřad Lysá nad Labem
odbor životního prostředí
k rukám Ing. Stanislava Svobody
Husovo náměstí 23
289 22 Lysá nad Labem

21.7.2003

Věc: nová terénní zjištění

Vážený pane inženýre,

v souvislosti s obsahem ústního jednání, vedeného Vaším úřadem dne 17.6.2003 v sídle MěÚ Lysá nad Labem, na němž ČSE doporučila vyhlášení přechodně chráněné plochy na území registrovaného VKP Milovice – Mladá (viz. protokol z tohoto jednání), Vám zasíláme informace o nových terénních zjištěních z 1. poloviny roku 2003.

Tato zjištění se týkají druhů rostlin a živočichů, které nejsou chráněny vyhl. č. 395/92 Sb., avšak jsou uvedeny v příslušných červených knihách resp. červených seznamech (viz. Příloha 1). Žádáme o přiložení tohoto našeho sdělení ke spisu týkajícímu se výše uvedené věci.

Děkujeme za pochopení.

S pozdravem

za ČSE

RNDr. Jan Vitner, Ph.D.
řádný člen ČSE pověřeníý výborem ČSE jejím zastupováním
v kauze „Zkušební plochy Škoda-Auto a.s."

Přílohy: Příloha 1: Nová terénní zjištění z 1. pol. r. 2003 (text).
Příloha 2: Zpráva o nálezu okružáka *Segmentina nitida*.
Příloha 3: Nová terénní zjištění z 1. pol. r. 2003 (mapová dokumentace [není zde pro stručnost reprodukována]).

Na vědomí:
Mgr. V. Vrabec, předseda, Společnost pro ochranu motýlů, Na Magistrále 768, 280 02 Kolín
Ing. J. Matouš, předseda, Občanské sdružení Mladá, Družstevní 22, 289 23 Milovice

---

Příloha 1: Nová terénní zjištění z 1. pol. r. 2003.

Uvedeny jsou pouze takové druhy resp. místa výskytu, které neuvádí ani doplněk dokumentace EIA (Pecharová & Macháček 2002), ani Vrabcova (2002) či Zavadilova (2002) zpráva.

Anthericum ramosum (bělozářka větvitá) – (1) západní okraj lesa Kateřina, cca 50 ex., 8.5., P. Karlík observ., 18.5., Č. & J. Vitner observ.; 1. pol. VII. (více exkursí), kvetoucí rostliny, J. Vitner observ. et det., (2) severní okraj bezlesí Pozorovatelna vlevo od silnice Milovice – Lipník, 1 ex., VI.-VII., J. Vitner observ.
Status: vyhl. 395/92Sb – 0, Červená kniha (Procházka 2001): taxon vyžadující další pozornost.
Legenda k mapě: AR.

Segmentina nitida (lištovka lesklá) – Milovice, bývalá obec Mladá, zazemňující se rybníček, 22.6., stovky ex., P. Kment observ., lgt. et det.
Status: vyhl. 395/92Sb – 0, Červený seznam (Juřičková et al. 2001) – zranitelný druh.
Legenda k mapě: SN.
Poznámka: podrobné informace obsahuje zpráva autora nálezu (viz Příloha 2).

LITERATURA A PRAMENY

JUŘIČKOVÁ L., HORSÁK M. & BERAN L. 2001: Check-list of the molluscs (Mollusca) of the Czech Republic. *Acta Soc. Zool. Bohem.*, 65: 25-40.

PECHAROVÁ E. & MACHÁČEK M. 2002: *Doplnění dokumentace E.I.A. Hodnocení vlivů na přírodu a krajinu.* Msc., depon. in: MŽP ČR, Praha, 76 pp.

PROCHÁZKA F. (ed.) 2001: Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). *Příroda* (AOPK Praha), 18: 1-166.

VRABEC V. (ed.), ELSNER G., LIŠKA J., MORAVEC P., NOVÁK V., PETRŮ M., SKYVA J. & VONIČKA P. 2002: *Podklady pro posouzení rizik ohrožení významné fauny bývalého VVP Milovice – Mladá v souvislosti s předpokládanou výstavbou zkušebního polygonu Škoda Auto a.s.* Msc. Depon in: ENKI, Jihlava, coll. V. Vrabec, Kolín, 46 pp. + [79] append.

ZAVADIL V. 2002: *Zpráva ze zoologického průzkumu na území plánovaného zkušebního polygonu – varianta Mladá-Milovice.* Msc. Kopie depon. in: archiv ČSE, Praha, 5 pp.

Příloha 2: Zpráva o nálezu okružáka *Segmentina nitida*.

MOLLUSCA: GASTROPODA: Planorbidae (okružákovití)
Lištovka lesklá (***Segmentina nitida*** (O. F. Müller, 1774)).
Milovice env., zaniklá obec Mladá, bývalý návesní rybníček, 22.vi.2003, pozorovány stovky jedinců, lgt. et det. P. Kment, dokladové exempláře in coll. M. Horsák (Frýdek-Místek).

V České republice je tento druh okružáka široce rozšířen, jeho výskyt je však řídký a soustřeďuje se v oblasti nižších a středních poloh v nivách větších řek. Obývá zejména hustě zarostlé tůně (často i vysychající) či hustě zarostlé okraje rybníků a jiných nádrží. Varující je výrazný pokles relativního počtu nálezů zaznamenaný

v posledním desetiletí, který je evidentně způsoben ničením biotopů (zánik tůní, eutrofizace rybníků, apod.) (Beran 2002). V červeném seznamu měkkýšů České republiky je tento druh hodnocen jako zranitelný – vulnerable (Juřičková et al. 2001, Beran 2002).

BERAN L. 2002: Vodní měkkýši České republiky. Rozšíření a jeho změny, stanoviště, šíření, ohrožení a ochrana, červený seznam. *Sborn. Přírodověd. Klubu v Uher. Hradišti, Supplementum*, 10: 1-258.
JUŘIČKOVÁ L., HORSÁK M. & BERAN L. 2001: Check-list of the molluscs (Mollusca) of the Czech Republic. *Acta Soc. Zool. Bohem.*, 65: 25-40.

Mgr. Petr KMENT, katedra zoologie PřF Univerzity Karlovy, Praha

---

APPENDIX 13

[Soupis recentně zjištěných druhů rostlin a živočichů, významných z hlediska ochrany přírody, nalezených k uvedenému datu na předmětném území. Druhy obsažené v návrhu z 2.IV.2003 (viz Appendix 6) jsou zde označeny hvězdičkou (*).]

Podklady k návrhu na vyhlášení přechodně chráněné plochy ve VVP Mladá

Stav k 27.7.2003. Zjištění Č. Vitnera z V.-VI.2003 jsou v soupisu zahrnuty.

A. Druhy rostlin nalezené na předmětném území (lokalita Pozorovatelna ve VVP Mladá) dotčeném záměrem stavby zkušebních drah fy. Škoda Auto, které jsou zařazeny do Vyhl. č. 395/92 Sb.

Lokalizace zde není popsána, nachází se v citovaných pramenech.

I. Ohrožené druhy

1. ***Astragalus danicus*** (kozinec dánský). Pramen: ČSE (2003a), předběžná zpráva Č. Vitnera o průzkumu Pozorovatelny v V.-VI.2003 pro pozemkový spolek OS Mladá.
2. ***Gentiana cruciata*** (hořec křížatý): Pramen: Doplněk EIA, Zavadil (2002), předběžná zpráva Č. Vitnera o průzkumu Pozorovatelny v V.-VI.2003 pro pozemkový spolek OS Mladá.
3. ***Platanthera bifolia*** (vemeník dvoulistý). Pramen a lokalizace: předběžná zpráva Č. Vitnera o průzkumu Pozorovatelny v V.-VI.2003 pro pozemkový spolek OS Mladá.
4. ***Quercus pubescens*** (dub šípák): Pramen: Doplněk EIA.
5. ***Verbascum phoeniceum*** (divizna brunátná). Pramen: Doplněk EIA, předběžná zpráva Č. Vitnera o průzkumu Pozorovatelny v V.-VI.2003 pro pozemkový spolek OS Mladá.

B. Druhy živočichů nalezené na předmětném území (lokalita Pozorovatelna ve VVP Mladá) dotčeném záměrem stavby zkušebních drah fy. Škoda Auto, které jsou zařazeny do Vyhl. č. 395/ /92 Sb.

Lokalizace zde není popsána, nachází se, není-li uvedeno jinak, v pramenech citovaných ve stanoviscích ČSE k žádosti fy. Škoda Auto o výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů (kriticky a silně ohrožené druhy – MŽP ČR: žádost datována 5.12.2002, stanovisko ČSE datováno 21.1.2003; ohrožené druhy – KÚ Středočeského kraje: žádost datována 5.12.2002, stanovisko ČSE datováno 1.3.2003).

I. Kriticky ohrožené druhy (7 druhů)

1. ***Branchipus schaefferi*** [Anostraca]
2. ***Triops cancriformis*** [Notostraca]

3. ***Maculinea alcon*** [Lepidoptera]
4. ***Triturus cristatus*** [Amphibia] – druh evidovaný programem NATURA 2000
5. ***Pelobates fuscus*** [Amphibia] – druh evidovaný programem NATURA 2000
6. ***Bufo calamita*** [Amphibia] – druh evidovaný programem NATURA 2000
7. ***Miliaria calandra*** [Aves]

II. Silně ohrožené druhy (17 druhů)
K novým zjištěním v roce 2003 viz též ČSE (2003d).

1. ***Tropinota hirta*** [Coleoptera]
2. ***Triturus vulgaris*** [Amphibia]
3. ***Hyla arborea*** [Amphibia]
4. ***Rana dalmatina*** [Amphibia] – druh evidovaný programem NATURA 2000
5. ***Lacerta agilis*** [Reptilia] – druh evidovaný programem NATURA 2000
6. ***Zootoca vivipara*** [Reptilia]
7. ***Anguis fragilis*** [Reptilia]
8. ***Coronela austriaca*** [Reptilia] – druh evidovaný programem NATURA 2000
9. ***Pernis apivorus*** [Aves] – druh evidovaný programem NATURA 2000
10. ***Circus pygargus*** [Aves] – druh evidovaný programem NATURA 2000
11. ***Accipiter nisus*** [Aves]
12. ***Coturnix coturnix*** [Aves]
13. ***Crex crex*** [Aves] – druh evidovaný programem NATURA 2000
14. ***Jynx torquilla*** [Aves]
15. ***Lullula arborea*** [Aves] – druh evidovaný programem NATURA 2000
16. ***Sylvia nisoria*** [Aves] - druh evidovaný programem NATURA 2000
17. ***Oriolus oriolus*** [Aves]

III. Ohrožené druhy (více než 37 druhů, srovn. prameny – čmeláci, mravenci)
K novým zjištěním v roce 2003 viz též ČSE (2003c).

1. ***Bombus*** **spp.** [Hymenoptera]
2. ***Formica*** **spp.** [Hymenoptera]
3. ***Cicindela germanica*** [Coleoptera]
4. ***Cicindela campestris*** [Coleoptera]
5. ***Cicindela sylvatica*** [Coleoptera]
6. ***Calosoma inquisitor*** [Coleoptera]
7. ***Carabus arvensis*** [Coleoptera]
8. ***Carabus scheidleri*** [Coleoptera]
9. ***Carabus ullrichi*** [Coleoptera]
10. ***Brachinus explodens*** [Coleoptera]
11. ***Odonteus armiger*** [Coleoptera]
12. ***Oryctes nasicornis*** [Coleoptera]
13. ***Meloe proscarabaeus*** [Coleoptera]
14. ***Meloe violaceus*** [Coleoptera]
15. ***Meloe scabriusculus*** [Coleoptera]
16. ***Chalcophora mariana*** [Coleoptera]
17. ***Papilio machaon*** [Lepidoptera]
18. ***Limenitis populi*** [Lepidoptera]
19. ***Apatura iris*** [Lepidoptera]
20. ***Apatura ilia*** [Lepidoptera]
21. ***Hyles euphorbiae*** [Lepidoptera]
22. ***Bufo viridis*** [Amphibia]
23. ***Bufo bufo*** [Amphibia]
24. ***Natrix natrix*** [Reptilia]

25. ***Circus aeruginosus*** [Aves] – druh evidovaný programem NATURA 2000
26. ***Accipiter gentilis*** [Aves]
27. ***Dendrocopos medius*** [Aves] – druh evidovaný programem NATURA 2000
28. ***Bombycilla garrulus*** [Aves]
29. ***Saxicola rubetra*** [Aves]
30. ***Saxicola torquata*** [Aves]
31. ***Luscinia megarhynchos*** [Aves]
32. ***Muscicapa striata*** [Aves]
33. ***Lanius collurio*** [Aves] – druh evidovaný programem NATURA 2000
34. ***Lanius excubitor*** [Aves]
35. ***Corvus corax*** [Aves]
36. ***Cricetus cricetus*** [Mammalia]
37. ***Sciurus vulgaris*** [Mammalia]

C. Druhy rostlin nalezené na předmětném území (lokalita Pozorovatelna ve VVP Mladá) dotčeném záměrem stavby zkušebních drah fy. Škoda Auto, které jsou zařazeny do Červené knihy cévnatých rostlin ČR (23 druhů)

Ověření kategorizace bylo provedeno podle recentní Červené knihy cévnatých rostlin ČR (Procházka 2001). Druhy, které jsou uváděny ve starších pramenech a v doplňku EIA se uvádějí jako nepotvrzené, zde uvedeny nejsou. Kategorizace ve smyslu vyhlášky 395/1992 Sb. je uvedena, je-li taxon do této vyhlášky zařazen. Celkem: 19 druhů. Srovn. bod 9 podmínek stanoviska MŽP k posudku dokumentace EIA.

I. Kategorie C1 – kriticky ohrožené taxony (1 druh):

1. ****Aira caryophyllea*** (ovsíček obecný): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „na malém vřesovišti v bezlesí jižně ruské cesty, jednoznačně vyžaduje podrobný průzkum rozšíření, je odůvodněný předpoklad dalších lokalit". Další pramen: předběžná zpráva Č. Vitnera o průzkumu Pozorovatelny v V.-VI.2003 pro pozemkový spolek OS Mladá.

II. Kategorie C2 – silně ohrožené taxony (2 druhy):

2. ****Gentiana cruciata*** (hořec křížatý): Pramen: Doplněk EIA, Zavadil (2002). Výskyt: bezlesí Pozorovatelna, několik subpopulací (Zavadil 2002). Status podle vyhlášky 395/1992 Sb.: ohrožený druh. Další pramen: předběžná zpráva Č. Vitnera o průzkumu Pozorovatelny v V.-VI.2003 pro pozemkový spolek OS Mladá.
3. ****Teesdalia nudicaulis*** (nahoprutka písečná): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „na malém vřesovišti v bezlesí jižně ruské cesty, jednoznačně vyžaduje podrobný průzkum rozšíření, je odůvodněný předpoklad dalších lokalit".

III. Kategorie C3 – ohrožené taxony (10 druhů):

4. ***Astragalus danicus*** (kozinec dánský). Pramen: ČSE (2003a), předběžná zpráva Č. Vitnera o průzkumu Pozorovatelny v V.-VI.2003 pro pozemkový spolek OS Mladá. Zároveň ohrožený druh podle vyhl. 395/92 Sb.
5. ****Filago minima*** (bělolist menší): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „na malém vřesovišti v bezlesí jižně ruské cesty, jednoznačně vyžaduje podrobný průzkum rozšíření, je odůvodněný předpoklad dalších lokalit".
5. ****Limosella aquatica*** (blatěnka vodní): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „v periodických loužích na cestě v prostoru bývalé obce Mladá a v periodické louži na křižovatce komunikace Lipník – Milovice a cesty toxická skládka – řídící věž".
6. ****Ornithogalum umbellatum*** (snědek chocholičnatý): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „na několika drobných lokalitách v prostoru centrálního bezlesí s těžištěm v oblasti vrcholových částí bezlesí a okraje akátiny u Včelína (svahy zářezu cesty)".
7. ***Platanthera bifolia*** (vemeník dvoulistý). Pramen a lokalizace: předběžná zpráva Č. Vitnera o průzkumu Pozorovatelny v V.-VI.2003 pro pozemkový spolek OS Mladá. Zároveň podle vyhl. 395/92Sb. ohrožený druh.

8. ***Prunella grandiflora*** (černohlávek velkokvětý): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „v nízkých trávnících západně od cesty Lipník – Milovice". Další pramen a lokalizace: předběžná zpráva Č. Vitnera o průzkumu Pozorovatelny v V.-VI.2003 pro pozemkový spolek OS Mladá.
9. ***Prunella laciniata*** (černohlávek dřípatý): Pramen a lokalizace: předběžná zpráva Č. Vitnera o průzkumu Pozorovatelny v V.-VI.2003 pro pozemkový spolek OS Mladá.
11. ****Silene otites*** (= *Otites cuneifolius*)(silenka ušnice): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „v hliníku pod Včelínem".
12. ****Tetragonolobus maritimus*** (ledenec přímořský): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „obecně rozšířený v území, hojný v oblastech bezlesí i lesních porostů s výjimkou monokultur". Další pramen: předběžná zpráva Č. Vitnera o průzkumu Pozorovatelny v V.-VI.2003 pro pozemkový spolek OS Mladá.
13. ****Verbascum phoeniceum*** (divizna brunátná): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „vtroušený ve sveřepových trávnících". Status podle vyhlášky 395/1992 Sb.: ohrožený druh. Druh evidovaný programem NATURA 2000.

IV. Kategorie C4a – vzácnější taxony vyžadující další pozornost (10 druhů):

14. ***Anthericum ramosum*** (bělozářka větvitá): Pramen a lokalizace: ČSE (2003a,b).
15. ****Armeria vulgaris*** (trávnička obecná): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „v severní části bezlesí, v prostoru malého vřesoviště jižně Ruské cesty a v návaznosti na tuto lokalitu".
16. ****Centaurium erythraea*** (zeměžluč hořká): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „roztrušeně v ... území – bývalá obec Mladá, prostory jižně Ruské cesty, prostory nižších trávníků pod Včelínem, jižní svahy bezlesí".
17. ****Cirsium acaule*** (pcháč bezlodyžný): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „roztrouseně v celé oblasti centrálního bezlesí (mimo porosty *Calamagrostis epigeios*), významný výskyt: jižní svahy centrálního bezlesí, pod Včelínem, mezi Ruskou cestou a komunikací Lipník – Milovice, rozvolněné trávníky západně komunikace Lipník – Milovice".
18. ****Galium boreale*** (svízel severní): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „v jižním okraji centrálního bezlesí".
19. ****Inula salicina salicina*** (oman vrbolistý pravý): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „v relativně bohatých populacích v příkopu Ruské cesty a jižně Ruské cesty a v severním okraji bezlesí pod Včelínem, v ostatním bezlesí jednotlivě". Další pramen: předběžná zpráva Č. Vitnera o průzkumu Pozorovatelny v V.-VI.2003 pro pozemkový spolek OS Mladá.
20. ****Potentilla recta*** (mochna přímá): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „jižní část centrálního bezlesí pod řídící věží".
21. ****Quercus pubescens*** (dub šípák): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „lesní komplex Kateřina, vtroušeně v okrajích lesních porostů jižně Ruské cesty". Status podle vyhlášky 395/1992 Sb.: ohrožený druh. Druh evidovaný programem NATURA 2000.
22. ****Thymus praecox*** (mateřídouška časná): Pramen: Doplněk EIA. Výskyt: „druh v rámci průzkumu zaznamenán pouze na malém vřesovišti v bezlesí jižně Ruské cesty".
23. ***Trifolium alpestre*** (jetel podhorní): Pramen a lokalizace: předběžná zpráva Č. Vitnera o průzkumu Pozorovatelny v V.-VI.2003 pro pozemkový spolek OS Mladá.

B. Druhy živočichů, na něž se vztahuje §5 zák. 114/1992 Sb., nalezené v předmětném území nebo v jeho těsné blízkosti (24 druhů)

Pokud zde není pramen výslovně uveden nebo citace je pouze v textu a ne v soupisu pramenů, je obsažen v práci: Vitner & Farkač (2002). Není-li lokalizace na předmětném území podrobně komentována, viz mapy výskytu na předmětném území v práci: Vrabec et al. (2002). Kategorizace ve smyslu vyhlášky 395/1992 Sb. je uvedena, je-li taxon do této vyhlášky zařazen.

V. Druhy známé v České republice v současnosti pouze z bývalého VVP Mladá (2 druhy):

1. ****Amphimallon ruficorne*** [Coleoptera] – centrální bezlesí Pozorovatelna, viz též Vrabec et al. (2002). Z předmětného území pochází prvonález pro ČR.
2. ****Pelochrista obscura*** [Lepidoptera] – lokalizace: severozápadní část plánované stavby. Z předmětného území pochází prvonález pro ČR.

VI. Druhy známé v Čechách v současnosti pouze z bývalého VVP Mladá (9 druhů):

3. ****Cicindela germanica*** [Coleoptera] – bezlesí Pozorovatelna. Druh je zároveň zahrnut ve Vyhl. 395/ /1992 Sb (status: ohrožený druh).
4. ****Ochodaeus chrysomeloides*** [Coleoptera] – bezlesí Pozorovatelna. Z předmětného území pochází prvonález pro Čechy.
5. ****Agapanthiola leucaspis*** [Coleoptera] – druh doložen z jižního okraje předmětného území (les Kateřina). Z předmětného území pochází prvonález pro Čechy.
6. ****Eriocrania sangii*** [Lepidoptera] - lokalizace (Vrabec et al. 2002): Mejtko, na jižním okraji plánované stavby. Z předmětného území pochází prvonález pro ČR. (Jediná zpráva o výskytu na Moravě viz Šumpich 2002: *Klapalekiana*, 38: 115-116).
7. ****Adela violaria*** [Lepidoptera] - lokalizace: na severním okraji plánované stavby (Vrabec et al. 2002), na *Gentiana cruciata* – několik subpopulací živné rostliny se vyskytuje na bezlesí Pozorovatelna (Zavadil 2002). Z předmětného území pochází prvonález pro Čechy.
8. ****Coleophora breviplalpella*** [Lepidoptera] – lokalizace: na jižním okraji plánované stavby (les Mejtko). Z předmětného území pochází prvonález pro Čechy.
9. ****Coleophora ramosella*** [Lepidoptera] - viz Novák et al. (1997). Z předmětného území pochází prvonález pro Čechy.
10. ****Monochroa elongella*** [Lepidoptera] viz Laštůvka et al. (1994), doložen na severním okraji plánované stavby: Benátecký vrch (nikoli lokalita Na skále (= PR Benátecký vrch)). Z předmětného území pochází prvonález pro Čechy.
11. ****Eucosma aemulana*** [Lepidoptera] – lokalizace: na jižním okraji plánované stavby (les Mejtko). Z předmětného území pochází prvonález pro Čechy.

VII. Druhy známé v současnosti v Čechách jen z velmi malého počtu lokalit, předmětné území má zásadní význam pro přežití druhu v Čechách (11 druhů):

12. ***Segmentina nitida*** [Mollusca: Gastropoda] – Pramen a argumentace: ČSE (2003b). Lokalizace: návesní rybníček býv. obce Mladá. Status dle Červeného seznamu (Juřičková et al. 2001): zranitelný druh.
13. ****Stictopleurus pictus*** [Heteroptera] – jsou známy jen 2 recentní nálezy z Čech. Z předmětného území pochází prvonález pro území Čech.
14. ****Meloe proscarabaeus*** [Coleoptera] – lokalizace: bezlesí Pozorovatelna. Recentně ve středních Čechách doložen pouze na předmětném území a snad v Žehuňské oboře, v níž byl naposledy nalezen r. 1994, další nálezy po r. 1990 dosud známy v rámci Čech jen z okolí Strakonic (V. Vrabec, osobní sdělení). Druh je zároveň zahrnut ve Vyhl. 395/1992 Sb (status: ohrožený druh).
15. ****Scolia hirta*** [Hymenoptera] - v Čechách je znám recentní (po r. 1990) výskyt pouze z předmětného území a z lokality Sv. Václav u Káraného (J. Straka, kat. zoologie PřF Univerzity Karlovy, osobní sdělení). Nálezy ve VVP Mladá: bezlesí Pozorovatelna, J. Vitner et V. Vrabec lgt., coll. Okresní muzeum Praha-východ v Brandýse n. L. – St. Boleslavi et coll. V. Vrabec. Lokalizace nálezů: střední část bezlesí Pozorovatelna a v pískovně na severním okraji bezlesí Pozorovatelna.
16. ****Enteucha acetosae*** [Lepidoptera] – lokalizace: při jižním okraji plánované stavby - les Mejtko. V Čechách známy 2 lokality výskytu. Z předmětného území pochází prvonález pro území Čech.
17. ****Coleophora artemisiella*** [Lepidoptera] – lokalizace: na severním okraji plánované stavby. Publikovány (Laštůvka et al. 1994) jen 2 lokality v Čechách. Z předmětného území pochází prvonález pro území Čech.
18. ****Metzneria ehikeela*** [Lepidoptera] – v Čechách druh znám jen z předmětného území a ze 3 lokalit v Praze (Novák et al. 1997). Z předmětného území pochází prvonález pro území Čech.
19. ****Helcystogramma lineolellum*** [Lepidoptera] – lokalizace: v severozápadní části plánované stavby, V Čechách známo pouze 7 lokalit (vše střední Čechy). Z předmětného území pochází prvonález pro území Čech.
20. ****Stegania cararia*** [Lepidoptera] – lokalizace: těsně u jižního okraje plánované stavby (les Mejtko). V Čechách znám jen ze 3 lokalit v Polabí. Jedinečný nález dokládající přírodní hodnoty území. Z předmětného území pochází prvonález pro území Čech.

21. ***Atethmia centrago*** [Lepidoptera] – lokalizace: bezlesí Pozorovatelna. V Čechách pouze 3 lokality v Polabí. Jedinečný nález dokládající přírodní hodnoty území. Z předmětného území pochází prvonález pro území Čech.
22. ***Clitellaria ephippium*** [Diptera] – lokalizace: les Mejtko. Pramen a argumentace: P. Kment, PřF UK Praha, in litt. 2003).

Další druhy, u nichž není známa přesná lokalizace v rámci bývalého VVP Mladá:

Isometopus intrusus [Heteroptera] – pramen a argumentace: ČSE (2003a).
Placochilus seladonicus [Heteroptera] – pramen a argumentace: ČSE (2003a).

VIII. Druh evidovaný programem NATURA 2000 (nezahrnut do vyhl. 395/92Sb.)

1. ***Proserpinus proserpina*** [Lepidoptera] – Pramen: Vrabec et al. (2002).

IX. Bioindikačně významné druhy střevlíkovitých brouků (Coleoptera: Carabidae) – druhy reliktní (4 druhy):
Současný výskyt těchto druhů doložen na bezlesí Pozorovatelna (viz Moravec & Vonička 2000).

1. ****Dyschirius angustatus***
2. ****Bembidion pygmaeum***
3. ****Ophonus tenebrosus centralis***
4. ****Harpalus picipennis***

X. Dále upozorňujeme na zjištění recentního výskytu bioindikačně významných druhů pavouků (Araneida) v těsné blízkosti předmětného území (na lokalitě Benátecký vrch – bylo zde zjištěno 6 druhů patřících mezi relikty I. řádu a 22 druhů patřících mezi relikty II. řádu, viz Kůrka (1994)). Výskyt pavouků na předmětném území nebyl dosud zkoumán.

SUMARIZACE:

Na území VKP Mladá byl zjištěn výskyt těchto druhů, významných z hlediska ochrany přírody:
[Pozn.: VKP = významný krajinný prvek.]

Ohrožené druhy rostlin ve smyslu vyhl. 395/92Sb.: **5 druhů**
Kriticky ohrožené druhy živočichů ve smyslu vyhl. 395/92Sb.: **7 druhů**
Silně ohrožené druhy živočichů ve smyslu vyhl. 395/92Sb.: **17 druhů**
Ohrožené druhy živočichů ve smyslu vyhl. 395/92Sb.: více než **37 druhů** (srovn. výše rody *Bombus* a *Formica*)

Kriticky ohrožené taxony rostlin ve smyslu Červeného seznamu: **1 druh**
Silně ohrožené taxony rostlin: ve smyslu Červeného seznamu: **2 druhy**
Ohrožené taxony rostlin ve smyslu Červeného seznamu: **10 druhů**
Taxony rostlin vyžadující další pozornost ve smyslu Červeného seznamu: **10 druhů**

Zranitelné druhy měkkýšů ve smyslu Červeného seznamu: **1 druh**

Druhy rostlin evidované programem NATURA 2000: **2 druhy**
Druhy živočichů evidované programem NATURA 2000: **15 druhů**

Druhy živočichů známé v ČR pouze z bývalého VVP Mladá: **2 druhy**
Druhy živočichů z známé z Čech pouze z bývalého VVP Mladá: **9 druhů**
Druhy živočichů známé z ČR/Čech z velmi malého počtu lokalit (vztahuje se na ně tedy zák. 114/92Sb): **11 druhů**
Bioindikačně významné druhy střevlíků (kategorie: reliktní druh): **4 druhy**

PRAMENY

ČSE (Vitner J.) 2003a: Doplněk návrhu na opatření k ochraně planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů. Msc., 2 str. Datováno 23.5.2003. Pro: RŽP MěÚ Lysá nad Labem.

ČSE (Vitner J.) 2003b: Nová terénní zjištění. Msc., 1 str. + 3 příl. Datováno 21.7.2003. Pro: OŽP MěÚ Lysá nad Labem.

ČSE (Vitner J.) 2003c: Nová terénní zjištění. Msc., 1 str. + 2 příl. Datováno 21.7.2003. Pro: OŽPZ KÚ Středočeského kraje.

ČSE (Vitner J.) 2003d: Nová terénní zjištění. Msc., 1 str. + 2 příl. Datováno 21.7.2003. Pro: OOP MŽP ČR.

KŮRKA A. 1994: Pavouci (Araneida) lokality Benátecký vrch u Milovic. (Spiders (Araneida) of the Benátecký vrch near Milovice). *Práce Muzea v Kolíně, Řada Přírodověd.*, 1: 59-67.

PECHAROVÁ E. & MACHÁČEK M. 2002: *Doplnění dokumentace E.I.A. Hodnocení vlivů na přírodu a krajinu.* Msc., depon. in: MŽP ČR, Praha, 76 pp.

PROCHÁZKA F. (ed.) 2001: Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). *Příroda* (AOPK Praha), 18: 1-166.

VITNER Č. 2003: *Předběžná zpráva o průzkumu lokalit Pozorovatelna a Pod Kateřinou v bývalém VVP Mladá, střední Čechy, Česká republika.* Msc., depon. in: archiv OS Mladá, Milovice.

VITNER J. & FARKAČ J. 2002: Aktivita České společnosti entomologické v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá (střední Čechy, Česká republika)". (Activities of the Czech Entomological Society in the case "Testing areas of the Škoda Auto company: proposed construction of a car-testing polygone in the former Military Training Area of Mladá (central Bohemia, Czech Republic)". *Klapalekiana*, 38: 123-162.

VRABEC V. (ed.), ELSNER G., LIŠKA J., MORAVEC P., NOVÁK V., PETRŮ M., SKYVA J. & VONIČKA P. 2002: *Podklady pro posouzení rizik ohrožení významné fauny bývalého VVP Milovice – Mladá v souvislosti s předpokládanou výstavbou zkušebního polygonu Škoda Auto a.s.* Msc. Depon in: ENKI, Jihlava, coll. V. Vrabec, Kolín, 46 pp. + [79] append.

ZAVADIL V. 2002: *Zpráva ze zoologického průzkumu na území plánovaného zkušebního polygonu – varianta Mladá-Milovice.* Msc., kopie depon. in: archiv ČSE, Praha, 5 pp.

Kompilace: Jan Vitner, 27.7.2003

APPENDIX 14

[Stanovisko ČSE k doplnění žádosti o výjimky (srovn. též Appendix 5).]

Česká společnost entomologická
Viničná 7, 128 00 Praha 2

Krajský úřad Středočeského kraje
k rukám Ing. Jitky Štuklové
odbor životního prostředí a zemědělství
Zborovská 11
150 21 Praha 5

30. července 2003

Věc: Stanovisko České společnosti entomologické ke věci udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů v souvislosti se záměrem stavby „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s"

Česká společnost entomologická, jako účastník správního řízení ve věci udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů v souvislosti se záměrem stavby „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s." (doplnění podkladů žádosti o rozsahu 21 str. + 1 mp., datované 27.6.2003, cf.

oznámení KÚ Středočeského kraje ze 14.7.2003, č.j. 1076/5/OP-6436/03/Št) konstatuje, že po prostudování všech předložených materálů k této kauze **doporučuje výjimku ze základních podmínek ochrany v žádosti uvedených zvláště chráněných živočichů neudělit.**

O d ů v o d n ě n í

K tomuto stanovisku nás vedou jednak důvody, obsažené již v našem předchozím stanovisku v této věci ze dne 1.3.2003, jednak důvody vyplývající z obsahu výše uvedeného doplnění podkladů žádosti, které komentujeme v následujících částech našeho vyjádření:

K metodice:

V textech týkajících se hmyzu není ani zmínka o metodách průzkumu (s jistou výjimkou textu o rodu *Bombus*, který je však z metodického hlediska pochybný jako celek, viz dále), takže všechna tvrzení o denzitě dotčených druhů je nutno posoudit jako naprosto irelevantní.

Z textu týkajícím se obojživelníků (ropuchy) nijak nevyplývá, jakým způsobem žadatel došel k tvrzení o denzitě v letošním roce (viz dále). Není upřesněno, jakým způsobem a zda vůbec byl prováděn výzkum početnosti dospělců v terestrické fázi.

V textech týkajícím se ohrožených druhů ptáků není nijak konkretizováno, jak a v jakém období (tedy zda též v hnízdním období) byly prováděny zmiňované doplňující průzkumy v l. 2002-2003, takže tvrzení týkající se hnízdění všech těchto druhů je nutno považovat za nedoložená.

Není nijak řešen trvalý vliv hluku na populace hnízdících ptáků a není nijak řešen vliv ukládání zplodin provozu v tělech živočichů včetně nedospělých vývojových stádií, ačkoli jsou to významné negativní vlivy. Nikde není zhodnocen vliv světelného znečištění na hmyz, obojživelníky a ptáky.

U některých druhů ptáků je argumentováno celkovou situací v ČR a bagatelizován lokální resp. regionální kontext. Území tak není posuzováno z hlediska celkové biodiverzity jako významné refugium chráněných (i nechráněných) druhů, poslední tohoto typu v Čechách, tento aspekt je účelově potlačen.

K bodu 2: Doplnění dalších ohrožených druhů. Komentujeme zde pouze druhy, u nichž žadatel „nepokládá za nutné řešit výjimku z podmínek ochrany".

Carabus arvensis – vzhledem k metodické nedostatečnosti průzkumu nelze výskyt označit za sporadický (k metodice srovn. též Moravec & Vonička (2000)). **Pokládáme za nutné provést seriózní průzkum a pak řešit výjimku z podmínek ochrany: požadujeme zařazení druhu do tohoto správního řízení.**

Chalcophora mariana – druh v Čechách velmi vzácný, vázaný na zachovalé staré borové porosty. Porost je v blízkosti projektované hlavní zkušební dráhy, je třeba vyhodnotit potenciální vliv zplodin provozu na brouky i na živné dřeviny. **Pokládáme za nutné řešit výjimku z podmínek ochrany a požadujeme zařazení druhu do tohoto správního řízení.**

Oryctes nasicornis – plocha „B4" je v těsné blízkosti projektované hlavní dráhy, jde tedy o přímé ohrožení biotopu (nejde o torza starých dubů, jak se tvrdí v textu, ale o živé stromy) stavbou valu a zplodinami. Na ploše „A4" (Kateřina) tak staré duby nejsou, pravděpodobnost výskytu zde je podstatně menší. Ohrožení dospělců při náletu na světlo není nijak řešeno. **Pokládáme za nutné řešit výjimku z podmínek ochrany a požadujeme zařazení druhu do tohoto správního řízení.**

Circus aeruginosus – tvrzení o početnosti druhu je založeno na 10-15 let starých údajích. Stoupající početnost v současnosti resp. v posledních cca 10 letech není v textu nijak doložena. Druh v regionu hnízdí v Josefově (srovn. Zavadil et al. 2001) a na Polním rybníku u Struh (V. Zavadil, osobní sdělení 2003) a předmětné území je významné jako loviště. Vzhledem k relativně menším letovým schopnostem je třeba předpokládat ztráty při střetu s jedoucími auty. **Pokládáme za nutné řešit výjimku z podmínek ochrany a požadujeme zařazení druhu do tohoto správního řízení.**

Accipiter gentilis – tvrzení o početnosti je jako u předchozího druhu založeno na starých údajích (do roku 1989), avšak početnost druhu v ČR od té doby prudce poklesla (V. Zavadil, osobní sdělení 2003). V textu není nijak konkretizováno, jak a v jakém období (tedy zda též v hnízdním období) byly prováděny zmiňované doplňující průzkumy v l. 2002-2003, takže tvrzení o neprokázaném hnízdění v prostoru je nedoložené.

Pokládáme za nutné řešit výjimku z podmínek ochrany a požadujeme zařazení druhu do tohoto správního řízení.

Corvus corax – k hnízdění viz výše poznámku k metodice doplňujícího výzkumu, zejména vzhledem k časné době hnízdění tohoto druhu (únor-březen), při zahájení průzkumu např. v květnu je již nemožné se k této otázce vyjadřovat (srovn. pozdní zadání výzkumu v roce 2002, viz Zavadil (2002)). **Pokládáme za nutné řešit výjimku z podmínek ochrany a požadujeme zařazení druhu do tohoto správního řízení.**

Bombycilla garrulus – tvrzení o potravní specializaci je nepravdivé, druh má daleko širší potravní spektrum. Živí se např. šípky, plody hlohu, ochmetem (doloženo na lokalitě Kateřina, viz Zavadil et al. (2001)), tudíž předmětné území je pro druh z trofického hlediska významné. **Pokládáme za nutné řešit výjimku z podmínek ochrany a požadujeme zařazení druhu do tohoto správního řízení.**

K bodu 3: Odhad míry ohrožení a upřesnění návrhu managementu.

Gentiana cruciata – tvrzení, že druh je „roztroušený ... vždy jen několik jedinců silně omezených populací" neodpovídá pravdě: Zavadil (2002) nalezl hořce na 6 lokalitách, na třech z nich početné populace, které se nacházejí v trasách plánovaných drah, takže jsou ohroženy přímou destrukcí (zpráva V. Zavadila je v textu citována, ale tato v ní uvedená fakta v něm zmíněna nejsou). S citovanými výsledky V. Zavadila se do značné míry kvalitativně i kvantitativně shodují výsledky botanického průzkumu provedeného v letošním roce pro pozemkový spolek Občanského sdružení Mladá (OSM), při němž byl výskyt druhu potvrzen na 11 lokalitách v západní, jihovýchodní a severovýchodní části bezlesí. Z tohoto výzkumu (k podrobnostem odkazujeme na stanovisko OSM) dále vyplývá, že nejsilnější populace (v západní části bezlesí, na svazích exponovaných k jihozápadu, v porostech svazu *Bromion erecti*) jsou příkladem přirozeně blokované sukcese podmíněné abiotickými faktory (tedy jsou stabilní, bez ohrožení expanzí porostů třtiny křovištní), a že se druh vyskytuje i na zapojených trávnících. Srovnáme-li tato zjištění s plánem rozmístění drah, zjistíme, že těmto silným populacím hrozí přímá likvidace, takže „odhad míry ohrožení populací – do 10%" (str. 5) je velmi výrazně poddimenzovaný. Tvrzení, že úbytek druhu (v EIA ani v textu doplnění podkladů k žádosti o výjimky bez exaktní dokumentace) je „podmíněn intenzivním zapojením ploch a tvorbou drnu (podmíněného mimo jiné i invazí třtiny) po ukončení vojenské činnosti" je proto pochybné a nelze je generalizovat. Rozsáhlý výskyt hořce křížatého a příhodné podmínky činí z bezlesí Pozorovatelna nadregionálně významnou lokalitu druhu (též vzhledem ke klesajícímu počtu lokalit v ČR), která zasluhuje plnou územní ochranu a nikoli likvidaci. Tím spíše, že na hořce je zde vázána jediná početná populace kriticky ohroženého (ve smyslu vyhl. č. 395/92Sb.) druhu modráska *Maculinea alcon rebeli* v Čechách.

Poznámka: v letošním roce byly všechny nakvetlé hořce na bezlesí Pozorovatelna osazeny vajíčky tohoto modráska (pozorováno v intervalu 26.6.-7.7.2003, J. Matouš, osobní sdělení).

Cicindela sylvatica – vzácný druh žijící ve světlých lesích, psamobiont. Stavbou by nastala částečná přímá destrukce biotopů (srovn. Vrabec et al. 2002) a ohrožení vývojových stádií zplodinami provozu.

Cicindela campestris – druh otevřených hlinitých biotopů. Je třeba uvažovat částečnou přímou destrukci biotopu s doloženým výskytem (viz Vrabec et al. 2002) resp. kontaminaci zplodinami provozu (půdní larvy).

Cicindela germanica – v Čechách extrémně vzácný druh na hranici vyhynutí, striktně vázaný na otevřená hlinitá stanoviště. Navíc se jedná o nelétavý druh. Vzhledem k tomu by jakékoli potenciální poškození biotopu ohrozilo přežití druhu v Čechách.

Poznámka: vzhledem k rozdílnosti jejich stanovištních nároků je s podivem, že všechny tři druhy rodu *Cicindela* jsou bez rozlišení zpracovány v jednom úseku textu.

Calosoma inquisitor – odhad početnosti „latentní populace" je metodicky zcela nejasný a věcně pochybný – tak nepočetná populace by byla permanentně v nebezpečí zániku. Evidentně nebyl proveden soustavnější průzkum. Druh má edaficky žijící larvy, takže je třeba počítat s částečným ohrožením populace zplodinami provozu (většina trasy hlavní rychlostní dráhy, dráhy na okraji lesa Kateřina). Je nutno provést seriózní průzkum a pak teprve věc zvažovat z hlediska tohoto správního řízení.

Carabus scheidleri a ***Carabus ullrichi*** – naprosto nedostatečný a metodicky nevhodný průzkum (druhy lze spolehlivě zachytit pouze dostatečně hustou sítí zemních pastí exponovaných dostatečně dlouhou dobu – srovn. Moravec & Vonička (2000)). Odhad „hustoty populace" je naprosto absurdní – je zcela jasné, že skutečný stav zjištěn nebyl. Je nutno provést seriózní průzkum a pak teprve věc zvažovat z hlediska tohoto správního řízení. Místní populace je součástí (*C. ullrichi*) resp. se nalézá blízko (*C. scheidleri*, resp. poddruh *C. scheidleri helleri*) západní hranice rozšíření druhu/poddruhu v Čechách a ze zoogeografického hlediska je velmi

pozoruhodná, takže uvažovat o udělení výjimky by bylo i v případě seriózně provedeného průzkumu *a priori* vysoce problematické.

Odonteus armiger – druh je každoročně pravidelně nalézán řadou entomologů, zejména lepidopterologů, zejména při nočních sběrech s použitím světelného zdroje, a to zdaleka ne jenom v severní části bezlesí – tvrzení o „velmi sporadickém výskytu" není pravdivé. Jde o stepní/lesostepní druh (k bionomii viz též Vitner & Farkač (2002)). Realizací stavby by došlo k vážnému ohrožení populace přímým zničením podstatné části biotopů, vznikem bariér v důsledku stavby valů, kontaminací vývojových stádií zplodinami provozu, nezanedbatelný by byl vliv světelného znečištění (večerní a noční aktivita dospělců). Návrh ochrany druhu je nekonkrétní a problém neřešící, navíc druh není „vázán na přechodové ekotony", takže návrh je postaven na chybném výchozím předpokladu.

Oxythyrea funesta – zařazení druhu do textu nesvědčí o odborné způsobilosti zpracovatele (k tomu dále viz Vitner & Farkač (2002) a stanovisko ČSE v tomto správním řízení ze dne 1.3.2003). **Projednávání výjimky z ochranných podmínek *Oxythyrea funesta* v tomto správním řízení je bezpředmětné, požadujeme jeho vypuštění ze soupisu dotčených druhů.**

Meloe violaceus, ***Meloe proscarabaeus*** a ***Meloe scabriusculus*** – druhy stepních a lesostepních stanovišť. Vzhledem k projektu umístění většiny drah včetně jižní části hlavní rychlostní dráhy (většina míst výskytu vymapovaných Vrabcem et al. (2002) leží v její trase) do bezlesí by došlo k přímé destrukci značné části biotopů. Podstatný negativní vliv by měla i kontaminace zplodinami provozu (v textu je okrajově zmíněna citlivost triungulinů na tyto vlivy, ale není z toho nic vyvozeno) – indikuje to mj. např. fakt, že majky téměř úplně chybí na území Velké Prahy, kde je příhodných xerotermních stanovišť dostatek, a dále to, že žádná z doložených lokalit zástupců rodu *Meloe* v ČR neleží na dálničním náspu (V. Vrabec, osobní sdělení 2003). Značný negativní dopad by mělo i přejíždění málo pohyblivých neokřídlených imag auty, jak již bylo v našich podmínkách doloženo (Vrabec et al. 2001). Vzhledem k výše uvedeným stanovištním nárokům a k tomu, že pro disperzi triungulinů je důležitá kvetoucí bylinná vegetace jarního aspektu, míjí návrh na rozšíření keřových formací (a tedy na ničení cenných stepních bylinných společenstev) a na „minimalizaci kácení lesů v kontaktu s přechodovými ekotony" podstatu věci.

***Formica* spp.** a ***Bombus* spp.** – text uvádí, že je „dle dosavadních podkladů doložený či vysoce pravděpodobný výskyt druhů ... [zde vyjmenovány 4 druhy rodu *Formica* a 5 druhů rodu *Bombus*]". Vzhledem k tomu, že všechny druhy těchto rodů nemají uniformní bionomii ani stanovištní nároky, je takováto míra konkrétnosti zjištění zcela nedostatečná. Seriózní faunistický průzkum na předmětném území evidentně proveden nebyl. Ten je třeba nejprve provést a pak teprve věc zvažovat z hlediska tohoto správního řízení. Veškeré vývody vycházející z výše uvedených „údajů" jsou věcně zcela irelevantní.

Hyles euphorbiae – je třeba předpokládat významný negativní vliv zplodin provozu (druh v období intenzivní chemizace v 60.-80. letech 20. století v Čechách téměř vymizel), zejména v kombinaci s přímou destrukcí podstatné části biotopů bezlesí při stavbě drah.

Apatura iris, ***Apatura ilia*** a ***Limenitis populi*** – jde o druhy okrajových lesních porostů (ekotonální druhy), které by byly postiženy kácením, zejména na jižním okraji plánované stavby (severní okraje lesů Kateřina a Mýtko).

Bufo bufo a ***Bufo viridis*** – tvrzení, že denzita výskytu je v letošním roce „silně sporadická", lze snad vztáhnout k letošní generaci pulců (vzhledem k extrémnímu suchu), ne však k populacím druhů jako takovým. Jde o relativně dlouhověká zvířata, takže taková generalizace je zavádějící. Naprostá většina aktivity během roku probíhá v terestrické fázi (samice *B. bufo* žijí ve vodě jen jeden až několik málo dní, samci několik dní až týdnů, u *B. viridis* je tato fáze nevýrazně delší). Vzhledem k hustotě projektovaných drah na bezlesí a zejména k rozměrovým parametrům profilu hlavní rychlostní dráhy se nelze domnívat, že návrh řešení migračních tras pomocí tzv. žabochodů by mohl být míněn vážně. Ve skutečnosti by populace byla vystavena, vzhledem k malé pohyblivosti žab, velmi podstatným ztrátám při střetu s jedoucími auty. Také navrhované využití přirozených odvodňovacích tras a vytvoření retenčních nádrží je nereálné: dvě ze tří úžlabin na bezlesí (v západní a výchorní části) probíhají cca severojižním směrem a protínají projektované trasy drah včetně hlavní rychlostní dráhy.

Poznámka: Text o ropuše krátkonohé (*Bufo calamita*) v úseku „Návrh ochrany, managementu [druhů *Bufo bufo* a *B. viridis*]" je zde zcela irelevantní, protože druhu *B. calamita* (kriticky ohrožený druh ve smyslu vyhl. č. 395/92Sb.) se toto správní řízení netýká. Proč vůbec žadatel zařadil tento odstavec do textu?!

Natrix natrix – vzhledem k plánované hustotě provozu je třeba předpokládat ztráty přejížděním jedoucími auty. Tzv. „návrh ochrany, managementu" je zcela nekonkrétní.

Saxicola rubetra a ***Saxicola torquata*** – odhady početnosti a z nich vycházející tvrzení jsou metodicky neprůhledné, neprůkazné (viz výše). Ptáci přeletují nízko nad zemí a mezi keři, na keře usedají za účelem zpěvu a pro rozhled, hnízdí a potravu vyhledávají na zemi. Navrhovaná keřová výsadba ptáky nezvedne nad průjezdný profil drah, ale naopak zvýší riziko (které by bylo i bez této výsadby značné) střetu s jedoucími auty.

Lanius collurio – k odhadu početnosti a ke keřové výsadbě a nebezpečí střetu s auty viz pozn. u druhů rodu *Saxicola* výše. Navrhovaná keřová dosadba by vedla k likvidaci velmi cenných rostlinných společenstev bezlesí (viz dále komentář k „Závěrečné poznámce"). Tvrzení o dočasnosti vlivu hluku na populaci je absurdní.

Lanius excubitor – k odhadu početnosti a metodice výzkumu viz výše. Tvrzení, že problematika managementu je shodná s předchozím druhem, není pravdivá: *L. excubitor* hnízdí většinou na vysokých stromech, *L. collurio* v křovinách.

Luscinia megarhynchos – navrhovaná nová výsadba v bezlesí by vedla k likvidaci cenných bylinných formací (viz předcházející druh). Nebezpečí střetu s auty.

Dendrocopos medius – k metodice výzkumu viz výše, odhad početnosti zcela chybí. Ptáci přeletují mezi lesními porosty – nebezpečí střetu s auty. Při kácení na obvodu území polygonu ničení potenciálních hnízdních stromů.

Muscicapa striata – k metodice výzkumu a ničení hnízdních stromů viz předchozí druh.

Cricetus cricetus – není vůbec uveden. Nerespektování požadavku správního orgánu.

Sciurus vulgaris – je třeba předpokládat poškození populace v důsledku střetů s auty při přebíhání na zemi.

K bodu „Závěrečná poznámka" (transfery „bloků zachovalých rostlinných společenstev typu *Bromion*") **a k mapové příloze „Přehled a lokalizace dotčených ploch přehodnocených v roce 2002":**

Z oficiální interpretace mapování biotopů v bývalém VVP Mladá, poskytnuté Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR na žádost ČSE (datováno 13.6.2003, parafováno náměstkem ředitele RNDr. F. Pojerem, kopie zaslána OŽPZ KÚ Středočeského kraje pro potřeby tohoto správního řízení) **vyplývá, že cca 95% plochy bezlesí Pozorovatelna pokrývá mozaika biotopů soustavy NATURA 2000, tj. že tyto biotopy zaujímají více než 50% plochy bezlesí. Dále z ní vyplývá, že bezlesí Pozorovatelna je z tohoto hlediska jednoznačně nejhodnotnějším územím v celém VVP Mladá. To je v příkrém rozporu se závěry obsaženými v EIA i ve výše zmíněné mapové příloze, které přisuzují velké většině plochy bezlesí statut málo hodnotné, zastavitelné plochy typu „D". Tento rozpor je tak markantní, že v úvahu připadají v podstatě pouze dvě možná vysvětlení: (1) buď mapovatelé biotopů soustavy NATURA 2000 projevili neuvěřitelnou profesionální neschopnost, nebo (2) zpracovatelé kategorizace ploch pro účely EIA nebyli vedeni snahou zjistit a prezentovat skutečný stav a jejich závěry nelze nazvat jinak než účelovou manipulací. Vzhledem k pravidlům hodnocení při předávání výsledků mapování soustavy NATURA 2000 máme za to, že první alternativa je krajně nepravděpodobná. Je-li tomu tak, potom návrh blokového transferu rostlinných společenstev zastírá podstatu věci, kterou je plánování destrukce životaschopné mozaiky hodnotných biotopů.**

Na mapě „kategorizace ploch" je nápadná jedna změna oproti její dřívější verzi: plocha „B3" je zmenšena na polovinu, ačkoli z leteckého snímku je zřejmé, že rozsah příslušného biotopu („bílá stráň") odpovídá dřívější verzi, tzn. že biotop zasahuje podstatně severněji. A právě touto „zrušenou" severní částí plochy je projektována trasa hlavní rychlostní dráhy polygonu.

Doplnění stanoviska o nově zjištěné skutečnosti:

V souladu s § 3 odst. 2 Zákona 71/1967 Správního řádu doplňujeme naše stanovisko následovně: během zmíněného botanického průzkumu lokality Pozorovatelna (viz výše u *Gentiana cruciata*) byl na předmětném území zjištěn výskyt dalších dvou druhů rostlin chráněných vyhl. č. 395/92Sb. v kategorii „ohrožený druh", a to: ***Astragalus danicus*** (kozinec dánský) – zjištěny 3 porosty v západní části lokality, a ***Platanthera bifolia*** (vemeník dvoulistý) – zjištěn na čtyřech místech v západní části lokality (k podrobnostem odkazujeme na stanovisko OSM). **Proto požadujeme rozšíření tohoto správního řízení o uvedené dva druhy.**

Závěr

Výše uvedené skutečnosti a obsah předložených materiálů neumožňují předpokládat zachování nejcennějších partií bývalého VVP Mladá (ve vztahu k vybudování a provozu polygonu), především přírodovědecky nejcennější

části – bezlesí Pozorovatelna – s výskytem velkého počtu zvláště chráněných či jinak z hlediska bioindikace a ochrany životního prostředí významných druhů živočichů, rostlin a rostlinných společenstev, které jsou k tomuto území vázány díky specifickým abiotickým a biotickým podmínkám.

ČSE je zásadně proti udělení výjimky, a je proti výstavbě polygonu ve variantě, která by území bezlesí Pozorovatelna z části trvale výrazně negativně ovlivnila a zčásti jednoznačně zničila.

Návrhy ochrany a managementu všech druhů a jejich biotopů, uvedených v žádosti o výjimku i v jejím doplnění, ukazují na nemožnost řešení bez skutečné likvidace tohoto přírodovědecky velmi cenného území terénními úpravami, a navíc navrhované mozaikovité pojetí dosadeb a výsadeb kolem drah směřuje k likvidaci přírodních podmínek celé plochy bezlesí, tedy k zásadnímu (a nepřijatelnému) omezení až zničení biotopů zde žijících zvláště chráněných i dalších význačných druhů.

ČSE konstatuje, že předložený doplňující materiál k udělení výjimky je ve své podstatě jen obecnou slovní ekvilibristikou a nic konkrétně neřeší. Přestože jsme si vědomi důležitosti výstavby polygonu pro firmu Škoda Auto a.s., musíme mít jako vědecká společnost zabývající se v souladu se Stanovami ČSE ochranou přírody a životního prostředí na zřeteli nenahraditelnost výjimečných hodnot tohoto území, a to nejen v rámci regionu, ale celých Čech resp. ČR (viz řada našich dřívějších vyjádření), a proto nedoporučujeme ovlivnění území projektovanou stavbou a následným provozem díla. **ČSE proto doporučuje Krajskému úřadu Středočeského kraje výjimku neudělit.**

Žádáme, aby se všechny podklady předložené Českou společností entomologickou, týkající se tohoto správního řízení, včetně přílohy tohoto stanoviska, staly součástí spisu.

V souladu s § 3 odst. 2 Zákona 71/1967 Sb. Správního řádu žádáme o svolání ústního jednání a místního šetření na předmětném území a vyhrazujeme si právo průběžně naše stanovisko doplňovat podle dostupných podkladů, jimiž bude možné zjistit a objasnit skutečný stav.

V souladu s naším stanoviskem v této věci (viz protokol z jednání dne 10.4.2003 na KÚ Středočeského kraje) požadujeme, aby k ústnímu jednání a místnímu šetření byli přizváni: pracoviště AOPK ČR, Kališnická 4--6, Praha 3, které se účastní v téže kauze analogického správního řízení vedeného MŽP ČR, a koordinátor mapování biotopů soustavy NATURA 2000 ve Středočeském kraji z pražského střediska AOPK ČR, U Šalamounky 41/769, Praha 5.

LITERATURA A PRAMENY

MORAVEC P. & VONIČKA P. 2000: *Průzkum střevlíkovitých brouků (Coleoptera, Carabidae) na lokalitě Pozorovatelna v bývalém VVP Mladá.* Msc. Depon. in: Správa CHKO České Středohoří, Litoměřice, 6 pp.

PECHAROVÁ E. & MACHÁČEK M. 2002: *Doplnění dokumentace E.I.A. Hodnocení vlivů na přírodu a krajinu.* Msc., depon. in: MŽP ČR, Praha, 76 pp.

VITNER J. & FARKAČ J. 2002: Aktivita České společnosti entomologické v kauze „Zkušební plochy technického vývoje Škoda Auto a.s.: záměr umístění zkušebního polygonu do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá (střední Čechy, Česká republika)". *Klapalekiana*, 38: 123-162.

VRABEC V. (ed.), ELSNER G., LIŠKA J., MORAVEC P., NOVÁK V., PETRŮ M., SKYVA J. & VONIČKA P. 2002: *Podklady pro posouzení rizik ohrožení významné fauny bývalého VVP Milovice – Mladá v souvislosti s předpokládanou výstavbou zkušebního polygonu Škoda Auto a.s.* Msc. Depon in: ENKI, Jihlava, coll. V. Vrabec, Kolín, 46 pp. + [79] append.

VRABEC V., VIKTORA P. & HES O. 2001: Nové nálezy Meloe decorus (Coleoptera: Meloidae) v okolí Kolína a Kutné Hory a několik poznámek k bionomii, ekologii a možnostem ochrany tohoto druhu. *Studie a Zprávy Okresního Muzea Praha-východ* (Brandýs n. L. – St. Boleslav), 14: 155-178.

ZAVADIL V. 2002: *Zpráva ze zoologického průzkumu na území plánovaného zkušebního polygonu – varianta Mladá-Milovice.* Msc. Kopie depon. in: archiv ČSE, Praha, 5 pp.

ZAVADIL V., BREJŠKOVÁ L., PLESNÍK J. & VOLF O. 2001: Kvalitativní výzkum avifauny bývalého VVP Mladá. *Příroda* (AOPK ČR, Praha), 8: 97-121.

RNDr. Jan Vitner, Ph.D. a PaedDr. Jan Farkač, CSc.
řádní členové ČSE pověření výborem ČSE jejím zastupováním v této kauze

Na vědomí:
Ministerstvo životního prostředí ČR, odbor ochrany přírody, Mgr. R. Samek, Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, RNDr. F. Pojer, náměstek ředitele, Kališnická 4-6, 130 00 Praha 3
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, MUDr. V. Zavadil, Kališnická 4-6, 130 00 Praha 3
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Ing. M. Hošek, Kališnická 4-6, 130 00 Praha 3
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, středisko Praha, Mgr. P. Karlík, U Šalamounky 41/769, 158 00 Praha 5
Městský úřad Lysá nad Labem, odbor životního prostředí, Ing. J. Čížková, vedoucí, Husovo nám. 23, 289 22 Lysá nad Labem
Společnost pro ochranu motýlů, Mgr. V. Vrabec, předseda, Na Magistrále 768, 280 02 Kolín
Občanské sdružení Mladá, Ing. J. Matouš, předseda, Družstevní 22, 289 23 Milovice

---

APPENDIX 15

[Zpráva o průzkumu vodních brouků, provedeném M. Fikáčkem, zaslaná MěÚ v rámci správního řízení ve věci vyhlášení dočasně chráněné plochy.]

Česká společnost entomologická
Viničná 7, 128 00 Praha 2

Městský úřad Lysá nad Labem
odbor životního prostředí
k rukám Ing. Stanislava Svobody
Husovo náměstí 23
289 22 Lysá nad Labem

18.8.2003

Věc: zpráva o průzkumu vodních brouků bývalého VVP Mladá

Vážený pane inženýre,

v souvislosti se správním řízením ve věci vyhlášení dočasně chráněné plochy v bývalém VVP Mladá ve smyslu oznámení MěÚ Lysá nad Labem č.j. ŽP 1020/173/03 – SV z 30.7.2003 Vám zasíláme zprávu o výsledcích průzkumu vodních brouků nadčeledi Hydrophiloidea na předmětném území. Průzkum provedl M. Fikáček z PřF UK v Praze.

Výsledky uvedené v této zprávě indikují zachovalost přírodního prostředí bývalého VVP Mladá. Dva ze zjištěných druhů (*Enochrus melanocephalus* a *Spercheus emarginatus*) jsou v rámci středních Čech vzácné (podrobnosti viz text zprávy) a lze na ně vztáhnout § 5 zák. 114/1992 Sb.

Žádáme o zohlednění této zprávy ve výše uvedeném správním řízení a o její přiložení ke spisu.

S pozdravem

za ČSE

RNDr. Jan Vitner, Ph.D.
řádný člen ČSE pověřený výborem ČSE jejím zastupováním
v kauze „Zkušební plochy Škoda-Auto a.s."

Příloha: FIKÁČEK M. 2003: *Zhodnocení oblasti bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá z hlediska výskytu brouků nadčeledi Hydrophiloidea.* Rkp. Depon. in: archiv ČSE, Praha, 2 str.

Zhodnocení oblasti bývalého Vojenského výcvikového prostoru Mladá z hlediska výskytu brouků nadčeledi Hydrophiloidea

V průběhu května a června 2003 byl proveden průzkum vybraných lokalit v oblasti bývalého vojenského prostoru Mladá – pozornost byla věnována zejména vodním biotopům (tůň v lese Mýtko, bývalý návesní rybníček zaniklé obce Mladá; M. Fikáček lgt. et det.). Sběry byly doplněny i odchyty na světlo (3.6.2003, jihozápadní část bezlesí Pozorovatelna; 15.-16.6.2003, jihovýchodní část bezlesí Pozorovatelna, poblíž řídící věže; J. Vitner lgt., M. Fikáček det.).

Nalezené druhy:

Hydrophilidae:

Hydrophilinae:

Anacaena lutescens – obě lokality (tzn. tůň v lese Mýtko a návesní rybníček v Mladé)
Anacaena limbata – obě lokality, ale hojněji pouze v bývalém návesním rybníčku; též na světlo 3.6.2003
Berosus luridus – velmi hojně v tůni (okraj zarostlý ostřicí)
Cymbiodyta marginella – velmi hojně v tůni (mechové nárosty), řídce v návesním rybníčku
Enochrus bicolor – řídce na obou lokalitách
Enochrus quadripunctatus – řídce na obou lokalitách
Enochrus melanocephalus – řídce v tůni; též na světlo 3.6.2003 (**vzácný druh, nalézaný na celém území ČR pouze jednotlivě**)
Enochrus ochropterus – velmi hojně v tůni (mechové nárosty)
Enochrus coarctatus – velmi hojně v tůni (mechové nárosty)
Helochares obscurus – hojně na obou lokalitách
Hydrobius fuscipes – hojně na obou lokalitách
Hydrochara caraboides – řídce na obou lokalitách
Laccobius minutus – hojně v návesním rybníčku

Sphaeridiinae:

Coelostoma orbiculare – hojně v tůni
Cercyon marinus – nehojně v návesním rybníčku; též na světlo 15.-16.6.2003
Cercyon lateralis – severozápadní část bezlesí Pozorovatelna, 17.5.2003, 1 ex. v ústí liščí nory, V. Vitner lgt.
Cercyon laminatus – hojně na světlo 3.6.2003
Cercyon quisquilius – hojně na světlo 3.6.2003
Cercyon unipunctatus – hojně na světlo 3.6.2003

Helophoridae:

Helophorus aquaticus – hojně v tůni
Helophorus granularis – řídce na obou lokalitách
Helophorus minutus – řídce na obou lokalitách; též na světlo 3.6.2003

Hydrochidae:

Hydrochus crenatus – hojně v návesním rybníčku
Hydrochus elongatus – hojně v návesním rybníčku

Spercheidae:

Spercheus emarginatus – vzácně v tůni (**vzácný druh, první nález druhu ve středních Čechách po roce 1946**)

Dále byli nalezeni vodní brouci čeledí Dytiscidae, Noteridae, Haliplidae, Dryopidae a Heteroceridae. Materiál těchto čeledí bude předán ke zpracování specialistům.

VYHODNOCENÍ:

Celkem bylo prozatím nalezeno 25 druhů nadčeledi Hydrophiloidea, z toho 21 druhů jsou druhy žijící ve vodním prostředí, 4 druhy jsou druhy koprofilní a saprofilní, obývající zvířecí trus a rozkládající se rostlinné zbytky.

Z obou zkoumaných lokalit se stojatou vodou je druhově bohatší tůň v lese Mýtko (celkem 18 druhů), v návesním rybníčku bylo nalezeno 13 druhů. Lokality lze podle nalezených druhů zhodnotit následovně:

Tůň v lese Mýtko: poměrně malá, částečně zastíněná tůň, zahrnující však tři relativně rozdílné habitaty – západní část je poměrně mělká a zarůstá hustými porosty mechu. V těch byly nalezeny druhy *Enochrus ochropterus*, *Enochrus coarctatus* a *Cymbiodyta marginella* (první dva z jmenovaných byly nalezeny pouze zde). Jde o druhy acidofilní, vyskytující se v mělkých hustě zarostlých stojatých vodách. Jsou typičtí zejména pro podhorské oblasti. Severovýchodní část zarůstá rákosem. V této části byly nalezeny druhy *Spercheus emarginatus* a *Enochrus melanocephalus*, oba jsou typičtí pro různé typy stojatých vod rybničního typu, a oba jsou nacházeni v Čechách pouze velmi řídce (druhý jmenovaný druh je v Čechách hojnější pouze na Třeboňsku a Budějovicku). Jižní okraj částečně zarůstá ostřicemi, zde byl velmi hojně nalezen druh *Berosus luridus*, typický pro mělké hustě zarostlé vody. Celkovým charakterem a druhovým složením připomíná lokalita některé slatinné lokality ve středních Čechách (např. NPR Hrabanovská černava). Pro zachování druhové pestrosti lokality bych doporučoval zachovat částečné zastínění tůně.

Bývalý návesní rybníček zaniklé obce Mladá: středně velký, ve střední části a v části břehových porostů výslunný rybník, zarostlý na okrajích zejména tvrdší vodní vegetací (rákos, orobinec), a v některých částech i ostřicemi. Charakter břehových porostů je poměrně jednotvárný. Dosud zjištěné druhové složení není příliš pestré, za pozornost však stojí hojný výskyt dvou druhů rodu *Hydrochus* – druhy tohoto rodu se většinou vyskytují poměrně řídce, obývají různé typy vegetací zarostlých stojatých vod. Na rozdíl od předchozí lokality, je rybník poměrně „teplejší", a tím, že je ve své centrální části poměrně hluboký, vytváří biotop i pro větší druhy vodních brouků (z nadčeledi Hydrophiloidea zatím zjištěna pouze *Hydrochara caraboides*). Ke zvýšení druhové bohatosti by určitě přispělo částečné proklestění břehových porostů.

Ostatní chycené druhy: Mimo vodních forem byly chyceny 4 druhy rodu *Cercyon*. Všechny jsou poměrně hojné.

Závěr: Doporučuji alespoň částečnou ochranu obou výše zmíněných lokalit se stojatou vodou.

V Praze, 14.8.2003

Martin FIKÁČEK
katedra zoologie, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy